ED
McBAIN

ŽMOGUS, KURIS NEKENTĖ POLICININKŲ

87-as POLICIJOS SKYRIUS

ED McBAIN

ŽMOGUS, KURIS NEKENTĖ POLICININKŲ

Romanas

Iš anglų kalbos vertė
JONĖ RAMUNYTĖ

ŽALTVYKSLĖ
Vilnius, 1994

UDK 820(73)-3
Ma 223

Versta iš ED McBAIN
COP HATER
PENGUIN BOOK, 1963

ISBN 9986-06-006-0

APIE AUTORIŲ

Edas Makbeinas (Ed McBain) - vieno žymiausių nūdienės Amerikos romanistų Iveno Hanterio (Evan Hunter) pseudonimas. Ivenas Hanteris savo ruožtu - taip pat literatūrinis pseudonimas, po kuriuo slypi italų kilmės amerikietis Salvatorė A. Lombinas. Gimęs Niujorke 1926 m., vaikystę jis praleido Bronkse, tuo metu knibždėte knibždančiame imigrantų su jų įvairiakalbe šnekta - aplinka neabejotinai spalvinga ir dažnai, švelniai tariant, ne iš ramiųjų, - šį ryškiaspalvį foną vėliau mes matysime žymiojoje Edo Makbeino "87-o policijos skyriaus" serijoje. Veiksmas vyksta tariamai "išgalvotame" mieste, - o tai autorius skrupulingai pabrėžia kiekvienoje "87-o policijos skyriaus" knygoje, - ir čia nesunku atspėti JAV didmiestį Niujorką, tą "miestą - pabaisą", kurio dangaus mėlynėje įsirėžusius pastatų siluetus bei gatves - kloakas su pūvančiomis atliekomis aprašo Makbeinas ir apie kurį vienas pagrindinių knygų herojų, detektyvas Stivas Karela, sako: "Miestas... Tik pažiūrėk į jį. Kokia prakeikta pabaisa... Bet aš ją myliu."

Tačiau kol kas būsimasis rašytojas - dar tiktai Salvatorė Lombinas; atlikęs tarnybą Jungtinių Valstijų kariniame jūrų laivyne ir su pagyrimu baigęs Hanterio koledžą, jis ieško savęs, bandydamas jėgas įvairiausiose srityse: dėsto vakarinėje mokykloje, prekiauja omarais, dirba literatūros agentu. O laisvalaikiu kuria apsakymus bei romanus. 1952 m. išeina pirmasis jo "rimtas" romanas Iveno Hanterio pseudonimu. (I. Hanterio kūryba mūsų skaitytojui, deja, nėra pažįstama; jo knygų vertimų į lietuvių kalbą neturime.) Po ketverių metų, penkiasdešimt šeštaisiais, kaip Edas Makbeinas, jis išleidžia savo pirmąjį detektyvinį romaną: "Žmogus, kuris nekentė policininkų" ("Cop Hater"), tuo metu sukėlusį tikrą

ažiotažą JAV ir tarp leidėjų, ir tarp skaitytojų. Beje, šlovės našta autoriui nebuvo naujiena: literatūros kritikai teigiamai vertino gerai žinomą, galima sakyti, žymų Iveną Hanterį, išgarsėjusį savo bestseleriu "Mokyklinės džiunglės" ("The Blackboard Jungle"), pagal jį sukurtas ir plačiai nuskambėjęs to paties pavadinimo kino filmas.

Ir štai nuo to laiko 87-o policijos skyriaus detektyvų brigada keliauja iš knygos į knygą, - autorius sukūrė jų per keturiasdešimt. Atskirose knygose jis vis iš naujo primena skaitytojui būdingiausius savo mylimų herojų išorės ar charakterio bruožus, jų asmeninio gyvenimo bei nutikimų darbe peripetijas. O pats E. Makbeinas savo nedidelės apimties detektyvinius romanus linkęs traktuoti kaip atskirus vienos didelės knygos skyrius - knygos, kurios pagrindinė tema - Nusikaltimas ir Bausmė.

87-o policijos skyriaus detektyvai ryškiai skiriasi nuo tų savo tėvynainių seklių - supermenų, kurių taip gausu amerikiečių kriminalinių romanų puslapiuose, ir nenaudėlių policininkų, šaltakraujiškai nutaikiusių žvilgantį plieno vamzdį į savo aukas: užguitus juodaodžius, bedarbius ir pan. Tai patys paprasčiausi žmonės su savo silpnybėmis ir ydomis, kartais truputį juokingi, kartais ne visai dori, bet apskritai dažniausiai žadinantys nuoširdžią simpatiją. Ir aplinka, kurioje rutuliojasi veiksmas - anaiptol ne naktiniai klubai ar kazino Ramiojo vandenyno pakrantėje, kur smokinguoti milijonieriai bei briliantais apsikarsčiusios didžiakrūtės blondinės kairėn dešinėn žarsto pluoštus banknotų, o tokia kasdieniška, įprasta, dažnai net gūdi - kažkokie pradvisę daugiabučių namų koridoriai, prišnerkštos dykvietės, paprasčiausi butai ar kasdieniškos gatvės su savo krautuvėlėmis ir nedideliais bariukais, į kuriuos užšoki išmesti taurelės pakeliui į namus po ilgos darbo dienos.

Kažin ar ne čia ir slypi didžiojo Makbeino detektyvinių romanų populiarumo priežastis? Tas Miestas. Miestas ir Miesto Žmonės. Jie visada čia, visada greta. Miestas rašytojo knygose - toks pat lygiateisis

veikėjas, kaip ir jo sukurti personažai, ir jauti, koks artimas ir mielas jis paties autoriaus širdžiai, - mielas nė kiek ne mažiau negu antro laipsnio detektyvui Stivui Karelai, tam paties rašytojo ir, regis, skaitytojų pamėgtam amerikietiško kriminalinio romano herojui.

Vertėja

*Miestas, aprašytas čios knygos puslapiuose,
egzistuoja tiktai autoriaus vaizduotėje.
Žmonės, vietos - visa tai išgalvota.
Vien policijos darbas ir tyrimo metodai tikri.*

PIRMAS SKYRIUS

Nuo kranto upės, juosiančios miestą iš šiaurės, matai tiktai nuostabų dangų. Žvelgi į jį kone baimingos pagarbos kupinas, ir tarpais net kvapą užgniaužia - toks puikus ir didingas tai reginys. Ryškūs pastatų siluetai, įsirėžę danguje, gožia jo mėlynę; horizontalės ir vertikalės, stačiakampiai ir smailios viršūnės, špiliai ir minaretai geometrinių raštų darna stiepiasi žydrai baltame dangaus fone.

O naktį, eidamas pakrantės autostrada, pasineri į akinamą žaižaruojančių saulių galaktiką, į šviesų voratinklį, besidriekiantį nuo upės į pietus, kur jisai apgaubia miestą šviesa, trykštančia elektros magija. Gatvės žibintų šviesuliai nubėga į tolį, juosdami miestą ir atsispindėdami tamsiuose upės vandenyse. Pastatų langai kyla aukštyn ryškiais stačiakampiais, pasiekia žvaigždes ir tenai susilieja su žaliomis, raudonomis, geltonomis, oranžinėmis neonų ugnimis, nudažiusiomis dangų. Šviesoforai mirkčioja savo skaisčiomis akimis, ir palei visą Stemą į margaspalvį tviskantį kamuolį susipina liepsnojantys siūlai.

Žaižaruodamas akinamu spindesiu, miestas driekiasi tarytum pažerti mirguliuojantys brangakmeniai.

Pastatai - viso labo tiktai dekoracija.

Žvelgdami į upę, jie tviskėjo žmonių sukurtom šviesomis, ir tu žiūrėjai į juos, užgniaužęs kvapą, pagarbios baimės kupinas.

Už pastatų, už šviesų buvo gatvės.

Gatvėse - šiukšlės ir atliekos.

* * *

Žadintuvas sučirškė vienuoliktą valandą vakaro.

Jis siektelėjo jo, panaršė tamsoje, užčiuopė mygtuką ir nuspaudė. Čirškimas nutilo. Kambaryje buvo labai tylu. Greta savęs jis girdėjo lygų Mei alsavimą. Langai plačiai atverti, tačiau kambaryje karšta ir drėgna, ir jis vėl pagalvojo apie kondicionierių, kurį jie ruošėsi įsigyti jau nuo vasaros pradžios. Nenoromis atsisėdo ir didžiuliais it kumpiai kumščiais pasitrynė akis.

Tai buvo stambus žaliūkas šviesiais, lygiais, o dabar susitaršiusiais plaukais. Akys, paprastai pilkos, kambario tamsoje atrodė visiškai bespalvės, pabrinkę nuo miego. Jis pakilo ir pasirąžė. Miegojo vien tik su pižamos kelnėmis; pakėlė rankas virš galvos, o po to jos nuslydo žemyn plokščiu raumeningu pilvu. Jis suniurzgė, truktelėjo kelnes aukštyn, paskui vėl pažiūrėjo į Mei.

Paklodė susiplakė lovos kojūgalyje drėgnu glebiu gumulu. Mei gulėjo susirietusi į kamuoliuką, atsismaukę aukštyn naktiniai marškiniai apnuogino šlaunį. Jis priėjo prie lovos, akimirką uždėjo ranką jai ant klubo. Kažką sumurmėjusi, ji apsivertė ant kito šono. Jis nusišypsojo tamsoje ir nuėjo į vonią skustis.

Kiekvienas visos procedūros žingsnis buvo apskaičiuotas, tad jis tiksliai žinojo, kiek laiko jam reiks nusiskusti, o kiek apsirengti ir paskubomis išgerti puodelį kavos. Prieš imdamasis skustuvo, nusisegė rankinį laikrodį, pasidėjo jį ant prausyklės, kad galėtų kartkartėm žvilgtelėti. Vienuoliktą dešimt pradėjo rengtis. Apsivilko gėlėtus marškinius, kuriuos brolis atsiuntė jam iš Havajų. Apsimovė rusvas gabardino kelnes ir užsimetė lengvą poplino striukę. Į kairiąją kelnių kišenę įsidėjo nosinę, paskui nuo tualetinio stalelio pasiėmė piniginę ir pasklidų smulkių monetų.

Atidaręs viršutinį stalčių, išsiėmė 38-o kalibro revolverį - jis gulėjo greta dėžutės su Mei brangenybėmis. Pirštu perbraukė kietą dėklo odą, paskui revolverį

įsikišo į dešinę kelnių kišenę po poplino striuke. Prisidegė cigaretę, nuėjo į virtuvę ir užkaitė vandenį kavai; paskui užsuko pas vaikus.

Mikis miegojo, kaip paprastai įsibrukęs didįjį pirštą sau į burną. Jis perbraukė ranka berniuko galvutę. Viešpatie, suplukęs kaip paršiukas. Reikės vėl pakalbėti su Mei apie tą kondicionierių. Negerai vaikams šitaip prakaituoti tokioje ankštoje dėžutėje. Jis priėjo prie Keti lovelės, pakartojo tą patį ritualą. Ji nebuvo tokia suprakaitavusi, kaip brolis. Ką gi, ji mergaitė - mergaitės taip neprakaituoja. Išgirdo virtuvėje garsiai švilpiant arbatinuką. Žvilgtelėjo į laikrodį ir nusišypsojo.

Nuėjęs į virtuvę, įsidėjo du šaukštelius tirpios kavos į didelį puodelį, užpylė miltelius verdančiu vandeniu. Kavą gėrė juodą, be cukraus. Pajuto, jog pagaliau tikrai atsibudo, ir šimtąjį sykį prisiekė prieš budėjimą daugiau nebandysiąs numigti - tai tikra kvailystė. Išsimiegos grįžęs - ir ką, po velnių, jis taip laimi? Porą valandų? Ne, tai kvailystė. Reikės pakalbėti apie tai su Mei. Vienu mauku išgėręs kavą, jis vėl grįžo į miegamąjį.

Jis mėgo žiūrėti į ją miegančią. Taip darydamas, visuomet jausdavosi truputį nejaukiai, truputį kaltai. Miegas - toks intymus dalykas, ir negalima žiūrėti į žmogų, kai šis to nė neįtaria. Bet Dieve mano, kokia ji graži, kada miega, tad kokio velnio, taip neteisinga. Kurį laiką žiūrėjo į ją - tamsūs plaukai išsidraikę ant pagalvės, status šlaunies, klubo linkis, visas atviros baltos odos moteriškumas po aukštyn atsismaukusiais naktiniais marškiniais. Jis priėjo prie lovos, nubraukė jai nuo smilkinio plaukus. Pabučiavo ją labai švelniai, tačiau jinai sujudėjo ir pratarė:

- Maikai?

- Miegok, mieloji.

- Tu išeini? - kimiai sušnibždėjo ji.

- Taip.

- Būk atsargus, Maikai.

- Būsiu, - jis nusišypsojo: - O tu būk gerutė.

- Aha, - tarstelėjo ji, paskui vėl įsikniaubė į pagalvę. Jis paskutinįsyk nuo slenksčio metė į ją žvilgsnį, paskui perėjo svetainę ir išėjo iš namų. Dirstelėjo į laikrodį. Viskas pagal tvarkaraštį, ir, velniai rautų, - gatvėje iš tiesų kur kas vėsiau.

Vienuoliktą valandą keturiasdešimt viena minutė, kai Maikas Riardonas buvo per tris kvartalus nuo savo darbovietės, dvi kulkos įsmigo jam į pakaušį ir, pervėrusios kiaurai, išplėšė jam pusę veido. Jisai tepajuto smūgį ir staigų, nepakeliamą skausmą, po to neaiškiai išgirdo šūvių garsą, o paskui viską prarijo tamsa, ir jis sukniubo ant šaligatvio.

Jis mirė, nespėjęs prisiliesti žemės.

Jis buvo šio miesto gyventojas; o dabar kraujas sruvo jam iš sumaitoto veido, plisdamas aplinkui lipnia raudona dėme.

Kitas miesto gyventojas rado jį vienuoliktą penkiasdešimt šešios ir paskambino į policiją. Miestietis, kuris puolė prie telefono būdelės, ir miestietis, vardu Maikas Riardonas, kuris be gyvybės žymių sukniubęs gulėjo ant šaligatvio, nedaug tesiskyrė vienas nuo kito.

Skirtumas tiktai vienas.

Maikas Riardonas buvo policininkas.

ANTRAS SKYRIUS

Du policininkai iš Žmogžudysčių tyrimo skyriaus žiūrėjo žemyn, į kūną ant šaligatvio. Naktis buvo karšta; aplink lipnų kraują ant grindinio zvimbė musės. Medicinos eksperto padėjėjas klūpojo prie kūno, kruopščiai jį apžiūrinėdamas. Identifikacijos biuro fotografas dalykiškai žybčiojo blykste. Budinčios mašinos Nr. 22 ir Nr. 24 stovėjo kitoje gatvės pusėje; iš jų išlipę policininkai ne itin sėkmingai stengėsi atstumti susirinkusius žioplius atgal.

Pranešimą priėmė vienas iš dviejų Centrinės valdybos pultų, kur apsisnaudęs budėtojas abejingai užrašė informaciją, paskui pneumatiniu paštu perdavė ją į Radijo ryšio centrą. Radijo centro dispečeris, pasitelkęs milžinišką atskirų apylinkių policijos skyrių žemėlapį, kabantį priešais jį ant sienos, pasiuntė automobilį Nr. 23, kad surastų minėtą kraujais plūstantį gatvėje žmogų ir duotų žinią. Kai automobilis Nr. 23 pranešė apie žmogžudystę, dispečeris susisiekė su automobiliu Nr. 24 ir pasiuntė jį į įvykio vietą. Tuo pat metu budėtojas prie pulto apie įvykį informavo Žmogžudysčių tyrimo skyrių ir 87-ą policijos skyrių, kurio teritorijoje buvo rastas kūnas.

Kūnas gulėjo prie apleisto, lentomis užkalto kino teatro. Prieš daugelį metų, kai šis rajonas dar buvo prašmatnus, tai buvo aukšto lygio kino teatras. Prasidėjus apylinkės nuosmukiui, čia imta demonstruoti antrarūšius filmus, po to nusenusias kino juostas ir galiausiai filmus svetima kalba. Kairėje pastato pusėje buvo durys, anksčiau taip pat užkaltos, tačiau lentas atplėšė, ir laiptai viduje buvo nusėti nuorūkų, tuščių viskio butelių ir prezervatyvų. Kino teatro tentas viršum šaligatvio žiojėjo išplėštom kiaurymėm - akmenų, konservų dėžučių, vamzdžių nuolaužų bei kitokio į jį laidomo šlamšto auka.

Kitoje gatvės pusėje priešais kino teatrą driekėsi dykvietė. Kadais čia stovėjo gyvenamasis namas - geras namas su brangiais butais. Tais senais laikais pro marmurinį namo vestibiulį išplaukę audinės kailiniai anaiptol nebuvo retenybė. Tačiau kibūs lūšnynų pirštai siekė pastato plytų, godžiai kabindamiesi, tempė jas į tolydžio besiplečiantį savo valdų ratą. Senasis pastatas neatlaikė - jis tapo lūšnyno dalimi, tad retai kas teprisimindavo, jog kadaise tai būta išdidaus, elegantiško būsto. O paskui jį pasmerkė nugriauti, sulygino su žeme; ir dabar sklypas buvo tuščias, atviras, tik kur ne kur ant žemės voliojosi plytgalių. Sklido gandai, jog į šį sklypą taikosi Miesto statybos valdyba. O kol kas jį įvairiausiems reikalams naudojo vaikai. Daugeliu atvejų tuos reikalus lemdavo kūniškos funkcijos, tad ore viršum dykvietės sklaistėsi tvaikas; itin stiprus karštą vasaros naktį, jis sklido iki kino teatro, tirštėjo po nukarusia tento uždanga, gaubdamas šaligatvį gyvenimo kvapu, sumišusiu su mirties kvapu ant grindinio.

Vienas Žmogžudysčių skyriaus policininkų atsitraukė nuo kūno ir ėmė apžiūrinėti šaligatvį. Antrasis stovėjo, susibrukęs rankas į kelnių kišenes. Medicinos eksperto padėjėjas jau baigė to, be jokių abejonių, mirusio žmogaus mirties laiko nustatymo ritualą. Sugrįžo pirmasis policininkas.

- Matei? - paklausė.

- Ką radai?

- Porą iššautų gilzių.

- Na?

- Remingtono kulkos. 45-as kalibras.

- Įdėk jas į voką ir pritvirtink etiketę. Jau baigiate, daktare?

- Minutėlę.

Be paliovos žybčiojo blykstės. Fotografas sukosi it spaudos atstovas išgarsėjusiame miuzikle: suko ratus apie vakaro žvaigždę, fotografavo jį įvairiais rakursais; tuo metu jo veidas buvo be jokios išraiškos, nugara

žliaugė prakaitas, marškiniai lipo prie kūno. Medicinos eksperto padėjėjas nusišluostė kaktą.

- Kokio velnio taip gaišuoja vaikinai iš 87-ojo? - paklausė pirmasis policininkas.

- Turbūt pokerį lošia. Be jų mums dar geriau, - jis atsisuko į mediką: - Ką pasakysite, daktare?

- Jau baigiau, - jis pavargęs pakilo.

- Ką pasakysite?

- Viskas ir taip matyti. Dusyk šauta į pakaušį. Mirė tikriausiai akimirksniu.

- Ar galėtumėte pasakyti laiką?

- Iš šautinės žaizdos? Nekrėskit juokų.

- Maniau, jūs, vyručiai, darot stebuklus.

- Ir darom. Tiktai ne vasarą.

- Gal nors maždaug nuspėtumėt?

- Aišku, spėlioti niekas nedraudžia. Kūnas dar nesustingęs, tad sakyčiau, jisai nužudytas gal prieš kokį pusvalandį. Nors kai toks karštis... po velnių, kūnas gali išlaikyti normalią temperatūrą valandų valandas. Per daug iš mūsų nesitikėkite. Net ir po skrodimo...

- Gerai jau, gerai. Neprieštarausit, jei dabar pabandysim nustatyti asmenybę?

- Tiktai nieko neprigadinkit vaikinams iš laboratorijos. Tai aš jau eisiu, - medikas pažvelgė į laikrodį: - Tabelininko žiniai - dvylika devyniolika.

- Trumpa šiandien diena, - pasakė pirmasis Žmogžudysčių skyriaus policininkas. Jis pasižymėjo laiką grafike, kurį pradėjo užrašinėti, atvykęs į įvykio vietą.

Antrasis policininkas klūpojo prie kūno. Staiga jis pakėlė akis.

- Jis ginkluotas, - pasakė.

- Taip?

Medikas nutolo, šluostydamasis kaktą.

- Panašu į 38-ą kalibrą, - pasakė antrasis policininkas. Jis nuodugniai apžiūrėjo revolverį dėkle. - Taip. "Specialusis detektyvo"*. Gal pritvirtintum etiketę?

* *Populiarus modelis tarp amerikiečių detektyvų, įsigyjančių asmeninį ginklą savo sąskaita (čia ir toliau - vert. past.).*

- Žinoma, - pirmasis išgirdo, kaip kitoje gatvės pusėje sustojo automobilis. Jo priekinės durelės atsidarė, ir du išlipę vyrai pasuko prie grupelės, susispietusios aplink kūną. - Štai ir 87-as.

- Kaip tik arbatėlei, - sausai tarstelėjo antrasis policininkas. - Ką jie ten atsiuntė?

- Atrodo, Karelą ir Bušą, - pirmasis policininkas išsiėmė iš dešinės švarko kišenės gumele suveržtą etikečių pluoštą. Vieną išsitraukė, likusias vėl įsidėjo į kišenę. Etiketė buvo gelsva, stačiakampė, trys coliai* iš penkių. Viename gale pradurta skylutė, pro ją perverta plonutė vielytė, suvyta taip, kad liktų du laisvi galai. Ant etiketės užrašyta: POLICIJOS VALDYBA, o žemiau, ryškesnėm raidėmis: DAIKTINIS ĮRODYMAS.

Karela ir Bušas, 87-o skyriaus policininkai, neskubėdami prisiartino. Žmogžudysčių skyriaus detektyvas probėgšmais žvilgtelėjo į juos ir ėmė pildyti etiketėje skiltį "Kur rasta". Karela buvo apsivilkęs mėlynu kostiumu, pilkas kaklaraištis tvarkingai segtuku prismeigtas prie baltų marškinių. Bušas vilkėjo oranžiniais sportiniais marškinėliais ir mūvėjo chaki spalvos kelnėmis.

- Na, kuo ne Mitrusis Gonsalesas ir Skriejikas**? - tarstelėjo antrasis Žmogžudysčių skyriaus policininkas. - Jūs, vyručiai, iš tiesų greitutėliai, nieko nepasakysi. Ką darote, aptikę sprogstamą įtaisą?

- Paliekame jį specialistams, - sausai pasakė Karela. - O jūs?

- Labai sąmojinga, - tarė Žmogžudysčių skyriaus policininkas.

- Mus užlaikė.

- Matyti.

- Kai gavom kvietimą, vienas sėdėjau prie telefono, - pasakė Karela. - Bušas su Fosteriu buvo išvykę į barą - muštynės su peiliais. Riardonas nepasirodė, - Karela patylėjo. - Teisybė, Bušai?

* *Vienas colis - maždaug 2,5 cm.*
** *Animacinių filmų personažai*

Bušas linktelėjo.

- Jeigu vienas sėdi prie telefono, tai kokį velnią čia veiki? - tarė pirmasis Žmogžudysčių skyriaus policininkas.

Karela nusišypsojo. Buvo jis aukšto ūgio, bet ne iš stambiųjų. Atrodė labai stiprus, tačiau ne ta sunkiasvore, o išmiklintų raumenų jėga. Tamsūs plaukai nukirpti trumpai. Akys rudos, o neįprastas, truputį įkypas jų pjūvis teikė jo švariai skustam veidui kažkokių rytietiškų bruožų. Pečiai platūs, klubai siauri; jis atrodė nepriekaištingai apsirengęs ir elegantiškas net ir su odine striuke, susiruošęs pasalai į uosto rajoną. Riešai stambūs, plaštakos didelės, - dabar jis plačiai išskėtė rankas ir tarė:

- Sėdėti prie telefono, kai kažkur vyksta žmogžudystė? - jis nusišypsojo dar plačiau. - Palikau prie telefono Fosterį. Po velnių, praktiškai jis pas mus lyg ir naujokas.

- Kaip kyšeliai šiomis dienomis? - pasiteiravo antrasis Žmogžudysčių tyrimo skyriaus policininkas.

- Užsičiaupk, - sausai atsiliepė Karela.

- Kai kuriems tai bent sekasi. Aišku kaip dieną - iš lavono ne ką teišpeši.

- Tiktai *tsores**, - pasakė pirmasis.

- Kalbėk angliškai, - geraširdiškai tarstelėjo Bušas. Jo kalbėsena buvo minkšta. Tylus balsas stebindavo, nes pats jis buvo šešių pėdų** keturių colių ūgio ir svėrė du šimtus dvidešimt svarų*** - ir nė krislelio riebalų. Plaukai vešlūs, susitaršę, tarsi išmintingoji Apvaizda būtų apdovanojusi jį tais stirksančiais gaurais prisiderinus prie jo vardo****. Be to, jie buvo ryškiai rudi - ir tai baisiai rėžė akį greta oranžinių marškinėlių, kuriais jis vilkėjo. Rankos kyšojo iš rankovių, stambios ir raumeningos. Dešiniąja vingiavo ilgas peilio randas.

* *Nemalonumai (žyd.).*

** *Viena pėda - maždaug 30 cm.*

*** *Vienas svaras - 453,6 g*

**** *Bush - krūmas (angl.)*

Prie šnekučiuojančių policininkų prisiartino fotografas.

- Kokį velnią jūs čia veikiat? - pasiteiravo piktai.

- Bandom nustatyti asmenybę, - pasakė antrasis policininkas. - O ką? Kas yra?

- Aš dar nesakiau, jog baigiau.

- O ką, nejau nebaigei?

- Taip, bet jums reikėjo pasiklausti.

- Dėl Dievo meilės, tai kam tu dirbi?

- Nuo jūsų, Žmogžudysčių skyriaus faraonų, man... gelia.

- Tai keliauk namo ir išryškink kelis negatyvus ar ką, gerai?

Fotografas dirstelėjo į laikrodį. Kažką burbtelėjo ir tyčiomis nepasakė, kiek laiko, tad pirmasis policininkas, prieš pažymėdamas laiką grafike, gavo pažiūrėti į savo laikrodį. Atmetęs keletą minučių, taip pat nurodė Karelos ir Bušo atvykimo laiką.

Karela žiūrėjo žemyn, į nužudytojo pakaušį. Veidas liko ramus, tačiau akyse akimirką šmėstelėjo ir greitai pranyko blyškus skausmo atšvaitas.

- Na, iš ko jie čia šovė? - paklausė jis. - Iš patrankos?

- 45-ukas, - atsakė pirmasis policininkas. - Mes radome gilzes.

- Kiek?

- Dvi.

- Sutampa, - pasakė Karela. - Gal apverstume jį?

- Iškvietėt greitąją? - negarsiai pratarė Bušas.

- Aha, - atsakė pirmasis. - Šią naktį visi vėluoja.

- Visi šią naktį mirksta prakaite, - pasakė Bušas. - Išgerčiau alaus.

- Na, - tarė Karela, - padėkite man.

Antrasis policininkas pasilenkė padėti Karelai. Drauge jiedu apvertė kūną. Piktai suzvimbė musės, paskui vėl apniko šaligatvį ir kruviną sumaitotą masę, kuri kadaise buvo žmogaus veidas. Tamsoje Karela pamatė

žiojėjančią skylę tenai, kur turėjo būti kairioji akis. Antra skylė - po dešine akimi; iš odos ten stirksojo sutrupinto skruostikaulio nuolaužos.

- Vargšelis, - tarstelėjo Karela. Niekad jis nepripras prie to mirties veido. Jau dvylika metų, kai jis policininkas; išmoko įveikti sukrėtimą, fiziškai susidūrę su mirtimi, bet niekados nepripras prie kitos mirties pusės - prie to mirties smurto prieš žmogaus asmenybę, prie to pulsuojančios gyvybės nužeminimo iki kruvinos, bedvasės materijos.

- Ar kas nors turi žibintuvėlį? - paklausė Bušas.

Pirmasis policininkas siekė kairės užpakalinės kelnių kišenės. Paspaudė mygtuką; šviesos ratas krito ant šaligatvio.

- Pašviesk į veidą, - pasakė Bušas.

Šviesa nukrypo į nužudytojo veidą.

Bušas nurijo seilę.

- Tai Riardonas, - labai tyliai pratarė jis. O paskui, beveik pašnibždom: - Viešpatie, juk tai Maikas Riardonas.

TREČIAS SKYRIUS

87-ajame skyriuje dirbo šešiolika detektyvų; Deividas Fosteris buvo vienas iš jų. Tiesą sakant, šiam skyriui būtų mažoka ir šimto šešiolikos detektyvų. Skyriaus teritorija driekėsi nuo Paupio autostrados ir dangoraižių pastatų, kuriuose mirga marga liftininkai bei durininkai, iki Stemo su savo užkandinėmis ir kino teatrais, į pietus iki Kalverio aveniu ir Airių kvartalo, dar toliau į pietus iki Puertorikiečių kvartalo, o paskui iki Groverio parko įskaitant ir jį, kur knibždėte knibžda plėšikų ir prievartautojų. Iš rytų į vakarus skyriaus teritoriją sudarė ne mažiau kaip trisdešimt penkios gatvės. Ir šiame stačiakampyje - iš šiaurės į pietus nuo upės iki parko, iš rytų į vakarus per trisdešimt penkis kvartalus- spietėsi 90 000 gyventojų.

Deividas Fosteris buvo vienas iš jų.

Deividas Fosteris buvo negras.

Gimė jis skyriaus teritorijoje, čia ir užaugo, o kai sulaukė dvidešimt vienų, būdamas sveikas kūnu ir siela, keturiais coliais pranokdamas privalomą penkių pėdų aštuonių colių ūgio minimumą, būdamas šimtaprocentinio regėjimo, be akinių ir neteistas, jis išlaikė civilinės tarnybos konkurso egzaminą ir buvo paskirtas budinčiu policininku.

Pradinė alga tuo metu buvo 3725 doleriai per metus, ir Fosteris sąžiningai užsidirbdavo savo algą. Taip sąžiningai, kad po penkerių metų buvo perkeltas į Detektyvų skyrių. Dabar jis buvo III kategorijos detektyvas, jo alga sudarė 5230 dolerių per metus; jis vis taip pat sąžiningai ją užsidirbdavo.

Liepos dvidešimt ketvirtą, pirmą valandą nakties, tuo metu, kai jo kolega Maikas Riardonas sukniubęs plūdo kraujais į nutekamąjį griovelį, Deividas Fosteris dirbo už savo algą, tardydamas žmogų, kurį jiedu su Bušu sulaikė bare muštynių su peiliais metu.

Tardymas vyko antrajame pastato aukšte. Pirmajame, stalo dešinėje, kabojo neišvaizdi, nešvari balta lentelė; juodos raidės skelbė: DETEKTYVŲ SKYRIUS; atvaizduota ranka lankytojui rodė, kad "buliai"* įsikūrę aukštu aukščiau.

Laiptai metaliniai, siauri, tačiau nepriekaištingai švarūs. Šešiolika pakopų, po to pasisuki, dar šešiolika - štai jūs ir vietoje.

Dabar tu siaurame, blankiai apšviestame koridoriuje. Dešinėje nuo laiptų dvejos durys su užrašu: RŪBINĖS. Pasuki kairėn ir eidamas koridoriumi, kairėje praeini medinį suolą, o dešinėje - suolą be atkaltės (įspraustą į siaurą nišą priešais aklinai uždarytas duris, kurios kadais vedė į lifto šachtą). Toliau - durys dešinėje su užrašu VYRŲ TUALETAS ir durys kairėje, ant kurių kabo nedidukė lentutė - KANCELIARIJA.

Koridoriaus gale - Detektyvų skyriaus kabinetas.

Pirmiausia pamatai skersinių turėklus - pertvarą. Už jo - rašomuosius stalus ir telefonus, ir skelbimų lentą su įvairiausiomis nuotraukomis bei skelbimais, nuo lubų nukarusią rutulio formos lempą ir už viso to - vėl stalus bei grotuotus langus, išeinančius į pastato fasadą. Kas yra dešinėje už pertvaros barjero, nelabai teįžvelgsi, nes stalai šioje kambario pusėje užgriozdinti dviem didelėmis metalinėmis kartotekų spintomis. Šioje kambario kertėje Fosteris ir tardė žmogų, šiąnakt sulaikytą bare.

- Kuo tu vardu? - paklausė jis vyriškį.

- *No hablo inglés***, - atsakė vyriškis.

- O, velnias, - pratarė Fosteris. Tai buvo tvirtas vyras tamsia šokoladine oda ir šiltomis rudomis akimis. Vilkėjo pakaklėje prasegtais baltais marškiniais. Iš po prakaituotų rankovių kyšojo raumeningos rankos.

- *Cuál es su nombre?* - paklausė jisai netvirta ispanų kalba.

* *Detektyvai (am. sl.); pravardė ypač paplitusi visuose JAV nusikaltėlių pasaulio sluoksniuose nuo 1920 m.*

** *Angliškai nekalbu (isp.)*

- Tomas Periljas.

- Adresas? - Jisai patylėjo, pagalvojo. - *Dirección?*

- *Tres-tres-cuatro Mei-son.**

- Amžius? *Edad?*

Periljas gūžtelėjo pečiais.

- Gerai, - tarė Fosteris, - kur peilis? Ak, velniai rautų, šitaip mes per naktį nė trupučio nepasistūmėsim į priekį. Klausyk, *dónde está el cuchillo? Puede usted decirme?***

- *Creo que no.****

- Kodėl ne? Dėl Dievo meilės, tu juk turėjai peilį, ar ne?

- *No sé.*****

- Klausyk, tu velnio išpera, tu velniškai puikiai žinai, kad turėjai peilį. Kokia dešimt žmonių jį tavo rankose matė. Na, tai kaip?

Periljas tylėjo.

- *Tiene usted un cuchillo?****** - paklausė Fosteris.

- *No.*******

- Melagis! - pasakė Fosteris. - Tu *tikrai* turi peilį. Kur dėjai jį po to, kai bakstelėjai tam vaikinui bare?

- *Dónde está el servicio?******** - paklausė Periljas.

- Dėl tualeto, po velnių, nesuk sau galvos, - atrėžė Fosteris. - Dėl Dievo meilės, stovėk tiesiai. Kas čia tau, po velnių, - biliardinė? Ištrauk rankas iš kišenių.

Periljas ištraukė rankas iš kišenių.

- Na, tai kur peilis?

- *No sé.*

* *Meisono gatvė, 334 (isp.)*
** *Kur peilis? Ar galite man pasakyti? (isp.)*
*** *Negaliu (isp.)*
**** *Nežinau (isp.)*
***** *Ar turite peilį? (isp.)*
****** *Ne (isp.)*
******* *Kur yra tualetas? (isp.)*

- Nežinau, nežinau, - mėgdžiojo Fosteris. - Gerai, nešdinkis po velnių. Pasėdėk koridoriuje ant suolo. Atvesiu policininką, kuris kaip reikiant moka tavąją kalbą, bičiuli. Na, eik, pasėdėk. Pirmyn.

- *Bien,* - pasakė Periljas. - *Dónde está el servicio?**

- Koridoriumi į kairę. Ir netupėk tenai visą naktį.

Periljas išėjo. Fosteris susiraukė. Vyriškis, kurį jis padūrė peiliu, nukentėjo ne taip jau ir smarkiai. Jeigu jie pernelyg gilinsis į kiekvienas sumautas peilių muštynes, niekam kitam laiko nebeliks. Įdomu, kaip jaustumeis, dirbdamas ten, kur peilis tėra įrankis kalakutui supjaustyti? Jis nusišaipė iš savo paties pokšto, prisitraukė rašomąją mašinėlę ir ėmėsi raporto apie apiplėšimą, įvykusį prieš keletą dienų.

Kai įėjo Karela su Bušu, iškart krito į akis, jog jie labai skuba. Karela patraukė tiesiai prie telefono, peržvelgė sąrašą greta aparato ir pradėjo rinkti numerį.

- Kas nutiko? - pasiteiravo Fosteris.

- Tai žmogžudystė, - atsakė Karela.

- Aha?

- Tai buvo Maikas.

- Ką tu čia šneki? A?

- Maikas Riardonas.

- Ką? - pratarė Fosteris. - Ką?

- Dvi kulkos į pakaušį. Skambinu leitenantui. Jis tikrai norės, kad nesiterliotume su šituo reikalu.

- Ei, ką jis, juokauja? - kreipėsi Fosteris į Bušą - paskui jis pamatė Bušo veidą ir suprato, jog tai ne pokštas.

* *Gerai. Kur yra tualetas? (isp.)*

Leitenantas Bernsas buvo 87-o detektyvų skyriaus viršininkas. Mažas, kresnas, galva priminė kniedę. Akys mėlynos, mažutėlės; tačiau tos akys velniškai daug matė ir nedaug tepražiopsodavo iš to, kas vyko aplink leitenantą. Jis žinojo, kad jo skyriui priklausanti teritorija toli gražu ne iš ramiųjų, ir tai jam patiko. Policininkai reikalingi bloguose rajonuose - mėgdavo kartoti ir didžiavosi priklausąs skyriui, kuris dykai duonos nevalgo. Anksčiau skyriui priklausė šešiolika vyrų, o dabar penkiolika.

Dešimt iš tų penkiolikos susibūrė aplink jį skyriaus kabinete, likę penki buvo postuose, iš kurių jų niekaip neatšauksi. Vyrai sėdėjo ant kėdžių, stalų, stovėjo prie grotuotų langų, ramstė kartotekų spinteles. Kabinetas atrodė kaip visada, kai keičiasi pamaina, tik šįsyk aplinkui nesklandė riebūs juokeliai. Visi žinojo, jog nužudytas Maikas Riardonas.

Leitenantas Linčas stovėjo greta Bernso; o šis kimšosi pypkę. Bernso pirštai buvo stori, miklūs, jis grūdo tabaką didžiuoju pirštu, nepakeldamas į vyrus akių.

Karela žiūrėjo į Bernsą. Jis žavėjosi leitenantu, gerbė jį, nors daug kas skyriuje ir vadino jį "senu šiknium". Karela pažinojo policininkų, dirbančių skyriuose, kur besmegeniai viršininkai valdė darbuotojus rimbo metodu, nesukdami sau galvos. Su tironu dirbti nesmagu. Bernsas buvo ne iš tokių; be to, Bernsas buvo geras, išmanus policininkas, - tad Karela pasiruošė įdėmiai klausyti, nors leitenantas dar nepravėrė burnos.

Bernsas čirkštelėjo degtuką, užsidegė pypkę. Atrodė, kad jis niekur neskuba, po sočių pietų ruošiasi išlenkti portveino taurelę, - tačiau darbas virte virė jo masyvioje kaukolėje, ir kiekviena kūno skaidula buvo pagauta įniršio dėl vieno geriausių jo vyrų mirties.

- Jokių tauškalų, - prakalbo jis ūmai. - Tiesiog eikit ir raskit tą niekšą, - jis išpūtė debesį dūmų ir išsklaidė jį savo trumpa, plačia plaštaka. - Jei skaitai laikraščius ir jais tiki, tai sužinai, jog policininkai neapkenčia tų, kurie žudo

policininkus. Tai džiunglių įstatymas. Atrankos dėsnis. Laikraščiai rašo visiškus niekus, jeigu mano, jog svarbiausia čia - kerštas. Mes negalime leisti žudyti policininkų, nes policininkas - įstatymo ir tvarkos simbolis. Ir jei sunaikinsi tą simbolį - gatves užvaldys žvėrys, o tokių ir dabar apstu gatvėse. Tad norėčiau, kad jūs rastumėte Riardono žudiką - tačiau ne todėl, kad Riardonas dirbo šiame skyriuje, ir net ne todėl, kad buvo geras policininkas. Aš noriu, kad jūs rastumėte tą niekšą todėl, kad Riardonas buvo *žmogus* - ir velniškai šaunus žmogus. Veikit, kaip norit. Savo amatą jūs išmanote. Praneškite viską, ką pavyks sukrapštyti kartotekose ir ką sužinosite gatvėse. Tik raskite jį. Tai tiek.

Leitenantas drauge su Linču grįžo į savo kabinetą; kai kurie policininkai ėmėsi vadinamos *Modus operandi** kartotekos ir pradėjo raustis po ją, ieškodami informacijos apie plėšikus, pamėgusius 45-ą kalibrą. Kai kurie ėmėsi kitos - skyriuje žinomų nusikaltėlių kartotekos, ieškodami kokio nors vagišiaus, kurio keliai vienu ar kitu metu būtų susikirtę su Maiko Riardono keliais. Kai kurie - Teismo kartotekos, metodiškai ieškodami kortelių tokio teistumo, už kurį būtų atsakingas jų skyrius, itin daug dėmesio skirdami toms byloms, kurias tyrė Maikas Riardonas. Fosteris išėjo į koridorių ir liepė įtariamajam, kurį buvo tardęs, nešdintis velniop ir ateityje nekaišioti nosies, kur nereikia. Likusieji policininkai patraukė į gatves - tarp kitų ir Karela su Bušu.

- Man nuo jo vidurius suka, - pasakė Bušas. - Tariasi Napoleonu esąs.

- Jis geras vyras, - tarstelėjo Karela.

- Na, bent jau *jis*, atrodo, tuo neabejoja.

- Nuo visko tau vidurius suka, - pasakė Karela. - Nesugyvenamas tu.

- Pasakysiu tau vieną dalyką, - tarė Bušas. - Susigriebsiu aš opą šitame prakeiktame skyriuje. Anks-

* *Veikimo būdas (lot.)*

čiau niekad niekuo nesiskundžiau, bet nuo tada, kai mane paskyrė į šį skyrių, man tikrai opa ėmė vertis. Na, ką į tai pasakysi?

Daug ką galima buvo pasakyti apie Bušo opą, ir niekas čia neturėtų nieko bendra su skyriumi. Tačiau Karela dabar nebuvo linkęs ginčytis, tad nutylėjo. Bušas niauriai linktelėjo.

- Norėčiau paskambinti žmonai, - tarė jis.

- Antrą valandą nakties? - nusistebėjo Karela.

- Kas čia tokio? - netikėtai priešiškai atsiliepė Bušas.

- Nieko. Eik, skambink.

- Tiesiog noriu patikrinti, - pasakė Bušas, paskui pridūrė: - Prisistatyti.

- Žinoma.

- Po velnių, juk šitas darbas mums ne vienai dienai.

- Žinoma.

- Kas čia bloga, jei paskambinsiu jai ir pasakysiu, kas nutiko?

- Klausyk, ar tu barnio prašaisi? - nusišypsojo Karela.

- Ne.

- Tai eik, skambink žmonai ir, po velnių, atstok nuo manęs.

Bušas reikšmingai linktelėjo. Jie stovėjo prie dar atviros konditerijos parduotuvės Kalverio aveniu; Bušas nuėjo skambinti. Karela stovėjo lauke, nugara į vitriną.

Mieste buvo labai ramu. Pastatai tiesė suodinus pirštus į švelnų dangaus apdangalą. Kartais įsižiebdavo vonios kambario langas, tarytum atvira akis neregio veide. Dvi jaunos airės ėjo pro konditeriją, aukštos jų pakulnės kaukšėjo į grindinį. Jisai probėgšmais nužvelgė jų kojas ir plonas vasarines suknutes. Viena merginų begėdiškai jam pamerkė, paskui abi pradėjo kikenti, ir nei iš šio, nei iš to jis prisiminė kažką apie užverstus airių mergaičių sijonus, po to mintis išryškėjo; jis suprato, jog kažką tokio

yra skaitęs. Airių mergaitės... "Ulisas"?* Dieve mano, kaip velnioniškai sunku buvo įveikti tą knygą... dailios mergaitės ir visa kita. Kažin, ką skaito Bušas? Bušas pernelyg užsiėmęs, kad skaitytų knygas. Pernelyg užsiėmęs rūpesčiais dėl žmonos. Viešpatie, tai bent rūpinasi tas žmogus.

Jis dirstelėjo per petį. Bušas vis dar buvo telefono būdelėje ir kažką paskubom šnekėjo. Vyriškis už prekystalio palinko ties arklių lenktynių programa; iš burnos jam stirksojo dantų krapštukas. Įsitaisęs prekystalio gale, paauglys gėrė kiaušinių kokteilį. Karela įtraukė į plaučius pradvisusio oro. Būdelės durys atsidarė; Bušas išėjo lauk, braukdamasis kaktą. Linktelėjo pardavėjui ir išėjo į lauką pas Karelą.

- Velniškai karšta toje būdelėje, - pratarė.

- Viskas gerai? - paklausė Karela.

- Aišku, - atsakė Bušas. Jis įtariai dėbtelėjo į Karelą. - O kodėl turėtų būti negerai?

- Tiesiog paklausiau. Kaip manai, nuo ko čia pradėti?

- Tai bus ne taip jau lengva, - tarė Bušas. - Kiekvienas neapykantos graužiamas priekvaišis galėjo tai padaryti.

- Arba kas nors, užkluptas nusikaltimo vietoje.

- Reikėjo palikti tai Žmogžudysčių skyriui. Mes ir taip darbuose iki kaklo.

- Dar nė nepradėjom, o tu jau sakai, kad mes darbuose iki kaklo. Koks velnias tave apsėdo, Henkai?

- Joks, - atsakė Bušas, - tiesiog man neatrodo, kad policininkai tokie jau gudročiai, ir tiek.

- Graži mintis - ypač policininkui.

- Tai tiesa. Klausyk, tas detektyvo vardas - gryna nesąmonė, ir tu tai žinai ne blogiau už mane. Viskas, ko reikia detektyvui - poros tvirtų kojų ir užsispyrimo. Kojos

* *"Ulisas" - airių kilmės rašytojo Džeimso Džoiso (J. Joyce, 1882-1941) romanas*

nešioja tave po visokius šiukšlynus, kur reikia, o užsispyrimas neleidžia pašvilpt į šį reikalą. Automatiškai seki kiekvienais pėdsakais; jeigu pasiseks, vieni jų bus tikrieji. Nepasiseks - nebus. Taškas.

- O smegenys čia neturi reikšmės, ką?

- Tik trupučiuką. Policininkui daug smegenų nereikia.

- Gerai.

- Kas gerai?

- Gerai, aš nenoriu ginčytis. Jei Riardonas žuvo, bandydamas kažką nučiupti nusikaltimo vietoje...

- Policininkai erzina mane dar dėl vieno dalyko, - pareiškė Bušas.

- Tu tiesiog nekenti policininkų, ar ne? - paklausė Karela.

- Visas šitas prakeiktas miestas pilnas žmonių, kurie nekenčia policininkų. Manai, kas nors gerbia policininką? Įstatymo ir tvarkos simbolis - kur jau ne! Seniui reikėtų išeiti į lauką ir pasidairyti, kas vyksta aplinkui. Kiekvienas, kada nors mokėjęs baudą už automobilį, pastatytą ne vietoje, automatiškai jau nekenčia policininkų. Štai kaip.

- Na, ką gi, velnioniškai aišku, jog taip neturėtų būti, - piktokai tarstelėjo Karela.

Bušas patraukė pečiais.

- Policininkai erzina mane ir dėl to, kad nekalba angliškai.

- Ką?

- "Nusikaltimo vietoje"! - mėgdžiojo Bušas. - Faraonų šnekta. Ar tu kada nors girdėjai policininką sakant: "Mes jį sugavome"? Ne. Jis sako: "Mes sulaikėme jį".

- Niekad negirdėjau policininko sakant: "Mes sulaikėme jį", - pasakė Karela.

- Aš kalbu apie oficialiąją spaudą, - mygo Bušas.

- Na, tai kas kita. Kai jau šneka oficialioj spaudoj, visi šneka gražiai.

- Ypač policininkai.
- Kodėl tau negrąžinus ženklelio? Taptum taksistu ar dar kuo nors?
- Turiu tokią mintį, - Bušas staiga nusišypsojo. Visą šitą tiradą jis išklojo savo įprastu tyliu balsu, ir dabar, kai šypsojosi, sunku buvo patikėti, jog ką tiktai jis taip širdo.
- Šiaip ar taip, aš pagalvojau apie barus, - tarė Karela. - Noriu pasakyti - jeigu tai kerštas ar kas panašaus, tuomet tai galėtų būti kas nors iš vietinių. Ir baruose galėtume šį tą išgirsti. Ką, po velnių, gali žinoti?
- Šiaip ar taip, alaus aš išgerčiau, - pasakė Bušas. - Jau nuo pat budėjimo pradžios noriu alaus.

Baras, kaip ir milijonai į jį panašių barų visame pasaulyje, vadinosi "Trilapis"*. Jis glaudėsi Kalverio aveniu tarp lombardo ir kiniškos skalbyklos. Veikė ištisą parą ir aptarnaudavo Kalverio gyventojus. Kartais į "Trilapį" užklysdavo koks puertorikietis, bet tokius atsitiktinius iškylautojus atbaidydavo nuolatiniai "Trilapio" klientai - nartaus būdo ir kietų kumščių. Policininkai dažnai čia užsukdavo - ne gerklės praskalauti: gerti tarnybos metu griežtai draudžiama, - o įsitikinti, kad neįvyko reakcija tarp perdėto lankytojų nirtulingumo ir per didelio išgerto viskio kiekio bei kumščių. Dabar muštynės šitame bare, kurio sienos buvo išdažytos linksma spalva, vykdavo retai, arba - švelniau tariant - kur kas rečiau nei tais senais gerais laikais, kai į apylinkes tik plūstelėjo puertorikiečių banga. Tais laikais puertorikiečiai ne kažin kaip kalbėjo angliškai; apgraibom tenutuokdami, ką skelbia iškaba, iš neišmanymo jie tolydžio užklysdavo į "Trilapį". Ištikimi šūkio "Amerika - amerikiečiams" gynėjai, paprasčiausiai ignoruodami tą faktą, jog puertorikiečiai taip pat buvo ir

* *Trilapis (augalo pavadinimas) - Airijos emblema*

yra amerikiečiai, daug vakarų praleido, kumščiais gindami savo požiūrį. Baro dekoro elementus dažnai paryškindavo pralieto kraujo dėmės. Bet taip buvo gerais senais laikais. Blogais naujais laikais galėjai ištisą savaitę lankytis "Trilapyje" ir viso labo tepamatyti vieną kitą perskeltą galvą.

Baro langą puošė iškaba: "Kviečiame damas", tačiau nedaugelis damų naudojosi šiuo kvietimu. Čia gėrė kaimynystėje gyvenantys vyriškiai, nualinti savo niaurių būstų sienų, ieškodami nerūpestingos kitų vyrų draugijos, - na, o šiems taip pat buvo apkartę jų namai. Žmonos antradieniais išeidavo lošti bingo - arba trečiadieniais į kiną - ar ketvirtadieniais į siuvimo klubą kitoje gatvės pusėje ("Mes ir šį - ir tą - ir aną..."), - taip viskas ir klostėsi. Tad ir kas čia bloga, jei malonioj draugėj išlenksi taurelę vietinėje smuklėje? Nieko.

Nebent pasirodo policininkai.

Na, policininkai apskritai, o detektyvai itin, kažkodėl žadina pasišlykštėjimą. Aišku, gali prisiversti tarstelėti: "Kaip šįvakar laikotės, policininke Duganai?" ar ką panašaus ir galbūt iš tiesų širdies gilumoje rasti kruopelytę nuoširdaus, šilto jausmo kokiam naujokėliui, tačiau vis tiek nepaneigsi, jog policininkas šalia tavęs, kai tu jau gerokai išmetęs, kažkaip trikdo ir žada tik nemalonumus. Nepasakytum, kad tu būtum nusistatęs prieš policininkus. Tiesiog faraonai neturėtų trainiotis po barus ir gadinti žmonėms malonumą ramiai sau išgerti. Ir neturėtų jie valkiotis po lošimo lindynes, trukdydami žmonėms ramiai sau palošti. Ir trintis po viešnamius, neleisdami žmonėms pasilinksminti, - faraonai paprasčiausiai neturėtų trainiotis aplinkui, štai ir viskas.

O "buliai"... "buliai" - tai tiesiog persirengę policininkai, tik dar blogesni.

Tad ko prireikė tiem dviems kvailiems griozdams tenai, baro gale?

- Alaus, Hari, - užsakė Bušas.

- Tuojau, - atsiliepė barmenas Haris. Jis įpylė

alaus ir atnešė Bušui su Karela. - Pati ta naktelė alučiui, teisybė? - pasakė.

- Dar nemačiau barmeno, kuris apsieitų be reklamos, kai užsisakai alaus karštą naktį, - romiai ištarė Bušas.

Haris nusijuokė, bet tik todėl, kad klientas buvo policininkas. Du vyrai prie žaidimų stalo ginčijosi dėl Airijos nepriklausomybės. Televizijos nakties programa rodė filmą apie rusų carienę.

- Jūs, vyručiai, čia su reikalu? - pasiteiravo Haris.

- O, ką? - tarė Bušas. - Turi mums ką nors pasakyti?

- Ne, aš tik paklausiau. Noriu pasakyti - ne taip jau dažnai "bu..." ne taip jau dažnai pas mus užsuka detektyvai, - pasakė Haris.

- Tai todėl, kad tavo įstaiga tokia dorybinga, - pagyrė Bušas.

- Padoresnės visame Kalveryje nerasi.

- Ypač po to, kai išgabeno tavo telefono būdelę, - patikslino Bušas.

- Na tikrai, mums pernelyg dažnai skambindavo.

- Pernelyg daug lažybų jūs priiminėdavote, - taip pat ramiai pasakė Bušas. Jis kilstelėjo savo stiklinę, panardino į putas lūpas ir ištuštino ją.

- Ne, be juokų, - tarė Haris. Nenorėjo nė prisiminti, kokių bėdų turėjo su Valstybinės prokuratūros komisija per tą nelemtą telefono būdelę. - Jūs, vyručiai, ko nors ieškote?

- Šią naktį lyg ir ramu, - pratarė Karela.

Haris nusišypsojo, burnoje blykstelėjo auksinis dantis.

- Na, šičia visad ramu, vyručiai, jūs tai žinote.

- Iš tikrųjų, - linktelėjo Karela. - Ar Denis Gimpas nebuvo užsukęs?

- Ne, šiąnakt jo nemačiau. O ką? Kas nutiko?

- Geras alus, - pasakė Bušas.
- Pakartoti?
- Ne, ačiū.
- Sakykit, ar tikrai nieko neatsitiko? - paklausė Haris.
- Kas tau, Hari? Ar kas nors čia daro ką bloga? - stebėjosi Karela.
- Ką? Ne, oi, ne, tikiuosi, jums taip neatrodo. Tiesiog keistoka, kad jūs, vyručiai, taip sau imat ir užsukat. Noriu pasakyti - pas mus čia nebūna jokių rūpesčių nei ko panašaus.
- Na, ir gerai, - pasakė Karela. - Ar pastaruoju laiku nematei ko nors su revolveriu?
- Su revolveriu?
- Aha.
- Su kokiu revolveriu?
- O su kokiu matei?
- Su jokiu aš nemačiau, - Haris prakaitavo. Įsipylė alaus ir skubiai jį išgėrė.
- Jokių jaunų pašlemėkų su šaudyklėmis ar panašiai? - ramiai teiravosi Bušas.
- Na, ką jau tos šaudyklės, - tarė Haris, braukdamasis putas nuo lūpų. - Noriu pasakyti - visąlaik jas matai.
- Ir nieko stambesnio?
- Stambesnio? Turit galvoje 32-ą arba 38-ą kalibrą?
- Mes turim galvoje 45-ą kalibrą, - pasakė Karela.
- Paskutinis 45-ukas, kurį čia mačiau, - tarė Haris pagalvojęs, - buvo prieš... - jis papurtė galvą. - Ne, tai jums nepadės. Kas nutiko? Ką nors nušovė?
- Prieš *kiek*? - paklausė Bušas.
- Turbūt penkiasdešimtais, penkiasdešimt pirmaisiais. Vaikinas sugrįžęs iš armijos. Įėjo čionai, švaistydamasis 45-uku. Ieškojo bėdos, tikrai, tas vaikinas. Dūlis jį nusodino. Prisimenat Dūlį? Paprastai čia budėdavo, kol

jį perkėlė į kitą skyrių. Malonus vaikinukas. Paprastai visad užsukdavo ir...

- Jis vis dar gyvena čia, netoliese? - paklausė Bušas.

- A? Kas?

- Vyrukas, kuris čia švaistėsi 45-uku.

- Ak, tas, - Haris suraukė antakius. - O ką?

- Aš tave klausiu, - tarė Bušas. - Gyvena ar negyvena?

- Aha. Manyčiau, kad gyvena. O ką?

- Kur?

- Klausykit, - tarė Haris, - aš niekam nenoriu užtraukti bėdos.

- Bėdos neužtrauksi niekam, - pasakė Bušas. - Ar tas vyrukas vis dar turi 45-uką?

- Nežinau.

- Kas nutiko tą naktį? Kai Dūlis jį nusodino?

- Nieko. Vaikinukas tiesiog nusipylė. Žinote, ką tik iš armijos, ir visa kita.

- Kas kita?

- Tiesiog mostagavo revolveriu. Net nemanau, kad jis būtų buvęs užtaisytas.

- Esi tuo tikras?

- Na, ne.

- Ar Dūlis atėmė iš jo revolverį?

- Na... - Haris patylėjo, nusišluostė kaktą. - Na, nemanau, kad Dūlis apskritai būtų matęs tą revolverį.

- Jeigu jis jį nusodino...

- Na, - tarė Haris, - vienas iš vaikinų pamatė gatve ateinantį Dūlį, tai lyg ir sutramdė vaikinuką, ir jį išsivedė.

- *Prieš* Dūliui įeinant?

- Na, taip. Tikrai.

- Ir vaikinukas išeidamas su savimi pasiėmė revolverį?

- Aha, - pasakė Haris. - Klausyl aš nenoriu jokių rūpesčių savo įstaigoje, suprantat?

- Suprantu, - tarė Bušas. - Kur jis gyvena?
Haris sumirksėjo, nudelbė akis į baro paviršių.
- Kur? - pakartojo Bušas.
- Kalveryje.
- Kur Kalveryje?
- Namas ant Kalverio ir Meisono gatvių kampo. Klausykit, vyručiai...
- Ar tas vaikinas ką nors kalbėjo, kad nemėgsta policininkų? - paklausė Karela.
- Ne, ne, - sukruto Haris. - Jis geras vaikinas. Tiesiog truputį padaugino tą vakarą, štai ir viskas.
- Ar žinai Maiką Riardoną?
- O, žinoma, - pasakė Haris.
- Ar tas vaikinukas pažįsta Maiką?
- Na, to tai nepasakysiu. Klausykit, vyriukas tiesiog prisisiurbė tą vakarą, ir tiek.
- Kuo jis vardu?
- Ar girdit, jisai tiesiog nusipylė, ir viskas. Po velnių, tai juk buvo 1950 metais.
- Kuo jis vardu?
- Frenkas. Frenkas Klarkas.
- Kaip manai, Stivai? - paklausė Bušas Karelą.
Karela gūžtelėjo pečiais.
- Pernelyg jau viskas paprasta. O kai viskas pernelyg paprasta, niekuomet neišeina nieko dora.
- O vis dėlto patikrinkime, - pasakė Bušas.

KETVIRTAS SKYRIUS

Daugiabutis namas turi savo kvapą - ir tai ne tik kopūstų kvapas. Daugeliui žmonių kopūstų kvapas yra ir visada bus tiesiog malonus, sveikas kvapas; jie nepritaria tai nuolatinei propagandai, kuri kopūstus sieja su skurdu.

Daugiabučio namo kvapas - tai gyvenimo kvapas.

Tai visų gyvybinių funkcijų - prakaito, virtuvės, kūno išskyrų, dauginimosi - kvapas. Visi tie kvapai sumyšta į vieną galingą tvaiką, kuris smogia tau į šnerves vos peržengus lauko durų slenkstį. Nes kvapas tvyro pastato viduje jau ištisi dešimtmečiai. Jis prasiskverbė per grindis ir persmelkė sienas. Jis limpa prie laiptų turėklų ir linoleumu klotų pakopų. Jis glaustosi pakampėmis ir sklaistosi apie plikas elektros lemputes laiptų aikštelėse. Kvapas visad čia, dieną ir naktį. Tai gyvasties tvaikas, - jis niekad nemato dienos šviesos, jis niekada neregi gaivaus žvaigždžių švytėjimo.

Jis buvo čia ir birželio dvidešimt ketvirtąją, trečią valandą nakties. Trenkė visu smarkumu, dienos karščio įgintas į sienas. Jis užgriuvo Karelą, vos jiedu su Bušu įžengė į vidų. Karela patraukė nosimi, paskui įbrėžė degtuką ir pakėlė jį prie laiškų dėžučių.

- Štai, - tarė Bušas. - Klarkas. 3B.

Karela užpūtė degtuką, ir jie pasuko laiptų link. Šiukšlių dėžes nakčiai įnešdavo į vidų; jos stovėjo pirmame aukšte už laiptų. Jų "aromatas" susipynė su kitais kvapais - tikras puvėsių popuri. Pastatas miegojo, tačiau kvapai budėjo. Antrame aukšte garsiai knarkė vyriškis - o gal moteris. Prie kiekvienų durų pažemiui, paslaugiai laukdama pienininko, nykiai kadaravo apvali kilpa buteliui įstatyti. Ant vienų durų kabojo lentelė: PASIKLIAUJAME DIEVO APVAIZDA. Iš vidaus šios durys tikriausiai užšautos "policininko spyna" - plieniniu strypu, kurio vienas

galas ant šarnyro įmūrytas į grindis, o kitas įremtas į durų plokštumą.

Karela ir Bušas užkopė į trečią aukštą. Lemputė laiptų aikštelėje nedegė. Bušas įbrėžė degtuką.

- Čionai, koridoriuje.

- Nori viską atlikti iš rimtųjų? - paklausė Karela.

- Juk jis turi 45-uką, tiesa?

- Ir vis dėlto.

- Kokio velnio - žmonai mano draudimas nereikalingas, - pasakė Bušas.

Jie priėjo prie durų ir sustojo abipus jų. Atsainiai išsitraukė tarnybinius revolverius. Karelai nė akimirką netoptelėjo mintis, jog to ginklo galėtų prireikti, tačiau atsarga gėdos nedaro. Ištiesęs kairę ranką, jisai pasibeldė.

- Tikriausiai miega, - tarė Bušas.

- O tai rodo, jog sąžinė švari, - atsiliepė Karela. Jis vėl pasibeldė.

- Kas ten? - pasigirdo balsas.

- Policija. Gal atidarytumėt?

- O, dėl Dievo meilės, - sumurmėjo balsas. - Minutėlę.

- Mums šitų neprireiks, - pasakė Bušas. Įsikišo revolverį, Karela pasekė jo pavyzdžiu.

Buto gilumoje girdėjo girgždant lovos spyruokles, paskui moters balsas paklausė: "Kas ten?" Girdėjo, kaip prie durų artėja žingsniai, paskui kažkas viduje krapštėsi su "policininko spyna" - sunkus metalinis strypas žvangtelėjęs nukrito ant grindų. Durys prasivėrė.

- Ko jums reikia? - paklausė balsas.

- Policija. Norėtume pateikti jums keletą klausimų.

- Tokiu metu? Viešpatie, ar negalima palūkėti?

- Bijau, kad ne.

- Na, kas nutiko? Plėšikas name?

- Ne. Tiesiog norim pateikti jums keletą klausimų. Jūs - Frenkas Klarkas, teisybė?

- Aha, - Klarkas patylėjo. - Parodykite savo ženklą.

Karela išsitraukė iš kišenės odinį dėklą, prie kurio buvo prisegtas jo ženklelis. Pakėlė prie durų plyšio.

- Nieko neįžiūriu, - pasakė Klarkas. - Palūkėkit.

- Kas ten? - paklausė moteris.

- Faraonai, - murmtelėjo Klarkas. Jis pasitraukė nuo durų; bute užsidegė šviesa. Sugrįžo atgal. Karela vėl kilstelėjo ženklelį.

- Aha, gerai, - pasakė Klarkas. - Ko jums reikia?

- Ar turite 45-o kalibro pistoletą, Klarkai?

- Ką?

- 45-uką. Turite?

- Viešpatie, jūs tai norėjote sužinoti? Dėl to čia ateinat ir daužot duris nakties vidury? Ar jūs, vyručiai, apskritai sveiko proto? Man iš ryto į darbą.

- Turite 45-uką ar ne?

- Kas jums sakė, kad turiu?

- Nesvarbu kas. Tai kaip?

- Kam jums reikia žinoti? Visą naktį buvau namuose.

- Ar kas nors gali tai patvirtinti?

Klarkas pritildė balsą.

- Ei, klausykit, vyručiai, aš ne vienas - suprantate, ką noriu pasakyti? Klausykit, palikit mane ramybėj, gerai?

- O kaip pistoletas?

- Aha, turiu.

- 45-uką?

- Aha. Tikrai, 45-uką.

- Ar galėtume jį pamatyti?

- Kuriems galams? Aš turiu jam leidimą.

- Vis tiek norėtume jį pamatyti.

- Ei, klausykit, šiaip ar taip, - kas čia per velnio biurokratizmas? Sakau juk - turiu tam ginklui leidimą. Ką bloga aš padariau? Ko jūs iš manęs norite?

- Norime pamatyti 45-uką, - tarė Bušas. - Atneškite jį.

- Ar turite orderį kratai? - paklausė Klarkas.

- Nesukit galvos dėl niekų, - tarė Bušas. - Atneškite ginklą.

- Jūs neturit teisės čia įeiti be orderio kratai. Ir negalit priversti mane atnešti pistoletą. Nenoriu aš atnešti to pistoleto, ir pašvilpkit.

- Kiek metų tai mergaitei? - paklausė Bušas.

- Ką?

- Jūs girdėjot. Atsibuskite, Klarkai!

- Jai dvidešimt vieni, - ir ne prie to medžio jūs lojate, - pasakė Klarkas. - Mes susižadėję.

Koridoriaus gilumoje kažkas riktelėjo: "Ei, užsičiaupkit, ar girdit? Eikit kitur, jeigu norit šnekėtis!"

- Tai kaip, įsileisit mus, Klarkai? - taikiai pasiteiravo Karela. - Mes pažadinom jūsų kaimynus.

- Aš neprivalau jūsų įsileisti. Eikit ir atneškit orderį kratai.

- Žinau, kad neprivalote. Tačiau nužudytas policininkas - nušautas 45-o kalibro pistoletu, ir, jumis dėtas, aš taip velniškai nesidraskyčiau. Tai ar atidarysit duris ir įrodysit mums, kad jūs švarutis? Kaip, Klarkai?

- Policininkas? Viešpatie, policininkas! Viešpatie, kodėl jūs iš karto nesakėt? Tik... tik minutėlę, gerai? Tik minutėlę, - jis nutolo nuo durų. Karela girdėjo, kaip jis šneka moteriai, kaip ši pašnabždomis jam atsako. Grįžęs prie durų, Klarkas nukabino grandinėlę. - Užeikite, - tarė.

Virtuvės plovyklė buvo priversta indų. Virtuvės patalpa stačiakampė, šeši iš dešimties, greta miegamasis. Miegamojo tarpduryje stovėjo mergina. Žemaūgė, kresnoka blondinė, užsisiautusi vyrišką chalatą. Akys paburkę nuo miego, nedažytos. Mirksėdama ji stebėjo, kaip Karela ir Bušas eina į virtuvę.

Klarkas buvo nedidukas vyriškis juodais vešliais antakiais ir rudom akim. Nosis ilga, per vidurį įlinkusi. Lūpos storos; apšepęs. Vilkėjo pižamos kelnėmis, daugiau niekuo. Nuoga krūtine, basas, jis stovėjo ryškioje virtuvės

lempos šviesoje. Vandens lašai kapsėjo ant nešvarių indų plovykleje.

- Dirstelkim į pistoletą, - tarė Bušas.

- Turiu jam leidimą, - atsiliepė Klarkas. - Nieko, jei rūkysiu?

- Jūs savo namuose.

- Gledis, - kreipėsi Klarkas, - ten, ant staliuko, guli cigarečių pakelis. Atnešk ir degtukus, gerai? - mergina dingo miegamojo tamsoje, o Klarkas sužnibždėjo: - Pasiutusį laiką jūs radot ateiti, vyručiai, tikrai.

Jis pabandė nusišypsoti, tačiau nei Karelai, nei Bušui nebuvo juokinga, tad jis iš sykio nuščiuvo. Mergina grįžo su cigarečių pakeliu. Įsidėjo vieną į burną, paskui padavė dėžutę Klarkui. Šis prisidegė cigaretę, grąžino degtukus blondinei.

- Koks leidimas? - paklausė Karela. - Nešiotis ginklą su savim ar laikyti namuose?

- Nešiotis, - atsakė Klarkas.

- Kaip jį gavote?

- Na, iš pradžių turėjau leidimą laikyti jį namuose. Užregistravau pistoletą, sugrįžęs iš armijos. Tai buvo dovana, - greitai pridūrė jis. - Nuo kapitono.

- Toliau.

- Taigi, po demobilizacijos gavau leidimą laikyti ginklą. Toks juk įstatymas, tiesa?

- Sekat čia pasakėles, - pasakė Bušas.

- Na, bent aš taip supratau. Arba taip, arba turi užlieti vamzdį švinu. Neprisimenu. Kad ir kaip ten būtų, aš gavau leidimą.

- Ar vamzdis *užlietas* švinu?

- Ne, po velnių. Kuriems galams leidimas neveikiančiam pistoletui? Tad turėjau leidimą ginklui laikyti: paskui pradėjau dirbti pas juvelyrą, suprantat? Lyg ir turėjau vežioti vertingas prekes, ir taip toliau. Tad pakeičiau jį leidimu ginklą nešiotis.

- Kada tai buvo?

- Gal prieš porą mėnesių...

- Kokiam juvelyrui jūs dirbate?

- Aš mečiau tą darbą, - atsakė Klarkas.

- Gerai, atneškite pistoletą. Taip pat ir leidimą.

- Žinoma, - tarė Klarkas. Jis priėjo prie plovyklės, kyštelėjo po lašančiu čiaupu cigaretę, tada numetė nuorūką ant indų. Pro merginą įėjo į miegamąjį.

- Naktį pats laikas klausinėti, - piktai tarstelėjo mergina.

- Apgailestaujam, panele, - tarė Karela.

- Aha, aš manau, kad apgailestaujate.

- Mes nenorėjome drumsti jūsų saldaus miego, - pagiežingai metė Bušas.

Mergina kilstelėjo antakį.

- Tai kodėl sudrumstėte? - ji išpūtė kamuolį dūmų - buvo mačiusi taip darant kino žvaigždes. Klarkas grįžo į kambarį, 45-uku nešinas. Bušo ranka nežymiai slystelėjo dėklo ant dešiniosios šlaunies link.

- Padėkite jį ant stalo, - paliepė Karela.

Klarkas padėjo pistoletą ant stalo.

- Užtaisytas? - paklausė Karela.

- Atrodo, kad taip.

- Jūs nežinote?

- Nuo to laiko, kai mečiau tą darbą, į jį nė nežvilgtelėjau.

Karela apvyniojo pirštus nosine ir siekė pistoleto. Išėmė apkabą.

- Tvarka, užtaisytas, - tarė jis. Greitai apuostė vamzdį.

- Galite neuostyti, - pasakė Klarkas. - Iš jo nešaudyta nuo to laiko, kai aš sugrįžau iš armijos.

- Tačiau sykį taip vos neatsitiko, tiesa?

- Ką?

- Tą naktį "Trilapyje".

- Ak, tada, - pasakė Klarkas. - Tai jūs dėl to čia? Dėl to? Po velnių, tąnakt aš buvau prisilupęs. Nenorėjau padaryt nieko bloga.

Karela įstatė apkabą atgal.

- Kur leidimas, Klarkai?

- Ak, taip. Aš ieškojau. Negalėjau surasti.

- Jūs tikras, kad jį turite?

- Aha, įsitikinęs, tik negaliu rasti.

- Geriau dar paieškokite. Dabar jau kaip reikiant.

- Aš gerai ieškojau. Negaliu surasti. Klausykit, aš turiu leidimą. Galite patikrinti. Nejau jus apgaudinėčiau? O kokį policininką nužudė?

- Gal paieškotumėt dar to leidimo?

- Jau sakiau jums - negaliu jo rasti. Klausykit, aš jį turiu.

- *Turėjot,* vyruti, - pasakė Karela. - Ką tik jo netekote.

- A? Ką? Ką jūs sakot?

- Kai policininkas paprašo leidimo, arba pateiki jį, arba jo netenki.

- O Viešpatie, aš tiesiog jį kažkur nukišau. Klausykit, galite viską patikrinti. Noriu pasakyti... Na, vyručiai, ir kas jums užėjo? Aš nieko nepadariau. Visą naktį buvau namuose. Galit paklausti Gledis. Juk teisybė, Gledis?

- Jis buvo namuose visą naktį, - patvirtino Gledis.

- Pistoletą mes pasiimame, - tarė Karela. - Išrašyk jam kvitą, Henkai.

- Iš jo šimtas metų, kai nešaudyta, - pasakė Klarkas. - Pamatysit. Ir patikrinkit dėl to leidimo. Turiu aš jį. Patikrinkit.

- Mes jums pranešime, - tarė Karela. - Iš miesto išvykt jūs nesiruošiate, ar ne?

- Ką?

- Iš miesto iš...

- Ne, po velnių. Kur aš turėčiau išvykti?

- Atgal į lovą - tai tikrai ne blogiausia vieta, - pasakė blondinė.

PENKTAS SKYRIUS

Kai Stivas Karela liepos dvidešimt ketvirtą dieną, ketvirtą valandą popiet, atvyko į darbą, leidimas nešiotis pistoletą gulėjo ant jo stalo. Jis buvo dirbęs iki aštuntos ryto, po to grįžo namo, šešias valandas numigo ir dabar vėl sėdėjo prie stalo, truputį apsiblaususiom akimis, bet tik tiek.

Visą dieną svilino kaitra, sunkia geltona skraiste apgožusi miestą troškiu savo glėbiu. Karela nemėgo kaitros. Jis niekada nemėgo vasaros, net vaikystėje, ir dabar, jau suaugęs žmogus ir policininkas, buvo įsitikinęs, jog vienintelis būdingas vasaros bruožas - tik tai, jog tuomet greičiau prašvinksta lavonai.

Vos įžengęs į kabinetą, jis prasisegė apykaklę; priėjęs prie stalo, atsiraitojo rankoves; po to paėmė leidimą nešiotis pistoletą.

Greitai perbėgo akimis spausdintą blanką:

LEIDIMAS NEŠIOTIS PISTOLETĄ

License No. Date Police Department Year

PISTOL LICENSE APPLICATION

(APPLICATION MUST BE MADE IN DUPLICATE)

I Hereby Apply for License to

Carry a Revolver or Pistol upon my person or

Possession on premises ____________

37-12 Culver Avenue

For the following reasons: Make deliveries for jewelry firm.

Clarke Francis D. 37-12 Culver Ave.

(PRINT) Surname Given Name Initials Number Street

Čia buvo ir daugiau ko, kur kas daugiau, tačiau tai Karelos nedomino. Klarkas iš tiesų turėjo leidimą ginklui - bet tai dar nereiškė, jog jis nešovė iš to pistoleto į policininką, vardu Maikas Riardonas.

Karela pastūmėjo leidimą į stalo kraštą, žvilgtelėjo į laikrodį, po to automatiškai siekė telefono. Greitai surinko Bušo namų numerį ir laukė - ranka, laikanti ragelį, sudrėko. Telefonas suskambo šešis sykius, paskui moteriškas balsas atsiliepė:

- Alio?

- Elis?

- Kas kalba?

- Stivas Karela.

- O! Sveiki, Stivai.

- Aš jus prižadinau?

- Taip.

- Henko dar nėra. Viskas gerai, ar ne?

- Jis ką tik išėjo, - pasakė Elis. Balsas jau nebebuvo mieguistas. Elis Buš buvo policininko žmona, - o šios, prisitaikiusios prie savo vyrų dienotvarkės, paprastai miega tada, kada miega jie. Karela ne kartą buvo su ja šnekėjęs - ir ryto, ir vakaro metą - ir jį visuomet žavėjo tai, kaip po trijų keturių frazių ji sugeba visiškai išsiblaivyti. Pakėlus ragelį, iš pradžių jos balsas skambėdavo it pasmerktosios. Kalbantis pamažu jame imdavo aidėti švelnus erdelterjero inkštimas, paskui jisai virsdavo tuo jaudinamu, seksualiu balsu, kokiu paprastai kalbėdavo Henko žmona. Kartą Karela ją matė - kažkada jis ir Henkas su ja vakarieniavo, - ir žinojo, jog tai energinga blondinė, nuostabios figūros ir pačių rudžiausių akių, kokias jam kada buvo tekę matyti. Iš to, ką Bušas atvirai pasipasakodavo apie intymiuosius savo šeimyninio gyvenimo aspektus, Karela žinojo, jog Elis miega, apsivilkusi siaurais, juodais, perregimais marškiniais. Tas žinojimas dirgino, nes kada tik Karela prikeldavo ją iš lovos, prieš akis jam kaipmat išnirdavo kuplių formų blondinė, kurią jisai buvo matęs, visuomet apsitaisiusi taip, kaip kad pasakojo Henkas.

Todėl paprastai jis negaišuodavo baigti pokalbį su Elis, jausdamasis truputėlį kaltas dėl meninių savo vaizduotės polėkių. Tačiau šiandien Elis, atrodo, buvo linkusi pašnekėti.

- Kiek žinau, nudėjo vieną iš jūsiškių, - tarė ji.

Nors ir niauri buvo tema, Karela nusišypsojo. Kartais Elis keistokai atmiešdavo karališkąją anglų kalbą rinktiniais padugnių ir policijos žargono žodelyčiais.

- Taip, - pasakė jis.

- Man baisiai gaila, - atsiliepė ji - jos nuotaika, balsas pasikeitė. - Prašau, būkit atsargūs - judu su Henku. Jeigu kažkoks pašlemėkas pleškina gatvėse...

- Būsim atsargūs, - pasakė jis. - Dabar jau turiu eiti, Elis.

- Palieku Henką patikimose rankose, - tarstelėjo Elis ir neatsisveikinusi pakabino ragelį.

Karela nusišypsojo, patraukė pečiais ir padėjo ragelį. Švytėdamas šviežiai skustu rudu veidu, prie stalo neskubėdamas prisiartino Deividas Fosteris.

- Labas, Stivai, - tarė jis.

- Sveiks, Deivai. Kas naujo?

- Balistikos ekspertizė dėl to 45-uko, kurį atnešė praėjusią naktį.

- Nieko įdomaus?

- Iš jo dievaižin kada jau nešaudyta.

- Na, ką gi, vienu mažiau, - pasakė Karela. - Dabar mums belieka patikrinti devynis milijonus devynis šimtus devyniasdešimt devynis tūkstančius šito šauniojo miesto gyventojų.

- Man nepatinka, kad žudo policininkus, - tarė Fosteris. Jis grėsmingai palenkė kaktą, tarytum bulius, kuris narina sprandą, taikydamas į raudoną skraistę. - Maikas buvo mano porininkas. Geras vyrukas.

- Žinau.

- Vis bandau suprasti, kas tai, - tarstelėjo Fosteris. - Turiu savo asmeninę kartoteką štai čia ir vis sklaidau jos fotografijas, - jisai patapšnojo sau per smilkinį. -

Vartau, žiūrinėju ir kol kas dar nieko neradau, bet tik duokit man laiko. Kažkas turėjo prieš Maiką dantį galąsti ir, kai aš prisiminsiu tą veidą, tas tipas tikrai gaus pasigailėti, kad jisai ne Aliaskoje.

- Tiesą sakant, - tarė Karela, - aš ir pats ne pro šalį dabar tenai atsidurti.

- Karštoka, tiesa? - paklausė Fosteris, tokiu klasikiniu būdu sumenkindamas temperatūros ir drėgmės svarbą.

- Tikrai.

Akies krašteliu Karela matė, kaip koridoriumi artėja Bušas, prasispraudžia pro pertvarą ir pasirašo budėjimo knygoje. Jis priėjo prie Karelos stalo, prisitraukė sukamąją kėdę ir niauriai klestelėjo ant jos.

- Sunki naktelė? - šypsodamasis užklausė Fosteris.

- Siaubas! - savo tyliu balsu atsakė Bušas.

- Klarkas švarutis, - tarė jam Karela.

- Taip ir maniau. Ką darom toliau?

- Geras klausimas.

- Kaip teismo medicinos ekspertizė?

- Dar nėra.

- Vaikinai sučiupo kažkokius tipus, reikia iškvosti, - pasakė Fosteris. - Galim jų imtis dabar.

- Kur jie? Apačioje?

- Valdorfo numeryje, - atsakė Fosteris - jis turėjo galvoje kameras pirmajame pastato aukšte.

- Gal paskambintum, kad juos atvestų?

- Aišku, - tarė Fosteris.

- Kur Škiperis?

- Žmogžudysčių tyrimo skyriuje. Bando sužadinti juos kokiai nors aktyviai veiklai.

- Ar skaitėt rytinį laikraštį? - paklausė Bušas.

- Ne, - atsakė Karela.

- Maikas pirmajame puslapyje. Pažiūrėkit, - jis padėjo laikraštį ant Karelos stalo. Karela kilstelėjo jį taip, kad matytų ir Fosteris, kuris kalbėjo telefonu.

- Šovė jam į nugarą, - sumurmėjo Fosteris. - Tas šlykštus niekšas.

Baigęs kalbėti telefonu, jis padėjo ragelį. Vyrai užsirūkė, Bušas paskambino, kad atneštų kavos; paskui jie sėdėjo ir šnekučiavosi. Sulaikytieji pasirodė greičiau nei kava.

Du vyriškiai, abu nesiskutę, abu aukšto ūgio, sportiniais marškinėliais trumpomis rankovėmis. Tuo jų išorinis panašumas ir baigėsi. Vienas buvo dailaus veido, taisyklingų bruožų ir baltutėliais lygiais dantimis. Kitas atrodė taip, tarytum jo veidas būtų metęs iššūkį betono maišyklei ir kovą pralaimėjęs. Karela išsyk juos pažino. Mintyse sklaidė jų korteles.

- Ar juos susėmė drauge? - pasiteiravo jis uniformuotą policininką, kuris atvedė juos į kabinetą.

- Tikrai taip, - pasakė policininkas.

- Kur?

- Ant Tryliktosios ir Šipio kampo. Sėdėjo stovinčiame automobilyje.

- Ar tai jau kažkas neteisėta? - paklausė gražuolis.

- Trečią valandą nakties, - pridūrė uniformuotas policininkas.

- Gerai, - pasakė Karela. - Ačiū.

- Kuo tu vardu? - paklausė Bušas gražuolį.

- Tu žinai mano vardą, faraone.

- Pasakyk jį dar kartą. Gražiai skamba.

- Aš pavargęs.

- Kai baigsime, būsi kur kas labiau pavargęs. Na, baik komediją ir atsakinėk į klausimus. Vardas?

- Teris.

- Koks Teris?

- Teris Makartis. Kas čia, po velnių, per pokštai? Mano vardą jūs žinote.

- O tavo draugelis?

- Ir jį jūs pažįstat. Jis Klarensas Kelis.

- Ką jūs veikėte tame automobilyje? - paklausė Karela.

- Žiūrinėjom nešvankius paveikslėlius, - atsakė Makartis.

- Pornografija, - flegmatiškai ištarė Karela. - Užrašyk, Henkai.

- Ei, palaukit, - suskubo Makartis. - Aš tik pašmaikštavau.

- *Nešmaikštauk čia man!* - užriko Karela.

- Gerai, gerai jau, nepykit!

- Ką jūs veikėte tame automobilyje?

- Sėdėjom.

- Ką dar?

- Kalbėjom.

- Apie ką?

- Apie viską.

- Filosofavote? - pasiteiravo Bušas.

- Aha, - atsakė Makartis.

- Ir ką nusprendėte?

- Nusprendėme, kad neprotinga sėdėti stovinčiame automobilyje trečią valandą nakties. Visuomet atsiras koks nors faraonas, kuriam panižo rankos žūtbūt ką nors areštuoti.

Karela pastukseno pieštuku į stalą.

- Nevesk manęs iš kantrybės, Makarti, - pasakė. - Aš ką tik atėjau šešias valandas nusnūdęs ir nesu čia nusiteikęs klausytis varjetė numerių. Ar pažįsti Maiką Riardoną?

- Ką?

- Maiką Riardoną. Detektyvą, kuris dirbo šiame skyriuje.

Makartis patraukė pečiais. Atsisuko į Kelį.

- Ar mes jį pažįstame, Klarensai?

- Aha, - tarė Klarensas. - Riardonas. Kažkas girdėta.

- Na, tai kiek girdėta?

- Kol kas tik truputį, - pasakė Kelis ir ėmė juoktis. Juokas nutrūko, kai tiktai pamatė, jog "buliai" visai neįvertino jo humoro.

- Ar matėte jį praeitą naktį?
- Ne.
- Iš kur žinot?
- Praeitą naktį mes nebuvom susidūrę su jokiais "buliais", - pasakė Kelis.
- O paprastai susiduriate?
- Na, retkarčiais,
- Kai jus susėmė, buvote ginkluoti?
- Ką?
- Na, - spustelėjo Fosteris.
- Ne.
- Mes patikrinsim.
- Aha, pirmyn, - pasakė Makartis. - Net vandeninio pistoleto neturėjom.
- Ką jūs veikėte automobilyje?
- Aš ką tiktai jums pasakiau, - atrėmė Makartis.
- Ta versija prašvinko. Pabandyk dar kartą, - atsakė Karela.

Kelis atsiduso. Makartis sužiuro į jį.
- Na? - tarstelėjo Karela.
- Aš tikrinau savo bobikę, - tarė Kelis.
- Tikrai? - pasakė Bušas.
- Teisybė, - tarė Kelis. - Kaip Dievą myliu, tegu mane, po velnių, perkūnas trenkia.
- O ką ten tikrinti? - paklausė Bušas.
- Na, patys žinot.
- Ne, nežinau. Pasakyk man.
- Maniau, galbūt jinai valkiojasi.
- Valkiojasi su kuo? - paklausė Bušas.
- Na, tai aš ir norėjau išsiaiškinti.
- O tu ką ten su juo veikei, Makarti?
- Padėjau jam tikrinti, - šypsodamasis pasakė Makartis.
- Ir ji valkiojosi? - pasiteiravo Bušas nuobodžiaujama išraiška.
- Ne, atrodo, kad ne, - pasakė Kelis.
- Daugiau nebetikrink, - tarė Bušas. - O tai kitą kartą dar užčiupsim jus su įsilaužimo įnagiais.

- Su įsilaužimo įnagiais! - sukrėstas pasakė Makartis.

- Na jau, detektyve Bušai, - tarė Kelis, - juk jūs mus pažįstat.

- Nešdinkitės velniop, - drėbė Bušas.

- Mes galime eiti namo?

- Dėl manęs tai jūs galite eiti velniop, - pranešė jiems Bušas.

- Štai ir kava, - pareiškė Fosteris.

Paleisti belaisviai išsliūkino iš kambario. Trys detektyvai užmokėjo pasiuntinukui už kavą, po to susistūmė kėdes prie vieno iš stalų.

- Praeitą vakarą girdėjau gerą anekdotą, - tarė Fosteris.

- Na, - paragino Karela.

- Tas vyrukas - statybų darbininkas, suprantat?

- Aha.

- Dirba ant sijos, kokia šešiasdešimt aukštų virš gatvės.

- Aha?

- Švilpukas pertraukai. Jis baigia darbą, eina ant sijos galo, atsisėda, deda dėžutę su priešpiečiais sau ant kelių. Atidaro, išsiima sumuštinį, labai kruopščiai išvynioja vaškinį popierių. Paskui kanda. "Po velnių, - sako, - žemės riešutų sviestas!" - ir sviedžia sumuštinį žemyn per šešiasdešimt aukštų į gatvę.

- Nesuprantu, - tarė Bušas, siurbčiodamas kavą.

- Aš dar nebaigiau, - nusišypsojo Fosteris - jis vargais negalais tramdė juoką.

- Varyk, - pratarė Karela.

- Išsiima iš dėžutės kitą sumuštinį, - pasakojo Fosteris. - Labai kruopščiai išvynioja vaškinį popierių. Atsikanda. "Po velnių ! - sako vėl. - Žemės riešutų sviestas!" - ir sviedžia antrą sumuštinį žemyn per šešiasdešimt aukštų į gatvę.

- Aha, - pasakė Karela.

- Išvynioja trečią sumuštinį, - pasakojo Fosteris.

- Šį sykį su kumpiu. Tasai jam skanus. Jis suvalgo visą sumuštinį.

- Ir taip kiaurą naktį, - tarė Bušas. - Eitum gulti, Deivai.

- Ne, palaukit, palaukit, - pasakė Fosteris. - Išvynioja ketvirtą sumuštinį. Atsikanda. "Po velnių! - sako vėl. - Žemės riešutų sviestas!" - ir vėl sviedžia jį žemyn per šešiasdešimt aukštų į gatvę. Na, o kitas darbininkas sėdi ant sijos kiek aukščiau. Žiūri į tą vyruką ir sako: "Klausyk, vyruti, žiūriu aš į tave ir į tuos sumuštinius."

"Ir ką?" - sako pirmas vyrukas.

"Ar tu vedęs?" - klausia antrasis.

"Taip, vedęs."

Antrasis linguoja galvą.

"Ir seniai?"

"Dešimt metų", - atsako pirmasis.

"Ir tavo žmona iki šiol nežino, kokius sumuštinius tu mėgsti?"

O pirmasis grūmoja pirštu tam vyrukui viršuj ir šaukia: "Klausyk, tu velnio išpera, palik mano žmoną ramybėj. Aš pats tepiau tuos sumautus sumuštinius!"

Karela prapliupo kvatoti ir vos nepaspringo kava. Bušas dėbtelėjo į Fosterį bereikšmiu veidu.

- Vis tiek aš nesuprantu, - pasakė. - Kas čia taip juokinga, jei vaikinas dešimt metų vedęs, o žmona dar nežino, kokius sumuštinius jis mėgsta? Visai nejuokinga. Tai tragedija.

- Jis darė tuos sumuštinius *pats*, - pasakė Fosteris.

- Tuomet tai psichologinis pokštas. Psichologiniai pokštai man nepatinka. Reikia būti psichu, kad juos suprastum.

- O man jis patiko, - pasakė Karela.

- Taip? Tai tik įrodo, kad aš teisus, - atsiliepė Bušas.

- Henkas neišsimiegojo, - pasakė Karela Fosteriui. Fosteris mirktelėjo.

- Išsimiegojau į valias, - tarė Bušas.

- Ah-ha, - nutęsė Karela. - Tuomet viskas aišku.

- Ką tu, po velnių, turi galvoje? - pasipiktino Bušas.

- Et, pamiršk. Gerk savo kavą.

- Jei žmogus nesupranta anekdoto, tai iškart reikia lįsti į jo intymų gyvenimą! Ar aš tave klausiu, kiek tu miegi ar nemiegi?

- Ne, - atsakė Karela.

- Puiku! Puiku!

Į kambarį įėjo vienas budėtojų.

- Budintis seržantas prašė perduoti jums šitą, - tarė. - Ką tik gavo iš Centro.

- Tikriausiai tas Teismo medicinos ekspertizės aktas, - pasakė Karela, imdamas standų voką. - Ačiū.

Budėtojas linktelėjo ir išėjo. Karela atplėšė voką.

- Aktas? - pasiteiravo Fosteris.

- Aha. Ir dar kažkas, - jis išėmė iš voko kortelę. - O, ekspertizė kulkų, kurias jie iškrapštė iš būdelės prie kino teatro.

- Pažiūrėkim, - tarė Henkas.

Karela ištiesė jam kortelę.

KULKA

BULLET

Calibre	Weight	Twist	No. of Grooves
.45	230 grms.	16 L	6

Width of land marks		Width of groove marks	
	.071		.158

Metal Case		Half Metal		Soft Point	
	Brass				No

Deceased		Date	
	Michael Reardon		July 24th

Remarks: Remington bullet taken from wooden booth behind body of Michael Reardon.

- Na, ir kas mums iš to? - tarė Bušas, vis dar pasipūtęs dėl to, kad iš jo pasišaipė.

- Nieko, - atsakė Karela, - kol nerasim pistoleto, iš kurio buvo šauta.

- O kaip Teismo medicinos ekspertizė? - paklausė Fosteris.

Karela ištraukė ją iš voko.

TEISMO MEDICINOS SKRODIMO AKTAS

PRELIMINARŪS DUOMENYS

MAIKAS RIARDONAS

Vyriškis, iš pažiūros 42 metų amžiaus; chronologinis amžius 38 metai. Svoris maždaug 210 svarų; ūgis 189 cm. Bendra apžiūra:

GALVA: 3,1 cm į kairę nuo išorinio pakaušio iškilimo apvali 1,0x1,25 cm anga. Žaizdos kraštai lengvai įspausti. Ugnies bei periferinėje zonose gausu parako dalelyčių. Zondas Nr. 22, įvestas į žaizdą pakaušio srityje, įeina į kaukolės gilumą ir išlenda pro dešinę akiduobę. Išėjimo anga plati, nelygiais kraštais, diametras 3x7 cm.

Antra anga, esanti per 6,2 cm į kairę nuo dešiniojo smilkinkaulio spenelinės ataugos; angos išmatavimai 1,0x1,33 cm. Įvedus į antrąją angą zondą Nr. 22, šis praeina pirmyn ir gilyn į veido sritį ir išlenda pro dešinę viršutinio žandikaulio dalį. Išeinamos angos diametras maždaug 3,5 cm. Išlikusios dešiniojo viršutinio žandikaulio dalies kraštai sutraiškyti.

KŪNAS: bendros kūno apžiūros metu matomos patologijos nepastebėta.

PASTABOS: ištyrus smegenų masę kaukolės viduje, kulkos eigos kelyje rasta didelis kraujosrūvų kiekis. Smegenų masėje smulkios kaukolės kaulo nuolaužos.

TYRIMAS MIKROSKOPU: ištyrus galvos smegenis, smegenų masėje rasta daug taškinių kraujosrūvų ir smulkių kaukolės kaulo skeveldrų. Mikroskopiškai ištyrus galvos smegenis, patologinių pakitimų nerasta.

- Gerai padirbėjo tasai nevidonas, - tarė Fosteris.

- Tikrai, - atsiliepė Bušas.

Karela atsiduso ir žvilgtelėjo į laikrodį.

- Ilga bus naktelė, vyručiai, - pasakė.

ŠEŠTAS SKYRIUS

Jis buvo nesimatęs su Tedi Franklin nuo tada, kai buvo nušautas Maikas.

Paprastai, tvarkydamas savo reikalus, jis pasistengdavo užšokti jos aplankyti, pabūti su ja keletą minučių prieš bėgdamas toliau. Ir aišku, skirdavo jai visą laisvalaikį, nes buvo įsimylėjęs tą merginą.

Susipažino su ja maždaug prieš šešis mėnesius; ji dirbo nedidukėje firmoje, įsikūrusioje skyriui priklausančios teritorijos pakraštyje; čia ji tvarkė korespondenciją. Firma pranešė apie apiplėšimą; bylą tirti paskyrė Karelai. Jį iš sykio pavergė ryškus tos merginos grožis; jis paskyrė jai pasimatymą - ir tai buvo pradžia. Lygiagrečiai jis sėkmingai išnarpliojo bylą ir išaiškino vagystę - tačiau dabar tai buvo nesvarbu. Dabar svarbu buvo Tedi. O ir pati firma neišvengė daugelio smulkių firmų likimo - ji prasmego toje nykstančių korporacijų bedugnėje ir paliko Tedi be darbo, tačiau su šiokiom tokiom santaupom, iš kurių ji kurį laiką galėjo pragyventi. Iš visos širdies jis tikėjosi, jog tai truks neilgai, visai neilgai. Jis norėjo vesti tą merginą, norėjo, kad jinai priklausytų jam.

Mąstydamas apie ją ir apie tai, kaip lėtai keičiasi šviesoforo šviesos, neleidžiančios dumti pas ją, širdyje jis koneveikė balistikos ekspertizes, teismo medicinos ekspertizes ir žmones, kurie šaudo policininkams į pakaušį, ir plūdo tą velnio išradimą, žinomą telefono vardu, ir tą faktą, jog tas išradimas visai nieko vertas, kai turi reikalą su tokia mergina, kaip Tedi. Jis žvilgtelėjo į laikrodį. Netrukus vidurnaktis; jinai nežinojo, kad jis ateis, bet šiaip ar taip, jisai pabandys. Norėjo ją pamatyti.

Privažiavęs daugiabutį jos namą Riverhede, pastatė automobilį ir jį užrakino. Gatvė buvo labai rami. Pastatas senas, solidus, visas apraizgytas vešliomis ge-

benėmis. Keletas langų spingsėjo atmerktom akimis troškioje nakties kaitroje, tačiau dauguma gyventojų jau miegojo arba bandė užmigti. Jis pažvelgė į jos langą, nudžiugo, pamatęs jame šviesą. Greitai užkopė laiptais, sustojo prie durų.

Nesibeldė.

Belstis pas Tedi buvo beprasmiška.

Apgniaužęs apvalią durų rankeną, pasukiojo ją pirmyn ir atgal, pirmyn ir atgal. Netrukus išgirdo žingsnius, po to duryse prasivėrė plyšys, ir durys plačiai atsidarė.

Ji vilkėjo medvilninę "kalinio" pižamą: kelnes ir palaidinukę baltais ir juodais dryžiais. Juodi kaip anglis plaukai tviskėjo prieškambario šviesoje. Jam uždarius paskui save duris, ji akimoju puolė jam į glėbį, po to atsitraukė ir jisai galėjo gėrėtis išraiškingomis jos akimis ir burna. Akys kupinos džiaugsmo - tyro, spinduliuojančio. Lūpos prasivėrė, atidengdamos smulkius baltus dantukus, paskui ji pakėlė į jį savo veidą, jis ją pabučiavo ir po medvilninės pižamos audiniu pajuto jos kūno šilumą.

- Sveika, - tarė jis, ir ji pabučiavo žodžius jo lūpose, paskui atsitraukė, nepaleisdama jo rankos, vesdama jį į šiltai apšviestą svetainę.

Prašydama dėmesio, ji perbraukė dešinės rankos smiliumi sau per veidą.

- Taip? - tarė jis, tuomet ji papurtė galvą - pirmiau jis turįs atsisėsti. Supureno jam pagalvę, ir jis atsisėdo į krėslą, o jinai įsitaisė ant krėslo ranktūrio ir, pakreipusi galvą į šoną, smiliumi pakartojo tą patį judesį.

- Kalbėk, - tarė jis. - Aš klausau.

Ji įdėmiai stebėjo jo lūpas, paskui nusišypsojo. Nuleido pirštą. Ant "kalinio" pižamos palaidinukės, prie kairiosios krūties kauburėlio, buvo prisiūta balta juostelė. Ji perbraukė juostelę pirštu. Jis įdėmiai pažvelgė į ją.

- Aš ne tavo moteriškas grožybes apžiūrinėju, - pasakė šypsodamasis, ji suprato, papurtė galvą. Ant

juostelės rašalu buvo parašiusi skaičius, tarytum kalinio numerį. Jis įdėmiai juos apžiūrėjo.

- Mano ženklelio numeris, - pasakė jis, ir šypsena pražydo Tedi lūpose. - Už tai tu nusipelnei bučinio, - pasakė jis jai.

Ji papurtė galvą.

- Nereikia bučinio?

Ji vėl papurtė galvą.

- Kodėl ne?

Ji ištiesė, paskui sugniaužė dešinės rankos pirštus.

- Nori pakalbėti? - paklausė jisai.

Ji linktelėjo.

- Apie ką?

Ūmai ji pakilo. Jis žiūrėjo, kaip ji eina per kambarį, nejučiomis akimis sekdamas, kaip siūbuoja apvalus jos užpakaliukas. Priėjusi prie stalelio, ji paėmė laikraštį; atnešė jam ir parodė Maiko Riardono nuotrauką pirmajame puslapyje - smegenys, ištiškę ant šaligatvio.

- Aha, - tyliai ištarė jis.

Dabar jos veidas buvo liūdnas, perdėtai liūdnas, kadangi Tedi negalėjo nei ištarti, nei girdėti žodžių, - tad veidas buvo jos kalbos padargas, ir kalbėdama ji itin pabrėždavo kiekvieną skiemenį, net ir šnekėdama su Karela, kuris suprasdavo ir menkiausią jos akių ar burnos išraiškos niuansą. Tačiau šitaip perdėdama jinai nemelavo - jos skausmas buvo nuoširdus. Niekuomet ji nebuvo sutikusi Maiko Riardono, bet Karela dažnai apie jį kalbėdavo ir jis jai atrodė tarsi geras pažįstamas.

Ji kilstelėjo antakius ir išskėtė rankas, klausdama Karelą: "Kas?", o Karela, iš karto supratęs, atsakė:

- Dar nežinom. Todėl manęs taip ilgai ir nebuvo. Mes to ėmėmės, - jos akyse jis įžvelgė klausimą. - Aš per greitai kalbu? - paklausė.

Ji papurtė galvą.

- Tai kas tada? Kas nutiko?

Ji puolė jam į glėbį ir staiga graudžiai pravirko, o

jis vis kartojo: "Na, na... najau, gana", paskui suprato, kad įsikniaubusi veidu jam į petį, ji neperskaitys žodžių jo lūpose. Kilstelėjo ją už smakro.

- Tu sušlapinai man marškinius, - pasakė.

Ji linktelėjo, stengdamasi sulaikyti ašaras.

- Kas nutiko?

Lėtai pakėlusi ranką, jinai švelniai palytėjo jo skruostą, taip švelniai it lengvas vėjelis, paskui pirštai palietė jo lūpas ir ėmė glostyti.

- Tu jaudiniesi dėl manęs?

Ji linktelėjo.

- Nėra ko jaudintis.

Ji vėl kryptelėjo galvutę į pirmąjį laikraščio puslapį.

- Tikriausiai tai buvo kažkoks trenktagalvis, - pasakė Karela.

Pakėlusi veidą, ji pažvelgė tiesiai į jį savo didelėmis rudomis akimis, vis dar drėgnomis nuo ašarų.

- Aš būsiu atsargus, - tarė jis. - Ar tu myli mane?

Ji linktelėjo, paskui staiga panarino galvą.

- Kas yra?

Ji patraukė pečiais ir nusišypsojo jam - drovia, sutrikusia šypsena.

- Tu ilgėjais manęs?

Ji vėl linktelėjo.

- Aš taip pat tavęs ilgėjausi.

Ji vėl pakėlė galvą; šį sykį jos akyse buvo kažkas kita - jos meldė teisingai ją suprasti, - ji iš tikrųjų pasiilgo, tačiau kol kas jis dar nebuvo suvokęs tikrosios prasmės to, ką ji norėjo pasakyti. Įdėmiai sužiuro jai į akis, tada suprato, ką ji sako, ir teištarė: "O".

Suvokusi, kad jis suprato, ji įžūliai kilstelėjo vieną antakį ir lėtai, pabrėžtinu judesiu linktelėjo galva, kartodama jo "O" savo begarsėmis lūpomis.

- Tu tikra paleistuvė, - pajuokavo jisai.

Ji linktelėjo.

- Tu myli mane tik dėl mano švaraus, tvirto jauno kūno.

Ji linktelėjo.

- Ar tekėsi už manęs?

Ji linktelėjo.

- Kol kas aš tau piršausi dar tik kokį tuziną kartų.

Ji gūžtelėjo pečiais ir linktelėjo, baisiausiai smagindamasi.

- Kada?

Ji parodė į jį.

- Gerai, aš paskirsiu datą. Rugpjūčio mėnesį man atostogos. Tada aš tave vesiu, gerai?

Ji sėdėjo nejudėdama ir žiūrėjo į jį.

- Aš rimtai kalbu.

Atrodė, kad tuojau ji ir vėl apsiverks. Jis apkabino ją ir tarė:

- Aš kalbu rimtai, Tedi. Tedi, brangioji, aš rimtai kalbu. Nebūk kvailutė, Tedi, aš iš tikrųjų kalbu nuoširdžiai ir rimtai. Aš tave myliu ir noriu tave vesti; jau labai labai seniai norėjau tave vesti ir, jei vėl reikės tavęs prašyti, tai visai iškvailėsiu. Myliu tave tokią, kokia esi; nieko nenorėčiau keisti, brangioji, tad nebūk kvailutė, prašau, na, nebūk kvailutė. Tai... tai man nesvarbu, Tedi. Tedyte, Teodoryte, man tai nesvarbu, - ar tu supranti? Tu man reiški *daugiau*, nei kuri kita moteris, taip, be galo daugiau: tad prašau - tekėk už manęs.

Ji pakėlė akis; ji taip troško kalbėti - nes dabar negalėjo patikėti savomis akimis ir svarstė, kodėl kažkas, toks dailus kaip Stivas Karela, kažkas, toks nuostabus kaip Stivas Karela, kažkas, toks drąsus, toks stiprus ir puikus kaip Stivas Karela nori vesti tokią merginą kaip ji, merginą, kuri niekada nepasakys: "Aš myliu tave, brangusis. Aš tave dievinu". Bet štai jis ir vėl ją paklausė, ir dabar, jo glėbyje, dabar jinai patikėjo, kad jam tai iš tiesų nesvarbu, kad jam ji yra tokia pat, kaip ir kitos moterys, - "daugiau nei kuri kita moteris", - sakė jis.

- Gerai? - paklausė jis. - Tu tikrai už manęs tekėsi?

Ji linktelėjo. Vos vos.

- Šįkart tu tikrai sutinki?

Ji nebelinkčiojo. Atkišo jam lūpas, ir visas atsakymas glūdėjo jose; jo ranka tvirčiau ją apglėbė, ir jai pasidarė aišku - jisai suprato. Ji atšoko, jis tarė: "Ei!", tačiau ji pabėgo į virtuvę.

Kai ji atnešė šampaną, jisai šūktelėjo: "Po perkūnų!".

Jinai atsiduso, - taip, dabar jam jau viskas neišvengiamai bus "po perkūnų", ir jis žaismingai pliaukštelėjo jai per užpakaliuką.

Trankiai pokštelėjo šampanas - nors ji negirdėjo, bet matė iš kaklelio skriejantį kamštį, kuris atsimušė į lubas, matė putojantį baltą skystį, kuris plūstelėjo per kaklelio kraštus ir nutekėjo jam per rankas.

Ji suplojo delnais, pakilo ir nuėjo atnešti taurių, o jisai įpylė - pirmiausia truputį į savąją sakydamas:

- Žinai, šitaip reikia daryti. Kad tau nepakliūtų šiukšliukų ir panašiai.

Paskui pripildė jos taurę, tada savąją iki kraštų.

- Už mudu, - paskelbė tostą.

Ji lėtai išskėtė rankas - plačiau, plačiau ir dar plačiau.

- Už ilgą ilgą laimingą meilę, - pasakė jisai.

Ji džiugiai linktelėjo.

- Ir už mūsų jungtuves rugpjūčio mėnesį, - jie susidaužė, paskui gurkštelėjo, - iš malonumo ji plačiai išplėtė akis - pritardama pakreipė galvą į šoną.

- Tu laiminga? - paklausė jis.

Taip, kalbėjo jos akys - taip, taip.

- Tu tikrai taip galvoji - ką pirma pasakei?

Ji klausiamai pakėlė antakius.

- Kad... ilgėjaisi manęs?

Taip, taip, taip, taip, - kartojo jos akys.

- Tu graži.

Ji vėl padarė jam reveransą.

- Tu visa nepaprastai graži. Myliu tave, Tedi. Viešpatie, kaip aš tave myliu.

Ji pastatė taurę ir paėmė jį už rankos. Pabučiavo jo delną, paskui plaštaką ir nusivedė jį į miegamąjį, atsegiojo jam marškinius, švelniais judesiais išpešė juos iš kelnių. Jis išsitiesė ant lovos, ji užgesino šviesą; tuomet nesidrovėdama, nesivaržydama nusivilko pižamą ir atėjo pas jį.

Ir kol jie švelniai mylėjosi mažame kambarėlyje dideliame gyvenamajame name, žmogus, vardu Deividas Fosteris, ėjo namo, į namus, kur gyveno jiedu su motina.

Ir tuo metu, kai jų aistra įsiliepsnojo, o po to vėl pasidarė švelni, žmogus, vardu Deividas Fosteris, mąstė apie savo porininką Maiką Riardoną ir taip paskendo mintyse, jog neišgirdo žingsnių sau už nugaros, o kai pagaliau išgirdo, jau buvo per vėlu.

Buvo beatsisukąs, tačiau tamsoje plykstelėjo oranžinė 45-o kalibro automatinio pistoleto liepsna - vieną sykį, dusyk, darsyk, dar kartą, - Deividas Fosteris griebėsi sau už krūtinės, ir raudonas kraujas plūstelėjo pro rudus jo pirštus; o po to jis susmuko ant šaligatvio - negyvas.

SEPTINTAS SKYRIUS

Ir ką pasakysi motinai žmogaus, kai tas žmogus miręs. Ką jau čia bepasakysi.

Karela sėdėjo apdangalu užtiestame krėsle ir žiūrėjo į ponią Foster. Ankstyvo popiečio saulė skverbėsi pro užtrauktas užuolaidas į mažą švarutėlę svetainę - siauri spindulių ašmenys skrodė vėsią prieblandą. Kaitra gatvėse vis dar buvo nepakeliama, ir vėsioje svetainėje jam buvo gera; tačiau jam reikėjo kalbėti apie mirtį, - tad geriau jau kaitra.

Ponia Foster buvo maža išdžiūvusi moterytė. Veidas raukšlių išvagotas, rudas kaip ir Deivido. Sukumpusi ji sėdėjo ant kėdės, maža išdžiūvusi moterytė išdžiūvusiu veidu, išdžiūvusiom rankom, o jis galvojo: "Stipresnis vėjelis ją, vargšę, nupūstų!" - ir matė nelaimę, slypinčią po bereikšme išdžiūvusio veido kauke.

- Deividas buvo geras berniukas, - tarė ji. Balsas buvo duslus - tylus, gedulingas balsas. Jis atėjo kalbėt apie mirtį ir dabar jautė mirties dvelksmą aplink šitą moterį, girdėjo mirtį jos gergždžiančiame balse ir pagalvojo - keista, kad Deividas Fosteris, jos sūnus, dar prieš keletą valandų gyvybingas, jaunas ir stiprus, dabar miręs, o jo motina, kuri galbūt daugel sykių svajojo apie taikų mirties prieglobstį, gyva ir šit šnekučiuoja su Karela.

- Visad buvo geras berniukas. Augini juos tokioj aplinkoj, - kalbėjo ponia Foster, - ir bijai - į ką jie išaugs. Mano vyras buvo geras darbininkas, tačiau mirė jaunas, ir ne visad lengva būdavo, kad Deividui nieko netrūktų. Bet jis buvo geras berniukas - visuomet. Pareina namo, papasakoja, ką išdarinėja kiti berniukai - vagia ir visa kita, o aš žinau, kad su juo bėdos nebus.

- Taip, ponia Foster, - pasakė Karela.

- Ir visi jį čia mėgo, - tęsė ponia Foster, linguodama galva. - Visi vaikai, su kuriais jis išaugo, ir seniai taip

pat. Žmonės čia, pone Karela, ne per daug mėgsta policininkus. Bet manąjį Deividą mėgo - jis tarp jų užaugo, buvo vienas iš jų ir, man regis, jie tarytum didžiavosi juo, kaip kad ir aš juo didžiavausi.

- Mes visi juo didžiavomės, ponia Foster, - pasakė Karela.

- Jis buvo geras policininkas, tiesa?

- Taip, jis buvo puikus policininkas.

- Tai kodėl kažkam prireikė jį nužudyti? - paklausė ponia Foster. - Ak, aš žinojau, kad šis amatas pavojingas, taip, tačiau šitai kas kita - tai beprasmiška. Tuo metu jis juk nebudėjo. Ėjo namo. Kam prireikė nušauti mano berniuką, pone Karela? Kam prireikė nušauti mano berniuką?

- Apie tai aš ir norėjau su jumis pakalbėti, ponia Foster. Tikiuosi, neprieštarausite, jei pateiksiu jums keletą klausimų.

- Jeigu tai padės jums rasti žmogų, kuris nužudė Deividą, atsakinėsiu į jūsų klausimus kiaurą naktį.

- Ar jis kada nors kalbėdavo apie savo darbą?

- Taip, kalbėdavo. Visuomet papasakodavo man, kas naujo skyriuje, kuriame jūs dirbate. Papasakojo, kad nužudė jo porininką, sakė, kad mintyse jisai sklaido nuotraukas, tik ir laukia, kol suras tikrąją.

- Ar jis dar ką nors sakė apie nuotraukas? Sakė, kad ką nors įtaria?

- Ne.

- Ponia Foster, o kaip jo draugai?

- Visi čia buvo jo draugai.

- Ar turėjo jis užrašų knygelę, ką nors, kur būtų buvę surašyti vardai?

- Nemanau, kad būtų turėjęs užrašų knygelę, bet prie telefono padėtas bloknotas - juo jis visada naudodavosi.

- Ar galėsiu išeidamas jį pasimti?

- Žinoma.

- Ar turėjo jis merginą?

- Ne, susitikinėdavo su daugeliu, vienos neturėjo.

- Dienoraštį rašė?

- Ne.

- O fotografijos?

- Taip, jis labai mėgo muziką. Visuomet grodavo plokšteles, kai tik...

- Ne, ne fonogramos. Fotografijos.

- A. Ne. Nešiojosi kelias nuotraukas piniginėje - štai ir viskas.

- Ar kada nors pasakodavo jums, kaip praleidžia laisvalaikį?

- O, labai įvairiai. Labai mėgo teatrą. Noriu pasakyti - spektaklius. Dažnai eidavo į teatrą.

- Tie vaikystės draugai. Ar dažnai su jais susitikdavo?

- Ne, atrodo, kad ne.

- Gėrė?

- Nedaug.

- Noriu paklausti - jūs nežinot, vaikščiojo jis į kokius nors aplinkinius barus, ar ne? Aišku, su draugais?

- Nežinau.

- O kokių nors grasinamų laiškų ar 'aštelių gaudavo?

Niekuomet nieko neminėjo.

- Ar neįprastų pokalbių telefonu būdavo?

- Neįprastų? Ką jūs turit galvoje?

- Na, tarsi jis būtų bandęs kažką nuo jūsų nuslėpti. Arba tarsi būtų sunerimęs... kas nors panašaus. Aš turiu galvoje grasinamus skambučius, ponia Foster.

- Ne, neprisimenu, kad kada neįprastai būtų kalbėjęs telefonu.

- Štai kaip. Na, ką gi... - Karela permetė akimis savo užrašus. - Manau, tai ir viskas. Jau norėčiau eiti, ponia Foster, turiu daug darbo. Jei galėtumėte duoti man tą bloknotą, kuris guli prie telefono...

- Taip, žinoma, - ji atsistojo, o jis žvelgė į jos tra-

pią figūrėlę, kai ji ėjo iš vėsios svetainės į vieną iš miegamųjų.Grįžusi padavė jam bloknotą ir tarė:

- Galite turėti jį, kiek tiktai norite.

- Dėkoju. Ir žinokite, visi mes, ponia Foster, liūdim drauge su jumis, - ištarė jis nejaukiai.

- Suraskite mano berniuko žudiką, - pasakė ponia Foster. Ištiesė savo suvytusią plaštaką ir stipriai paspaudė jam ranką, o jį nustebino jos rankos tvirtybė, tvirtybė jos veide ir akyse. Tik išėjęs į koridorių, kai jam pavymui užsivėrė durys, jis išgirdo slopinamą raudą, sklindančią iš buto.

Nusileido laiptais ir pasuko prie automobilio. Priėjęs nusivilko švarką, nusišluostė veidą, tada sėdo prie vairo ir peržvelgė savo užrašus.

LIUDYTOJŲ PARODYMAI: Nėra.

MOTYVAS: Kerštas? Buvęs kalinys? Susiję su Maiku? Patikrinti balistikos ekspertizę.

ŽMOGŽUDYSČIŲ SKAIČIUS: Dvi? Maikas ir Deividas. Ar susiję?

GINKLAI: Automatinis 45-ukas.

ŽUDIKO MARŠRUTAS: ?

DIENORAŠČIAI, UŽRAŠAI, LAIŠKAI, ADRESAI, TELEFONAI, FOTOGRAFIJOS: Pasiteirauti Deivido mot.

DRAUGAI, GIMINAIČIAI, MERGINOS, PRIEŠAI IR T.T.: Tas pats.

LANKOMOS VIETOS: Tas pats.

ĮPROČIAI: Tas pats.

PĖDSAKAI IR ĮKALČIAI, RASTI NUSIKALTIMO VIETOJE: Atspaudas bato kulno, įminto į šuns mėšlą. Dabar laboratorijoje. Keturios gilzės. Dvi kulkos. Tas pats.

PIRŠTŲ ATSPAUDAI: Nėra.

Karela pasikasė pakaušį, atsiduso, karščio nukamuotas, ir nuvažiavo atgal į skyrių pažiūrėti, ar jau gautas naujas balistikos ekspertizės aktas.

Maiko Riardono našlė buvo pilnakrūtė moteris, jau netoli keturiasdešimties. Tamsiaplaukė, žaliaakė, airiška nosis nusėta strazdanėlių. Toks veidas sukurtas karuselių ir "amerikietiškų kalnelių" sūkuriui bei pajūrio iškyloms; veidas, kuris spinduliuoja juoką ir mergišką džiugesį, kai jūros pakrantėje jį užlieja tykštančios bangos purslai. Mergina, kuri gali apsvaigti vien nuo vermuto kamščio kvapo, dar nė neparagavusi martinio. Mergina, kuri sekmadieniais lanko bažnyčią, - anksčiau ji buvo Njumeno klubo narė; mergina, kuri išsaugojo nekaltybę dar dvi dienas po to, kai Maikas paėmė ją į žmonas. Dailios kojos, baltut baltutėlės, dailus kūnas; jos vardas buvo Mei.

Karštą liepos dvidešimt penktosios popietę ji vilkėjo juodais rūbais; kojos tvirtai suglaustos, rankos sudėtos skreite, ir veide, sukurtame "amerikietiškų kalnelių" sūkuriui, nė šešėlio džiugesio.

- Vaikams aš dar nesakiau, - pasakė ji Bušui. - Vaikai dar nežino. Ką man jiems pasakyti? Ir kaip?

- Keblus reikalas, - savo tyliu balsu pratarė Bušas. Jo galva buvo sumirkusi, sulipusi nuo prakaito. Jam jau reikėjo kirptis, rudi pasišiaušę gaurai pastiro, protestuodami prieš karštį.

- Taip, - tarė Mei. - Gal išgertumėte alaus arba šiaip ko? Labai karšta. Maikas grįžęs visuomet išgerdavo alaus. Jis buvo labai tvarkingas žmogus. Tai yra - viską darė stropiai ir pagal grafiką. Manau, nebūtų galėjęs užmigti, neišgėręs alaus stiklinaitės.

- Ar jis kada nors užsukdavo į aplinkinius barus?

- Ne. Visad gerdavo čia, namuose. Ir niekad negerdavo viskio. Tik stiklinę kitą alaus.

"Maikas Riardonas, - pagalvojo Bušas, - buvo policininkas, draugas. Dabar jis auka, lavonas, ir aš apie jį klausinėju".

- Mes ruošėmės įsigyti kondicionierių, - tarė Mei. - Bent jau apie tai kalbėjome. Šitas butas siaubingai įkaista. Tai todėl, kad jis taip arti gretimo namo.

- Taip, - pasakė Bušas. - Ponia Mei Riardon, ar Maikas turėjo kokių priešų, apie kuriuos jūs būtumėt žinojusi? Tai yra, tarp tų žmonių, su kuriais jis susitikdavo ne tarnybos metu?

- Ne, lyg ir ne. Maikas buvo labai sugyvenamo būdo. Na, jūs su juo dirbote. Jūs žinot.

- Ar galėtumėte papasakoti, kas nutiko tą naktį, kai jis buvo nužudytas? Prieš jam išeinant iš namų?

- Kai jis išėjo, aš miegojau. Kai tik jis turėdavo budėti nuo dvylikos iki aštuonių, mes nuolat ginčydavomės, ar bandyt mums nusnūsti prieš jam išeinant, ar ne.

- Ginčydavotės?

- Na, žinot, diskutuodavome. Maikas gult nenorėdavo, bet aš turiu du vaikus ir dešimtą jau nuo kojų virstu. Tad jis paprastai nusileisdavo, ir mes abu eidavom gulti - rodos, apie devintą.

- Kai jisai išėjo, jūs miegojote?

- Taip. Bet prieš pat jam išeinant buvau prabudusi.

- Ar jis ką nors jums pasakė? Ką nors, iš ko galima būtų spręsti, jog jis bijo pasalos? Jam buvo grasinę ar kas panašaus?

- Ne, - Mei Riardon žvilgtelėjo į laikrodį. - Aš tuojau turėsiu eiti, detektyve Bušai. Esu susitarusi laidotuvių biure. Norėjau jus paklausti. Žinau, jūs tiriate... kūną ir visa kita... bet šeima... Na, šeima šiek tiek senamadiška, ir mes norėtume... mes norėtume viską paruošti. Ar įsivaizduojate, kada... kada jūs tai baigsite?

- Greitai, ponia Riardon. Nenorime nieko praleist nemačiom. Kruopštus skrodimas galbūt mums padės surasti žudiką.

- Taip, žinau. Nenoriu, kad pamanytumėte... tiesiog ta giminė. Klausinėja. Nesupranta. Nenutuokia,

ką tai reiškia, kai jo nebėra; kai pabundi iš ryto ir... ir jo nebėra šalia, - ji prikando lūpą ir nusisuko nuo Bušo. - Atleiskite. Maikui ne... Maikui tai nepatiktų. Maikas nenorėtų, kad aš... - ji papurtė galvą ir sunkiai nurijo seilę. Bušas žiūrėjo į ją - jį užplūdo staigi užuojautos banga tai moteriai-žmonai; staiga jis pajuto užuojautą moterims - visur ir visoms, - kurių vyrai buvo išplėšti iš jų per jėgą. Mintys nuklydo prie Elis; jis bergždžiai pabandė įsivaizduoti, kaip jaustųsi ji, jeigu jį pakirstų kulka; paskui išgujo šią mintį iš galvos. Negerai mąstyti apie tokius dalykus. Tik ne dabar. Ne po tų dviejų iš eilės. Viešpatie, nejau tai koks nors psichopatas, kuris taikosi į visą tą prakeiktą jų skyrių?

Taip, gali būti.

Pasiutusiai gali, taigi negerai mąstyti apie tokius dalykus, pavyzdžiui, apie Elis reakciją į jo paties mirtį. Prisigalvoji visko, nusialini, iškvėšini galvą, o paskui, kai tau reikalinga blaivi smegeninė, kuri greitai reaguotų į galimą pavojų, nėra to blaivumo. Ir tai tuomet, kai pakliūni į bėdą.

Apie ką galvojo Maikas Riardonas tuo metu, kai jį pašovė?

Kokios mintys sukosi Deivido Fosterio galvoje, kai keturios kulkos pervėrė jo kūną?

Aišku, galbūt tos dvi mirtys ir nesusiję. Galbūt, - tačiau tai nelabai įtikėtina. *Modus operandi* be galo panašus, ir kai bus baigta balistikos ekspertizė, jie tikrai žinos, ar turi reikalų su vienu žmogumi, ar su dviem.

Bušas statytų už tai, jog tai vienas žmogus.

- Ar norėtumėte dar ko nors paklausti? - pratarė Mei. Ji susitvardė, žvelgė tiesiai į jį, išblyškusi, plačiai atvertomis akimis.

- Nebent jūs surinktumėte visas užrašų knygeles, fotografijas, telefonų numerius, laikraščių iškarpas - viską, kas susiję su jo draugais ar net giminaičiais ir kas galėtų užvesti mus ant kelio, - už tai būčiau labai dėkingas.

- Taip, aš padarysiu, - pasakė Mei.

- Ir negalite prisiminti nieko neįprasta, kas galėtų mums padėti, teisybė?

- Ne, negaliu. Detektyve Bušai, ką man sakyti vaikams? Išsiunčiau juos į kiną. Pasakiau - tėtis budi. Bet kaip ilgai įstengsiu nuo jų slėpti? Kaip pasakyti tiedviems vaikams, kad jų tėvas miręs? O, Dieve, ką man daryti?

Bušas tylėjo. Minutėlę luktelėjusi, Mei Riardon išėjo rinkti daiktų, kurių jisai prašė.

Liepos 25 dieną, trečią valandą keturiasdešimt dvi minutės po pietų, balistikos ekspertizės aktas buvo padėtas Karelai ant stalo. Kulkos ir gilzės, rastos Maiko Riardono žūties vietoje, mikroskopu buvo palygintos su kulkomis ir gilzėmis, rastomis Deivido Fosterio nužudymo vietoje.

Balistikos ekspertizė nustatė, kad abi žmogžudystės įvykdytos tuo pačiu ginklu.

AŠTUNTAS SKYRIUS

Tą naktį, kai buvo nužudytas Deividas Fosteris, lengvabūdis kiemsargis šuva, kuris rausėsi šiukšlių dėžėse, ieškodamas atliekų, trumpam nutraukė šį užsiėmimą ir apdergė šaligatvį. Šuo, aišku, buvo lengvabūdis, o kažkokia žmogysta - ne mažesnė lengvabūdė negu jis; tad šio bendro nerūpestingumo padarinys: vaikinai iš laboratorijos gavo progą ištirti kulno atspaudo dalį. Su tam tikra pasišlykštėjimo doze jie kibo į darbą.

Kulno atspaudas nedelsiant buvo nufotografuotas, ne todėl, kad vaikinams būtų labai patikę spragsėti kameromis, bet paprasčiausiai dėl to, kad jie žinojo - atspaudo liejinys dažnai būna pagadinamas. Atspaudas buvo padėtas juodo kartono fone greta colinės skalės. Guviai spragsėjo kamera, įtvirtinta viršum jo ant trikojo taip, kad jos objektyvas būtų sulig anspaudu, - kad perspektyva nebūtų iškreipta. Patenkinti tuo, kad atspaudas dabar jau išsaugotas ateities kartoms, laboratorijos vaikinai ėmėsi jau nebe tokios antiseptinės užduoties - ruošti liejinį.

Vienas jų įpylė į guminį indą pusę pintos* vandens. Paskui supylė į vandenį gipso miltelių, stengdamasis nesuplakti mišinio, kad milteliai patys nusėstų į dugną. Pylė tol, kol gipsas liovėsi gėręsis į vandenį - supylė į indą maždaug 10 uncijų**. Paskui nunešė indą kitam vaikinui, kuris ruošė atspaudą liejiniui.

Kadangi atspaudas buvo įspaustas minkštoje medžiagoje, pirmiausia apipurškė jį šelaku***, paskui plonu alyvos sluoksniu. Gipso mišinį išmaišė, po to

* *JAV skysčio pinta - 0,473 l.*

** *JAV skysčio uncija - 29,57 ml.*

*** *Spiritinis lakas, pagamintas pagrindu to paties pavadinimo gamtinės dervos, kurią išskiria vad. lakiniai kirminai.*

rūpestingai, šaukšteliu, sukrėtė jį į paruoštą atspaudą maždaug trečdalio colio storumo gipso sluoksniu. Tada vaikinai išklojo jį šapelių ir virvagaliukų tinkleliu, skirtu sutvirtinti, atsargiai, kad tas sluoksnis nepriliestų atspaudo paviršiaus ir nepakenktų kuriai jo detalei. Paskui viršuje uždėjo dar vieną gipso sluoksnį ir leido jam sustingti. Kartkartėm liesdami gipsą, jie tikrino, ar jisai nepradėjo šilti - išsiskyrusi šiluma reiškia, jog liejinys stingsta.

Kadangi tebuvo tik vienas, o ir tas pats dalinis atspaudas ir kadangi iš to vieno atspaudo nebuvo įmanoma nustatyti žmogaus eisenos - jam nepritaikysi sudėtingos formulės, pagal kurią nustatoma išsami žmogaus eisenos charakteristika - žingsnio ilgis ir plotis, kairės, dešinės pėdos ilgis, maksimalus kairės, dešinės pėdos plotis, pakulnės ir pado nudėvėjimas, - laboratorijos vaikinai ką galėdami spaudė iš to, ką turėjo.

Atlikę kruopštų tyrimą, jie nusprendė, kad išorinis pakulnės kraštas smarkiai nudėvėtas, - ši ypatybė liudijo, jog jos savininkas neabejotinai vaikščioja truputį krypuodamas, kaip antis. Taip pat jie nustatė, jog tai nėra tikrasis bato kulnas, o guminis, prikaltas vėliau, taisant batus, ir kad trečia iš kairės vinis ištraukta, kalant naująjį kulną.

Ir - jeigu kartais tą atspaudą būtų palikęs žudikas - ant kulno aiškiai ryškėjo įspaustas firmos ženklas: "O'Salivenas", o juk visi žino, kad Salivenas - tai labiausiai Amerikoje Paplitęs Kulnas.

Kaip tame sename anekdote. Tačiau vaikinams iš laboratorijos ne juokai buvo galvoje.

Laikraščiams taip pat ne juokai rūpėjo.

Laikraščiai iš tiesų rimtai reagavo į policininkų žmogžudystę. Du rytiniai laikraštpalaikiai, demonstruodami ypatingą antraščių ta pačia tema kurpimo išradingumą, kiekvienas savo ruožtu pranešė apie Deivido

Fosterio mirtį taip: NUŽUDYTAS ANTRASIS POLICININKAS ir NUSIKALTĖLIS NUŽUDO ANTRĄ POLICININKĄ.

Vakarinis laikraštėkas, stengdamasis neatsilikti nuo savo rytinių brolių, narsiai skelbė: ŽUDIKAS KLAIDŽIOJA GATVĖMIS. Paskui - kadangi būtent šiam laikraščiui rūpėjo padidinti tiražą ir jis buvo pasiryžęs "pateikti" viską, kas tik šiuo metu galėtų sudominti publiką, pradedant Danieliu Bunu* ir baigiant ilgomis žieminėmis apatinukėmis, bet ką, kas išplukdytų jį į platesnius vandenis, - taigi tą dieną pirmasis jo puslapis švytėjo raudona antrašte: "Policijos džiunglės - Kas vyksta mūsų policijos skyriuose", o po to, smulkesniu baltu šriftu raudoname fone: "Žr. Marėjaus Šneiderio straipsnį, p. 4."

Tas, kuriam pakako ištvermės įveikti tris pirmuosius puslapius, mirgančius pikantiškomis merginų nuotraukomis bei kupinus salsvo, veidmainiško liberalizmo, pasiekęs ketvirtą, sužinojo, kad Marėjus Šneideris dėl Maiko Riardono ir Deivido Fosterio mirties kaltina "parsidavėlišką ir kiaurai perpuvusį mūsų kyšių pritvinkusį gestapą".

* * *

Kyšių pritvinkusiame sugedusio 87-o policijos skyriaus kabinete du detektyvai - Stivas Karela ir Henkas Bušas - stovėjo prie kiaurai perpuvusio stalo ir sklaidė korteles, kurias tokie pat sugedę, parsidavėliški jų kolegos iškapstė iš Teisiamųjų kartotekos.

- Pabandykime šitą, - tarė Bušas.

- Klausau, - pasakė Karela.

- Maikas ir Deivas pričiumpa kažkokį niekšelį, taip?

** Danielius Bunas - Amerikos pionierius, Fenimoro Kuperio (J. F. Cooper) romanų herojaus prototipas.*

- Taip.

- Teisėjas pritaiko jam straipsnį, ir jį įkurdina kokiems penkeriems - dešimčiai metų po valdišku stogu. Tvarka?

- Tvarka.

- Paskui jis išeina į laisvę. Turėjo gana laiko viską suvirškinti ir gana laiko, kad jo pagieža sunoktų į didelę neapykantą. Įsikala sau į galvą susidoroti su Maiku ir Deivu. Tad ieško jų. Pradžioje susidoroja su Maiku, paskui, ilgai negaišuodamas, kol dar neišblėso jo neapykanta, bando sudoroti ir Deivą. Pokšt - jis sudoroja ir su Deivu baigta.

- Skamba gerai, - pasakė Karela.

- Todėl aš ir manau, kad tas niekšelis Flanaganas čia niekuo dėtas.

- Kodėl?

- Tik pažiūrėk į šitą kortelę. Apiplėšimas, rasti apiplėšimo įrankiai, išprievartavimas keturiasdešimt septintaisiais. Maikas ir Deividas prikirpo jį paskutinio apiplėšimo metu. Tada jį pirmąsyk teisė, ir jis gavo dešimtinę; kaip tik praeitą mėnesį išėjo anksčiau laiko, atpylęs penketą metų.

- Na, ir ką?

- Na, niekaip neįsivaizduoju, kad toks neapykanta sunokęs vyrukas galėtų būti toks gerutis, kad jam dešimtinę nurėžtų iki penkerių metų. Be to, Flanaganas niekad kaip gyvas nesinešiojo pistoleto. Buvo džentelmenas.

TEISIAMOJO KORTELĖ

NAME OF PRISONER

Precinct **(Surname)** **(First Name and Init.)**

87th ORDIZ LUIS "DIZZY"

Date & Time of Arrest **Address of Prisoner**

May 2, 1952 7:00 PM 635 6th St. South

Sex **Color** **Date of Birth** **Place of Birth** **Alien** ~~**Citizen**~~

Mo. Day Year

M Whte 8 12 1912 San Juan, Puerto Rico

Social Condition Married **(Single)** **Read and Write** Yes **(No)** **Occupation** Dishwasher **Employed** Yes **(No)**

Charge **Specific Offense** **Date-Time Occurrence**

Violation PL 1751 Subdiv. 1 Poss. of narcotics with intent to sell. 5/2/52 7:00 PM

Pct. Complaint No. **Place of Occurrence** **Precinct**

33A-411

D.B. Complaint No.

DD 179-52 635 6th St. South 87th

Name of Complainant **Address of Complainant**

Arresting Officer(s) (Name-s) Michael Reardon & David Foster

(Rank) Det. 3rd & Det. 2nd Gr. **(Command)** Det. Bureau

Authority

(Pickup) **Complaint** **Warrant** **F.O.A.**

Action of Court

Sentenced four years at state penitentiary, Ossining, New York

Date **Judge** **Court**

7/6/52 Fields

- Pistoletą nesunku gauti.

- Teisingai. Bet man jis nepanašus į mūsiškį.

- Vis dėlto aš norėčiau jį patikrinti, - pasakė Karela.

- Tvarka, bet pirmiau aš norėčiau patikrinti tą kitą tipą. Ordisą. Luisą Dizį* Ordisą. Pažiūrėk į kortelę.

Karela prisitraukė teisiamojo kortelę. Tai buvo 4x6 baltas stačiakampis, sudalytas įvairių formų ir dydžio skiltimis.

- Narkomanas, - pasakė Karela.

- Aha. Įsivaizduoji, kokios pagiežos gali pritvinkti toksai per ketverius metus.

- Terminą atsėdėjo?

- Išėjo mėnesio pradžioje, - pasakė Bušas. - Ir visą laiką pasninkas. Čia jau neužsiplieksi broliška meile faraonams, kurie tau prikirpo uodegą.

- Ne, neužsiplieksi.

- Tik pagalvok. Pažiūrėk į jo dosjė. Jį pričiupo penkiasdešimt pirmaisiais už chuliganizmą. Dar prieš jam įjunkstant į narkotikus. O jis nešiojosi 45-uką nulaužtu gaiduku, - bet vis tiek tai 45-ukas. Grįžkime į keturiasdešimt devintuosius. Ir vėl viešosios tvarkos pažeidimas, muštynės bare. Turėjo tokią pačią pliauškynę, tik šįsyk sveiku gaiduku. Tąsyk jam pasisekė. Nuteistas lygtinai.

- Atrodo, mėgsta 45-ą kalibrą.

- Kaip ir tas tipas, kuris nušovė Maiką ir Deivį. Ką pasakysi?

- Pasakysiu - reikia pažiūrėti. Kur jis?

Bušas gūžtelėjo pečiais.

- O kas jį žino.

** Dizzy (angl. sl.) - trenktas, apspangęs.*

* * *

Denis Gimpas vaikystėje persirgo poliomelitu. Jam dar apskritai pasisekė, kad jo nesurietė visiškai. Atsipirko vien lengvu šlubčiojimu ir pravarde, kuri prilipo jam visam gyvenimui. Jo tikra pavardė buvo Nelsonas, tačiau labai nedaug kas tai žinojo, ir visi aplinkui vadino jį Deniu Gimpu*. Net ir laiškus jam taip adresuodavo.

Deniui buvo penkiasdešimt ketveri metai, bet iš jo veido ir išorės amžiaus nustatyti negalėjai. Mažučiukas - visas mažučiukas: smulkūs kaulai ir bruožai, mažos akutės, smulki figūrėlė. Krypuliuojanti paauglio eisena, balsas plonas, šaižus, o veide nė raukšlelės ar kokio kito išdavikiško amžiaus išorės pėdsako.

Denis Gimpas buvo policijos informatorius.

Ir buvo neįkainojamas, 87-o skyriaus darbuotojai nuolatos į jį kreipdavosi, ir Denis visuomet būdavo pasiruošęs jiems pagelbėti - jeigu tiktai įstengdavo. Retai kada Denis nesugebėdavo išniukštinėti informacijos, kuri rūpėjo "buliams". Tada kreipdavosi į kitus šnipelius. Kur nors kas nors visuomet ras ką pasakyti. Tiesiog reikia tinkamu metu rasti tinkamą žmogų.

Denį paprastai galima buvo surasti bare, trečiojoj kabinoje iš dešinės, - baras vadinosi "Endžio smuklė". Jis nebuvo alkoholikas ir net nepadaugindavo taurelių. Paprasčiausiai jam baras buvo tarytum kontora. Tai pigiau, negu nuomoti kambarį kur nors komercinėje miesto dalyje, be to, čia yra telefono kabina, kuria jis dažnai naudodavosi. Ir dar - bare patogu klausytis, - o tai jau sudarė pusę Denio amato. Kita pusė - pokalbiai.

Jisai atsisėdo prieš Karelą ir Bušą ir pirmiausia išklausė juos.

Paskui prabilo.

- Dizis Ordisas, - pasakė. - Aha, aha.

- Ar žinai, kur jis?

* *Gimp (am. sl.) - šlubis*

- Ką jis padarė?
- Mes nežinom.
- O aš girdėjau, kad jisai cypėje.
- Išėjo mėnesio pradžioje.
- Anksčiau laiko?
- Ne.
- Ordisas, Ordisas. A, taip. Narkomanas.
- Teisingai.
- Neturėtų būti sunku jį surasti. Ką jis padarė?
- Galbūt ir nieko, - pasakė Bušas. - O galbūt ir velniškai daug.
- A, jūs turite galvoje tuos nužudytus policininkus? - paklausė Denis.

Bušas truktelėjo pečiais.

- Tik ne Ordisas. Ne tą medį jūs purtote.
- Kodėl taip manai?

Denis gurkštelėjo alaus, paskui dėbtelėjo į besisukantį ventiliatorių.

- Per tokią kaitrą iš ventiliatoriaus jokios naudos. Viešpatie, jei tas karštis nesiliaus, išvažiuosiu į Kanadą. Turiu tenai draugą. Kvebeke. Kada nors buvot Kvebeke?
- Ne, - tarė Bušas.
- Ten malonu. Vėsu.
- O kaip dėl Ordiso?
- Pasiimsiu drauge, jei norės važiuoti, - pareiškė Denis ir ėmė juoktis iš savo sąmojaus.
- Žavus jis šiandien, - pasakė Karela.
- Aš visada žavus, - tarė Denis. - Prie mano kambario tiek bobelių eilute išsirikiavę - skaitytuvais nesuskaičiuotum. Aš pats žaviausias.
- Nežinojom, kad tu sąvadauji, - pratarė Bušas.
- Aš nesąvadauju. Viskas iš meilės.
- O Ordisą tu myli?
- Man jisai - buvęs nebuvęs. Nuo narkomanų mane vemt verčia.
- Gerai - tai kur jisai?
- Dar nežinau. Duokite laiko.

- Kiek?

- Valandą, dvi. Narkomanus surasti lengva. Pasikalbi su pora prekijų, ir baigtas kriukis. Išėjo mėnesio pradžioje, a? Taigi, dabar jau ir vėl išsijuosęs pumpuojasi. Tikras reikalas.

- Gal jis kryželį pastatė, - pasakė Karela. - Gal ir ne toks jau tikras tas reikalas.

- Jie niekuomet nepastato kryželio, - tarė Denis. - Neklausykit pasakėlių. Gal jis ir už grotų narkotikų gaudavo. Surasiu aš jį. Bet jei manot, kad jis nukepė jūsų bičiulius, smarkiai klystat.

- Kodėl?

- Mačiau aš tą mėmę. Jam ne visi namie. Atominė bomba sprogtų - ir tai neatsikvošėtų. Jam terūpi viena. Heroinas. Toksai tas Ordisas. Tik Baltąjį dievą tegarbina.

- Riardonas ir Fosteris įkišo jį už grotų, - pasakė Karela.

- Na ir kas? Manot, tasai narkomanas prieš juos dantį galando? Nieko panašaus. Nėra kada jam dantį galąsti. Vos suspėja surasti savo prekiją ir iš jo nusipirkti. Tasai tipas, Ordisas, visad buvo apspangęs nuo to daikto. Jis į savo didįjį pirštą nepataikytų. O du faraonus nukepti? Nebūkit juokingi.

- Vis dėlto mes norėtume jį pamatyti, - pasakė Bušas.

- Žinoma. Ar tai man jus mokyti? Bene aš komisaras? Tik tas tipas čia niekuo dėtas, sakau jums. Jisai 45-uko nuo betono maišyklės neatskirtų.

- Pora jų jis buvo turėjęs, - pasakė Karela.

- Žaidimas, tiktai žaidimas. Jeigu vienas tų žaisliukų būtų pykštelėjęs nuo jo per šimtą jardų - visą savaitę triestų. Patikėkit, jam tik heroinas rūpi. Klausykit, be reikalo jo Diziu nevadintų. Ji ir yra trenktas. Jam akyse sniegulės laksto. Vaiko jas, heroino prisipumpavęs.

- Nepasitikiu aš narkomanais, - tarė Bušas.

- Aš taip pat, - atsakė Denis. - Bet tas tipas - ne žudikas, patikėkit. Jisai net nežino, kaip laiką užmušti.

- Padaryk mums paslaugą, - pasakė Karela.
- Žinoma.
- Surask jį. Mūsų telefoną tu žinai.
- Žinoma. Skambtelėsiu jums po valandos kitos. Tikras reikalas. Su narkomanais taip jau būna.

DEVINTAS SKYRIUS

Liepos 26 dieną, vidurdienį, karštis pasiekė 95,6° pagal Farenheito* skalę. Policijos skyriuje du ventiliatoriai maišė drėgną orą, plūstantį pro atvirusg grotuotus langus. Viskas Detektyvų skyriaus kabinete, atrodo, suzmeko po sunkaus, neatlėgstančio karščio našta. Tiktai spintos su kartotekomis ir stalai stovėjo tiesiai. Ataskaitos, blankai, kalkinio popieriaus lakštai, vokai, užrašai - viskas atrodė sudrėkę, lipo prie visko, prie ko tik prisiliesdavo - įmirkę, minkšti.

Vyrai Detektyvų skyriaus kabinete dirbo vienmarškiniai, atsiraitoję rankoves. Jų marškiniai permirko nuo prakaito, didelės, tamsios dėmės it amebos plito iš po pažastų ir ant nugaros. Ventiliatoriai nieko negelbėjo. Jie svirbeno troškinantį miesto alsavimą, o vyrai kvėpavo tais garais ir mašinėle spausdino savo ataskaitas trimis egzemplioriais, triūsė prie raštų ir svajojo apie vasarą snieguotuose kalnuose arba Atlantiksityje, kur į veidą tau tykšta vandenyno bangų purslai. Kvietė į kabinetą ieškovus, kvietė įtariamuosius, jų delnai prakaitavo ant juodo plastmasinio telefono paviršiaus, ir jie jautė Kaitrą tarytum kokią gyvą būtybę, persmelkiančią jų kūną, perveriančią jį milijonu iki baltumo įkaitintų adatėlių.

Leitenantas Bernsas leipo iš karščio, kaip ir visi darbuotojai skyriaus kabinete. Jo kabinetas buvo į kairę nuo pertvaros, jame didelis kampinis langas, tačiau kad ir kaip plačiai jis buvo atlapotas, nejautei nė menkiausio vėjelio dvelktelėjimo. Priešais jį sėdintis reporteris neatrodė suplukęs. Jis buvo vardu Sevidžas, vilkėjo mėlynu indiško lininio audinio kostiumu, tamsiai mėlyna panama, rūkė cigaretę ir atsainiai pūtė dūmus į lubas, kur kaitroje jie sustingo tirštu pilkšvai mėlynu debesiu.

* *35,3° Celcijaus*

- Daugiau neturiu ką jums pasakyti, - tarė Bernsas. Reporteris baisiai jį erzino. Jis niekaip negalėjo patikėti, kad koks nors žmogus šioje žemėje galėtų turėti tokią pavardę - "Sevidžas"*. Maža to - kad koks nors žmogus šioje žemėje tokią dieną galėtų būti štai toks nesuplukęs, koks rodės Sevidžas.

- Daugiau nieko, leitenante? - pasiteiravo Sevidžas - jo balsas buvo itin švelnus. Gražus vyriškis trumpai pakirptais šviesiais plaukais ir tiesia, kone moteriška nosimi. Akys pilkos, šaltos. Ledinės.

- Nieko, - pasakė leitenantas. - Kokio velnio jūs tikitės? Jei žinotume, kas tai padarė, jisai būtų čia - ar jums taip neatrodo?

- Manau, kad taip, - atsakė Sevidžas. - Įtariamieji?

- Tuo mes užsiimame.

- Įtariamieji? - pakartojo Sevidžas.

- Jų keletas. Įtariamieji - mūsų rūpestis. Parašote apie juos pirmajame puslapyje, ir jie pasprunka į Europą.

- Galbūt tai padarė koks vaikas?

- Ką jūs norite pasakyti - vaikas?

- Paauglys.

- Tai galėjo padaryti kas tik nori, - tarė Bernsas. - Štai kad ir *jūs*.

Sevidžas nusišypsojo, žybtelėdamas akinamai baltais dantimis.

- Šiame rajone gausu paauglių gaujų, juk taip?

- Gaujas mes kontroliuojame. Šis rajonas - ne rojaus kampelis, Sevidžai, bet norėtume tikėti, jog darome čia ką galėdami. Suprantu, jūsų laikraščiui tai galbūt ir ne į širdį, bet mes iš tiesų stengiamės, Sevidžai, - nuoširdžiai stengiamės sąžiningai atlikti savo smulkius darbelius.

- Jūsų balse tarytum girdžiu sarkazmo gaidelę? - pasiteiravo Sevidžas.

- Sarkazmas - inteligentų ginklas, Sevidžai. Vi-

* *Savage (angl.) - laukinis*

siems, o ypač jūsų laikraščiui, aišku, jog policininkai - tiesiog buki, retapėdžiai galvijai.

- Mano laikraštis niekuomet taip nerašė, leitenante.

- Ne? - Bernsas patraukė pečiais. - Na, ką gi, galėsite tai panaudoti rytdienos numeryje.

- Mes bandome padėti, - pasakė Sevidžas. - Mums anaiptol ne ką maloniau negu jums, kad žudomi policininkai, - jis patylėjo. - O kaip jums ta mintis apie paauglių gaują?

- Tokios minties mes net nesvarstėme. Tos gaujos veikia kitaip. Kokio velnio jūs, vyručiai, viską, kas vyksta šitame mieste, bandot prikergti paaugliams? Mano sūnus paauglys - jisai nesišlaisto ir nežudo policininkų.

- Skamba guodžiamai, - tarė Sevidžas.

- Tas reiškinys - gaujos - sunkiai suprantamas dalykas, - pasakė Bernsas. - Nesakau, kad mes jį likvidavome, tačiau iš tiesų kontroliuojame. Jeigu užkerti kelią gatvių muštynėms, pjautynėms ir pasišaudymams, tuomet gauja - ne daugiau nei savotiškas klubas. Ir kol ji tokia, man gerai.

- Jūsų požiūris nepagrįstai optimistinis, - šaltai pratarė Sevidžas. - Neatrodo, jog ma..o laikraštis tikėtų, kad būtų liovęsi gatvių muštynės. Laikraščio nuomone, tų dviejų policininkų mirtis gali būti tiesiogiai susijusi su tais "klubais".

- Taip?

- Taip.

- Tai kokio velnio jūs tuomet norit iš manęs? Kad susemčiau kiekvieną miesto berniūkštį ir gerai jį papurtyčiau? Taip, kad jūsų prakeiktas laikraštis galėtų parduoti dar vieną papildomą milijoną egzempliorių?

- Ne. Bet mes patys ruošiamės imtis tyrimo. Ir jei mums pasiseks, 87-as skyrius pasirodys ne per gražiausiai.

- Žmogžudysčių tyrimų skyrius taip pat ne per

gražiausiai pasirodys. Ir vyriausiasis komisaras. Visi Valdyboje atrodys tikri diletantai palyginti su jūsų laikraščio supersekliais.

- Taip, galbūt, - sutiko Sevidžas.

- Noriu duoti jums vieną patarimą, Sevidžai.

- Taip?

- Vietiniai vaikinukai nemėgsta būti klausinėjami. Čia jums ne tie paaugliai nuo jūsų snobiškų kalvų, kuriems ir pora skardinių alaus išgerti - jau kažkas ypatinga, o tokie vaikinukai, kurių elgesio normos visiškai skiriasi nuo jūsiškių, maniškių. Žiūrėkit, kad jūsų nepribaigtų.

- Pasistengsiu, - pasakė Sevidžas švytėte švytėdamas.

- Ir dar .

- Taip?

- Nesipainiokit mano rajone. Užtenka man rūpesčių ir be jūsų priekvaišių reporterių, kurie gali prisišaukti bėdą.

- Kas jums svarbiau, leitenante? - pasiteiravo Sevidžas. - Ar kad aš nesipainiočiau jūsų rajone - ar kad manęs nepribaigtų?

- Maždaug tas pats, - atsakė šisai.

Denis Gimpas paskambino po penkiolikos minučių. Budintis seržantas pakėlė ragelį, paskui perjungė Karelos numerį.

-87-asis detektyvų skyrius, - atsiliepė tas. - Karela klauso.

- Denis Gimpas.

- Sveikas, Deni, kas naujo?

- Aš radau Ordisą.

- Kur?

- Paslauga ar sandėris?

- Sandėris, - trumpai tarstelėjo Karela. - Kur susitinkam?

- Žinote "Dženi"?

- Juokauji?

- Aš rimtai.

- Jei Ordisas narkomanas, ką gi jis veikia Šliundrų gatvėje?

- Spangsta sau vienas mergšės kambaryje. Gerai, jei jums pasiseks iš jo kokį žodį išpešti.

- Kieno kambarys?

- Dėl to mes ir susitinkame, Stivai. Ar ne?

- Tik pavadink mane Stivu į akis - dantų nesurinksi, bičiuli, - įspėjo Karela.

- Gerai, *detektyve* Karela. Jei jums reikalinga ta informacija, po penkių minučių aš būsiu "Dženi". Atsineškit monetų.

- Ordisas ginkluotas?

- Galbūt.

- Iki, - pasakė Karela.

*La Via de Putas** buvo gatvė, besitęsianti iš šiaurės į pietus per tris kvartalus. Indėnai tikriausiai vadino ją savaip, bet ir tais spalvingais bebrų kailių ir spalvotų karolių laikais, vigvamuose, išsirikiavusiuose palei kelią, tikriausiai jau klestėjo tas verslas. Kai indėnai pasitraukė į savo laimingos medžioklės kraštus ir išminti takai pavirto grįstais vieškeliais, vigvamus pakeitė gyvenamieji namai, o seniausios pasaulio profesijos atstovės pareiškė savo teises į pliušu muštus kambarėlius. Vienu metu italų emigrantai gatvę vadino *Piazza Putana*, o airių emigrantai - Kekšynu. Plūstelėjus puertorikiečių bangai, gatvės kalba pasikeitė - tačiau pajamų šaltinis liko tas pats. Puertorikiečiai vadino ją *La Via De Putas*. Policininkai - Šliundrų gatve. Kaip pavadinsi - nepagadinsi: čia tu mokėdavai pinigus ir pasirinkdavai.

Šios sekso prekyvietės šeimininkės vadino save Mama-šiokia, Mama-anokia. Mamai Terezai priklausė žymiausia Gatvės įstaiga. Mamai Karmen - pati nevalyviausia. Mamą Lusą policininkai kratė šešiolika kartų, nes

* *Šliundrų gatvė (isp.)*

už jos aptrupėjusio plytų fasado būta tam tikrų dalykų. Policininkai nevengdavo aplankyti kurios nors "mamos" ir draugiškais pagrindais. Dalykinius vizitus sudarė atsitiktinės kratos ir atsitiktiniai sandėriai. Kartais kratos atnešdavo įdomių rezultatų, tačiau paprastai to imdavosi Dorovės policijos skyrius, nė nenutuokiantis apie kai kurių 87-o skyriaus policininkų ir "madamų" darbo sutartis. Niekas taip negali sumauti sėkmingo sandėrio, kaip neišmanėlis policininkas.

Karela, ko gero, ir buvo toks neišmanėlis policininkas. Arba sąžiningas - nelygu kaip pažiūrėsi. Su Deniu Gimpu jisai susitiko "Dženi" - mažoje kavinukėje Šliundrų gatvės kampe, kuri tariamai tiekė tikrą Senojo pasaulio absentą su pelynais ir vandeniu jam prasiskiesti. Tas "Dženi" šlamštas nebūtų apmovęs nė vieno Senojo pasaulio absento gerbėjo, tačiau kavinė buvo tarsi neutrali teritorija tarp respektabilaus dirbančio proletariato pasaulio ir nuodėmingos viešnamių prieblandos. Galėjai sau pasibūti "Dženi", išlenkti taurelę dėdamasis, jog užėjai čia prasiblaškyti, o sulig trečiąja jau realizuoti tai, ką ir ketinai daryti. Gatvės veiklai "Dženi" buvo būtina. Peržengusi savo kompetencijos ribas, "Dženi" buvo tarytum dušo pertvara viešbučio numeryje, kur jaunavedžiai leidžia savo medaus mėnesį.

Liepos 26-ą, kada nuo karščio purslojo juodi dažai, kuriais buvo užtepta apatinė "Dženi" fasado vitrinos dalis - lango, išmalto kokį dešimtsyk nuo to laiko, kai buvo įkurta toji įstaiga, - Karelai ir Deniui nerūpėjo "Dženi" bistro veiklos aspektai, padedantys įveikti socialinius barjerus. Jiems rūpėjo žmogus, vardu Luisas Dizis Ordisas, kuris galbūt suvarė - o galbūt ir ne - viso labo šešias kulkas dviems policininkams. Bušas triūsė su įsilaužėliu, vardu Flanaganas. Karela atvažiavo skyriaus automobiliu - jį vairavo najokėlis Klingas. Dabar automobilis stovėjo lauke, Klingas ramstė jo sparną, aukštai iškėlęs galvą, leipdamas nuo kaitros. Iš po lengvos skrybėlės kyšojo šviesios garbanos. Jam buvo karšta. Pasiutusiai karšta.

Karelai viduje taip pat buvo karšta.

- Kur jis? - paklausė jis Denį.

Denis patrynė nykščio galą į smilių.

- Jau kada paskutinįsyk valgiau iki soties... - pasakė.

Karela iš piniginės išėmė dešimtinę ir ištiesė Deniui.

- Jis pas Mamą Lusą, - pasakė Denis. - Su mergše, kurią vadina La Flamenka*. Nors ji ne tokia jau ir karšta.

- Ką jis ten veikia?

- Prieš porą valandų nusipirko iš savo prekijo. Trys heroino dozės. Atklyvojo pas Mamą Lusą su meilės ketinimais, tačiau heroinas paėmė viršų. Mama Lusa sako, kad jis jau kokią valandą snūduriuoja.

- O La Flamenka?

- Jinai su juo, šiuo metu tikriausiai švarina jo piniginę. Tokia raudongalvė dičkė su dviem auksiniais dantim burnoje - tiesiog apaksi. O šlaunys - tai bent! Atsargiau su ja, nes praris vienu grybšniu.

- Jis ginkluotas? - paklausė Karela.

- Mama Lusa nežino. Mano, kad ne.

- O raudongalvė nežino?

- Raudongalvės aš neklausiau, - pasakė Denis. - Su samdinėm reikalų neturiu.

- Tai iš kur žinai apie jos šlaunis? - paklausė Karela.

- Už savo dešimtinę mano intymaus gyvenimo jūs nenupirkote, - nusišypsojo Denis.

- Tvarka, - pasakė Karela. - Ačiū.

Jis paliko Denį prie stalo ir priėjo prie Klingo, ramstančio automobilio sparną.

- Karšta, - tarė Klingas.

- Jei nori alaus - tai pirmyn, - pasakė Karela.

- Ne, aš tik noriu namo.

* *Liepsningoji (isp.)*

- Visi nori namo, - atrėmė Karela. - Namai - tai vieta, kur nusisegi savo pliauškynę.

- Nesuprantu aš detektyvų, - tarė Klingas.

- Važiuojam, reikia ką ne ką aplankyti, - pasakė Karela.

- Kur?

- Gatve tolyn. Mama Lusa. Tik užvesk mašiną, o kelią ji jau pati žino.

Klingas nusiėmė skrybėlę ir viena ranka perbraukė savo šviesius plaukus.

- Fu, - tarė jis, paskui užsivožė skrybėlę ir sėdo prie vairo. - Ko mes ieškome?

- Žmogaus, vardu Dizis Ordisas.

- Niekad apie tokį negirdėjau.

- Jis taip pat apie tave niekad negirdėjo, - pasakė Karela.

- Aha, - sausai tarstelėjo Klingas. - Ką gi, būsiu dėkingas, jei mus supažindinsi.

- Supažindinsiu, - prižadėjo Karela ir nusišypsojo.

Mašina pajudėjo.

Kai jie išlipo, Mama Lusa stovėjo tarpduryje. Vaikiūkščiai ant šaligatvio nušvito, tikėdamiesi kratos. Mama Lusa nusišypsojo ir tarė:

- Sveikas, detektyve Karela. Karšta, ką?

- Karštoka, - sutiko Karela svarstydamas, kodėl, po velnių, kiekvienas sutiktasis kalba apie orą. Kiekvienam, išskyrus kokį pusprotį, aišku, kad diena labai karšta, alinamai karšta, galbūt karštesnė negu Maniloje, ir jei net esi įsitikinęs, jog Kalkutoje dar karščiau, tai čia vis tiek kur kas karščiau negu ten.

Mama Lusa vilkėjo šilkinį kimono. Stambi, įkūni moteris vešliais juodais plaukais, susuktais į kuodelį pakaušyje. Kažkada Mama Lusa buvo žinoma prostitutė, tariamai viena geriausių mieste, - dabar ji tebuvo "madam" ir ankstesnio amato neprisimindavo, nebent draugų prašoma. Buvo pedantiškai švari ir visuomet kvepėjo

alyvomis. Oda baltut baltutėlė, galbūt todėl, kad retai matydavo saulę. Bruožai aristokratiški, šypsena angeliška. Jei nebūtum žinojęs, jog jai priklauso vienas palaidžiausių Gatvės viešnamių, būtum palaikęs ją kieno nors motina.

Tačiau ji nebuvo motina.

- Atėjote aplankyti? - pasiteiravo ji Karelą ir pamerkė.

- Be tavęs, Mama Lu, man nieko nereikia, - atsakė Karela.

Klingas sumirksėjo ir nusišluostė kaktą.

- Dėl tavęs, *toro**, - vėl mirktelėjo Mama Lusa, - Mama Lusa viską padarys. Tau Mama Lusa - vėl jauna mergaitė.

- Tu visada jauna mergaitė, - pritarė Karela ir pliaukštelėjo jai per užpakalį, o paskui tarė: - Kur Ordisas?

- Su *la roja***, - atsakė Mama Lusa. - Dabar ji turbūt jau visai jį apšvarino, - ji gūžtelėjo pečiais. - Tos šiuolaikinės merginos - visoms joms tik pinigai rūpi. Anais laikais... - Mama Lusa ilgesingai pakreipė galvą. - Anais laikais, *toro,* kartais būdavo ir meilė, supranti? Kas dabar atsitiko su meile, a?

- Visa ji paslėpta toje riebioje tavo širdyje, - pasakė Karela. - Ar Ordisas turi pistoletą?

- Ar aš kratau savo svečius? - tarstelėjo Mama Lusa. - Nemanau, kad turėtų, Stivi. Tu juk nepyškinsi čia, tiesa? Tokia rami buvo diena.

- Ne, aš nepyškinsiu, - tarė Karela. - Rodyk, kur jis.

Mama Lusa linktelėjo. Klingui einant pro šalį, ji pažvelgė žemyn į jo kelnių praskiepą ir griausmingai nusikvatojo, kai Klingas paraudo. Ji sekė abiems policininkams pavymui, paskui aplenkė juos ir pasakė:

* *Bulius (isp.)*
** *Rudė (isp.)*

- Čionai. Laiptais aukštyn.

Pakopos drebėjo jai po kojomis. Žvilgtelėjusi per petį, ji pamerkė Karelai ir tarė:

- Aš tavimi pasitikiu, Stivi, nors tu man ir už nugaros.

- *Gracias**, - pasakė Karela.

- Nežvilgčiok man po sijonu.

- Prisipažįstu - tokia pagunda, - tarė Karela ir sau už nugaros, kur ėjo Klingas, išgirdo prislopintą garsą, kažką tarpinio tarp kūkčiojimo ir dusulio.

Mama Lusa stabtelėjo pirmoje laiptų aikštelėje.

- Durys koridoriaus gale. Prašau, Stivi, tik be kraujo. Su šituo nereikia. Jis ir taip jau pusgyvis.

- Gerai, - pasakė Karela. - Lipk žemyn, Mama Lusa.

- O vėliau, kai darbas bus baigtas... - vylingai tarstelėjo Mama Lusa ir bakstelėjo Karelą mėsinga šlaunim taip, kad šisai vos iš kojų neišvirto. Juokdamasi praėjo pro Klingą - jos juokas aidėjo laiptų narvelyje.

Karela atsiduso ir pažvelgė į Klingą.

- Ką darysi, vaikuti, - tarė jis. - Aš įsimylėjęs.

- Niekuomet nesupratau detektyvų, - pasakė Klingas.

Jie patraukė koridoriumi. Pamatęs Karelos rankoje tarnybinį revolverį, Klingas išsitraukė savąjį.

- Ji sakė nešaudyti, - priminė jis Karelai.

- Kiek žinau, jinai vadovauja tiktai kekšynui, - pasakė Karela, - o ne policijos skyriui.

- Be abejo, - tarė Klingas.

Karela pasibeldė į duris 38-uko rankena.

- *Quién es?*** - atsiliepė mergiškas balsas.

- Policija, - pasakė Karela. - Atidaryk.

- *Momento****, - pratarė balsas.

* *Ačiū (isp.)*
** *Kas ten? (isp.)*
*** *Minutėlę (isp.)*

- Ji rengiasi, - pranešė Klingas Karelai.

Netrukus durys atsidarė. Tarpduryje stovėjo stambi rudagaivė mergina. Ji nesišypsojo, tad Karelai nepavyko išvysti auksinių dantų jos burnoje.

- Ko jums reikia? - paklausė ji.

- Nešdinkis, - pasakė Karela. - Norim pakalbėti su štai tuo žmogum.

- Aišku, - tarė ji. Sviedė Karelai žvilgsnį, kuris turėjo byloti įžeistą nekaltybę, paskui prasmuko pro jį ir nutolo koridoriumi. Klingas nusekė ją akimis. Kai vėl atsisuko, Karela jau buvo viduje.

Kambaryje stovėjo lova, tualetinis stalelis ir metalinė praustuvė. Užuolaidos nuleistos. Patalpoje tvyrojo sunkus kvapas. Ant lovos gulėjo kelnėtas žmogus. Be batų, be kojinių. Nuoga krūtine. Akys užmerktos, burna pravira. Aplink nosį zvimbė musė.

- Atidaryk langą, - tarė Klingui Karela. - Viešpatie, na ir dvokas.

Žmogus ant lovos sujudėjo. Kilstelėjo galvą, sužiuro į Karelą.

- Kas jūs toks? - tarė jis.

- Tavo vardas Ordisas? - paklausė Karela.

- Aha. Jūs policininkas?

- ı aip.

- Na, ir ką bloga aš padariau?

Klingas atidarė langą. Iš gatvės apačioje aidėjo vaikų balsai.

- Kur tu buvai sekmadienio naktį?

- Kuriuo metu?

- Apie vidurnaktį.

- Neprisimenu.

- Geriau prisimintum, Ordisai. Geriau pasistenk - ir pasiutiškai greit - prisiminti. Tu ką tik badeisi?

- Nesuprantu, ką jūs turit galvoje.

- Tu heroino mėgėjas, Ordisai, mes tai žinom - ir žinom, jog ką tik dabar tu susivarei sau tris dozes. Ir dabar tu apspangęs; ar įstengsi mane suprasti?

- Aš tave girdžiu, - pratarė Ordisas.

Perbraukė ranka per akis. Jo veidas buvo liesas, nosis kumpa, lūpos storos, mėsingos. Baisiausiai apšepęs.

- Gerai, kalbėk.
- Penktadienio naktį, jūs sakot?
- Aš sakiau - sekmadienio.
- Sekmadienis. Aha. Lošiau pokerį.
- Kur?
- Ketvirtojoj Pietinėj. Ką jūs, netikite manimi?
- Liudytojų turi?
- Lošėme penkiese. Galit klaust kiekvieną iš jų.
- Pasakyk jų vardus.
- Žinoma. Lui De Skala ir jo brolis Džonas. Vaikinukas, vardu Pitas Diasas. Kitą jie vadino Pepe. Pavardės nežinau.
- Keturi, - pasakė Karela.
- Aš penktas.
- Kur gyvena tie vyrukai?

Ordisas išvardino eilę adresų.

- Gerai, o kaip pirmadienio naktį?
- Buvau namuose.
- Kas nors buvo drauge su tavim?
- Buto šeimininkė.
- Ką?
- Drauge su manimi buvo buto šeimininkė. Ką, neprigirdit?
- Užsičiaupk, Dizi. Kuo ji vardu?
- Olga Pasijo.
- Adresas?

Ordisas pasakė.

- Ką aš, jūsų nuomone, padariau? - pasiteiravo jis.
- Nieko. Pistoletą turi?
- Ne. Klausykit - nuo tada, kai išėjau, aš švarutėlis.
- O kaip tos trys dozės?

- Nežinau, iš kur jūs ištraukėt tokias nesąmones. Kažkas jus mausto, policininke.

- Žinoma. Renkis, Dizi.

- Ei, klausykit, kuriems galams? Sakau jums - nuo tada, kai išėjau, aš švarutėlis. Kas per velnias, policininke?

- Noriu, kad pabūtum skyriuje, kol patikrinsiu tuos vardus. Nieko prieš?

- Jie pasakys, kad buvau su jais, nesirūpink. O tie pliauškalai apie tris dozes - dievaži, nežinau, iš kur jūs ištraukėt. Po velnių, aš jau metų metai prie to daikto ir artyn priėjęs nebuvau.

- Matyti, - pasakė Karela. - Tos žymės tau ant rankos - nuo beriberio* ar kas panašaus, kaip man rodos.

- A? - paklausė Ordisas.

- Renkis.

Karela patikrino žmones, kuriuos buvo išvardijęs Ordisas. Kiekvienas jų buvo pasiruošęs prisiekti, jog lošė pokerį birželio 23-ąją nuo pusės vienuoliktos vakaro iki birželio 24-osios ketvirtos valandos ryto. Ordiso buto šeimininkė nenoromis prisipažino, jog dvidešimt ketvirtosios dienos vakarą ir dvidešimt penktosios naktį praleido Ordiso kambaryje. Tam laikui, kai kažkas nužudė Riardoną ir Fosterį, Ordisas turėjo tvirtą alibi.

Kai grįžo Bušas su savo ataskaita apie Flanaganą, vaikinai ir vėl atsidūrė išeities taške.

- Jo alibi ilgas tarytum Teksaso ruožas, - pasakė Bušas.

Karela atsiduso ir prieš keliaudamas pas Tedi pasikvietė Klingą išgerti alaus.

Bušas iškoneveikė kaitrą ir patraukė namo, pas žmoną.

* *Beriberis - liga, kurią sukelia vitamino B stoka maiste*

DEŠIMTAS SKYRIUS

Iš savo vietos baro gale Sevidžas aiškiai matė užrašą ant ryškiaspalvės vaikino striukės nugaros. Vaikinas krito jam į akį, vos Sevidžas įžengė į barą. Jis sėdėjo kabinoje su tamsiaplauke mergina; abu gėrė alų. Sevidžas nužvelgė purpuriškai auksinę jo striukę, paskui prisėdo prie baro, užsisakė džino su toniku. Jis tolydžio dirsčiojo į porelę. Vaikinas buvo liesas, išblyškęs, ant galvos - juodų plaukų kupeta. Striukės apykaklė stačia; iš pradžių Sevidžas negalėjo įžvelgti užrašo - vaikinas sėdėjo, nugara atsišliejęs į minkštą atkaltę.

Mergina baigė gerti alų ir išėjo; vaikinas liko kabinoje. Jis truputį pasisuko; Sevidžas išvydo užrašą; štai tuomet atkakli mintis jo pasąmonėje ir pradėjo įgauti aiškesnį pavidalą.

Užrašas ant striukės skelbė: Groveriai.

Pavadinimas akivaizdžiai perimtas iš pavadinimo parko, kuris juosia 87-o skyriaus teritoriją, tačiau Sevidžui jis miglotai priminė kažką dar; netrukus miglos prasisklaidė. Tai "Groveriai" atsakingi už daugybę gatvės muštynių šiame rajone, tarp jų ir už vieną beveik titanišką mūšį parke, kur į darbą buvo paleisti peiliai, nudaužti buteliai, pistoletai ir nupjautos beisbolo lazdos. Su policija "Groveriai" buvo sudarę paliaubas - bent jau tokios ėjo kalbos; tačiau įkyri mintis, kad viena iš gaujų ir yra Riardono bei Fosterio žūties kaltininkė, nėjo Sevidžui iš galvos.

Ir štai priešais jį vienas "Groverių".

Reikia pasikalbėti su tuo vaikinuku.

Sevidžas baigė gerti savo džiną, pakilo ir nužingsniavo prie vaikino, kuris vienišas sėdėjo savo kabinoje.

- Sveiks, - tarė.

Vaikinas nė galva nekryptelėjo. Tik pakėlė akis. Jisai neatsakė.

- Nieko prieš, jei prisėsiu? - paklausė Sevidžas.

- Varyk iš čia, ponuli, - tarstelėjo vaikinas.

Sevidžas siekė švarko kišenės. Vaikinas tylomis jį stebėjo. Jis išsiėmė cigarečių pakelį, pasiūlė vaikinui; kai šis tylomis atsisakė, vieną įsidėjo sau į burną.

- Aš vadinuosi Sevidžas, - pasakė.

- Kas man darbo? - atsiliepė vaikinas.

- Norėčiau su tavimi pasikalbėti.

- Taip? Apie ką?

- Apie "Groverius".

- Jūs, ponuli, nevietinis, taip?

- Nevietinis.

- Tuomet keliauk sau namo, tėtuši.

- Sakau juk. Noriu pasišnekėti.

- O aš nenoriu. Aš laukiu panos. Keliauk sau sveikas.

- Aš tavęs nebijau, vaikuti, tad liaukis šakotis.

Vaikinas šaltai, vertindamas nužvelgė Sevidžą.

- Kuo tu vardu? - paklausė Sevidžas.

- Atspėk, Blondinuk.

- Alaus nori?

- Vaišini?

- Aišku, - pasakė Sevidžas.

- Tada geriau romo su kokakola.

Sevidžas atsisuko į barą.

- Kokteilį su romu, - užsakė jisai, - ir dar vieną džino su toniku.

- Geri džiną, a? - tarstelėjo vaikinas.

- Taip. Kuo tu vardu, sūneli?

- Rafaelis, - pasakė vaikinas - jis vis dar įdėmiai apžiūrinėjo Sevidžą. - Vyrukai mane vadina Ripu*.

* *Rip (angl.) - 1) prapjauti, perpjauti; 2) paleistuvis.*

- Ripas. Geras vardas.
- Ne blogesnis už kurį kitą. O ką, nepatinka?
- Patinka, - tarė Sevidžas.
- Tu faraonas?
- Kas?
- Policininkas?
- Ne.
- Tada kas?
- Aš reporteris.
- Tikrai?
- Taip.
- Tai ko tau iš manęs reikia?
- Aš tik noriu pasikalbėti.
- Apie ką?
- Apie jūsų gaują.
- Kokią gaują? - pasakė Ripas. - Nepriklausau aš jokiai gaujai.

Padavėjas atnešė gėrimus. Ripas gurkštelėjo ir pasakė:

- Tas bufetininkas - sukčius. Primaišo sulčių. Skonis kaip gazuoto vandens.
- Už sėkmę, - pasakė Sevidžas.
- Tau ji ne pro šalį, - atsiliepė Ripas.
- Dėl "Groverių"...
- "Groveriai" - tai toksai klubas.
- Ne gauja?
- Kuriems galams mums gauja? Mes - klubas, ir tiek.
- O kas prezidentas? - paklausė Sevidžas.
- Man - žinoti, o tau - spėlioti, - atsakė Ripas.
- Ką tu? Gėdiniesi savo klubo?
- Ne, po velnių.
- Nejau nenori, kad apie jį parašytų laikraštyje? Nėra kito klubo aplinkui, kuriam laikraščiai skirtų tiek dėmesio.
- Jokio dėmesio mums nereikia. Mūsų reputacija ir taip gera. Kas mieste negirdėjo apie "Groverius"? Ką tu čia rieti, ponuli?

- Nieko. Tiesiog pagalvojau - spaudos žodis būtų jums ne pro šalį.

- Čia dar kas per velnias?

- Palankus Spaudos požiūris.

- Tu nori pasakyti... - Ripas suraukė antakius. - Ką tu turi galvoje?

- Straipsnį apie jūsų klubą.

- Mums nereikia jokių straipsnių. Geriau liaukis, tėtuši.

- Norėčiau su tavimi susidraugauti, Ripai.

- Turiu krūvą draugų tarp "Groverių".

- Na ir kiek?

- Mažiausiai... - Ripas susigriebė ir užsičiaupė. - Gudrus tu išpera, ką?

- Jei nenori, gali nieko nesakyti, Ripai. Kodėl tave vadina Ripu?

- Visi turim pravardes. Mano tokia.

- Bet kodėl?

- Gerai valdau ašmenis.

- Pasitaikė?

- Valdyt ašmenis? Tu juokauji? Jei šitoj apylinkėj neturėsi su savim peilio ar daikčiuko, tau galas. Galas, žmogau.

- Kas tas daikčiukas, Ripai?

- Pistoletas, - Ripas išpūtė akis: - Nežinai, kas yra daikčiukas? Žmogau, tu iš kur nukritai?

- Ar "Groveriai" turi daug daikčiukų?

- Užtenka.

- Kokių?

- Visokių. Kokių reikia? Turim.

- 45-ukų?

- Kodėl klausi?

- Dailus pistoletas - 45-ukas.

- Aha, didelis, - pasakė Ripas.

- Ar jūs kada nors vartojat tuos daikčiukus?

- Pasitaiko. Žmogau, manai, tos muštynės - tai juokas? Gauni griebtis, kas po ranka pakliuvo. Kitaip

baigsi su etikete prie kojos, - Ripas siurbtelėjo romo. - Čia pas mus ne pyragai, tėtuši. Reikia nežiopsoti. Pamato gatvėje striukę - ir gerbia tave. Žino - prasidės su manim, turės reikalo su *visais* "Groveriais".

- Tu kalbi apie policiją?

- Na, ne, kas nori turėti bėdų su Įstatymu? Mes nuo jų kuo toliau. Nebent jie kibtų prie mūsų.

- Ar kokie nors policininkai paskutiniu metu kibo prie jūsų?

- Su policininkais mes sudarę sutartį. Jie nekliudo mūsų, mes nekliudome jų. Žmogau, jau keli mėnesiai nebuvo jokių peštynių. Viskas labai ramu.

- Ir tau tai patinka?

- Aišku, kodėl ne? Kas nori, kad jam praskeltų makaulę? "Groveriai" taikūs žmonės. Į krūmus niekad nelendam, bet ir bėdos neiškom. Įsiveliam tik tada, kai mus užkabina arba koks kadras iš kito klubo bando nusičiupt mūsų paną. To tai nepakenčiam.

- Tai jūs paskutiniu laiku neturėjot bėdų su policija?

- Mažmožiai. Nieko rimta.

- Kokie mažmožiai?

- Et, vienas vyrukas prisirūkė žolytės. Supranti, truputėlį apsinešė. Ir supylė parduotuvės vitriną, juokais, aišku? Tai vienas faraonas jį prikirpo. Gavo lygtinai.

- *Kas* jį prikirpo?

- O kam tau žinoti?

- Tiesiog įdomu.

- Vienas "bulių", neprisimenu kuris.

- Detektyvas?

- Sakau - "bulius", ne?

- Kaip į tai pažiūrėjo kiti "Groveriai"?

- Į ką?

- Kad tas detektyvas prikirpo vieną jūsiškių?

- Et, vyrukas buvo iš jauniklių, subinės nuo alkūnės

neskyrė. Pirmiausia nereikėjo jam duoti ryferio*. Jei nemoki teisingai elgtis su ryferiu... na, supranti, jisai buvo dar vaikas.

- Tai jūs nepykot ant policininko, kuris jį prikirpo?

- A?

- Negriežėt danties prieš policininką, kuris jį prikirpo?

Ripo akys staiga pasidarė budrios.

- Kur tu taikai, ponuli?

- Niekur, tikrai.

- Kuo, sakei, tu vardu?

- Sevidžas.

- Kodėl klausinėji, kaip mes žiūrim į farus?

- Šiaip sau.

- Tai kodėl klausinėji?

- Tiesiog įdomu.

- Aha, - lygiu balsu ištarė Ripas. - Na, ką gi, dabar man jau metas eiti. Matyt, ta pana nebegrįš.

- Klausyk, palūkėk valandėlę, - tarė Sevidžas. - Aš dar noriu pasikalbėti.

- Štai kaip?

- Taip, norėčiau.

- Sunkus atvejis, bičiuli, - tarė Ripas. - Aš nebenoriu, - jis išėjo iš kabinos: - Ačiū už vaišes. Dar pasimatysim.

- Būtinai, - pasakė Sevidžas.

Jis stebėjo, kaip vaikinas krypuodamas pėdina iš baro. Durys paskui jį užsidarė; jis dingo.

Sevidžas apžiūrinėjo savo taurę. Tarp "Groverių" ir policininkų - tiksliau, detektyvo - *būta* nesutarimų. Taigi, jo teorija anaiptol ne tokia jau iš piršto laužta, kaip jį bandė įtikinti gerasis leitenantas. Susimąstęs jis siurbtelėjo džino; baigęs užsisakė dar vieną. Maždaug po dešimties

* *Reefer (narkomanų, kalinių, negrų sl.) - cigaretė su marichuana*

minučių išėjo iš baro, pakeliui prasilenkęs su dviem tvarkingai apsirengusiais vyriškiais.

Tiedu vyriškiai buvo Stivas Karela ir policininkas civiliniais rūbais, vardu Bertas Klingas.

VIENUOLIKTAS SKYRIUS

Iki pasiekė namus, Bušas visiškai supluko.

Jis nepakentė sudėtingų bylų, tačiau tik todėl, kad jausdavosi keistai bejėgis su jomis susidoroti. Nejuokavo, kai sakė Karelai, jog detektyvai jo akimis - ne per daug talentingi žmonės. Jis tvirtai tuo tikėjo, ir sulig kiekviena sudėtinga byla tas įsitikinimas tik stiprėjo.

Tvirtos kojos ir užsispyrimas - štai ir viskas, ko reikia.

Kol kas visas jų kojų darbas nėmaž nepriartino prie žudiko. Užsispyrimas? Na, ką gi, tai jau kitas dalykas. Jie, aišku, nenusileis. Kol jiems pasiseks. O kada pasiseks? Šiandien? Rytoj? Niekada?

Velniop bylą, mąstė jisai. Aš namie. Žmogus gali leisti sau prabangą palikti tą prakeiktą darbą kontoroje. Žmogus gali sau leisti keletą ramių valandėlių su žmona.

Jis įkišo raktą į spyną, pasuko ir atidarė duris.

- Henkai? - pašaukė Elis.

- Taip.

Jos balsas skambėjo ramiai. Elis balsas visuomet būdavo ramus. Elis buvo nuostabi moteris.

- Nori išgerti?

- Taip. Kur tu?

- Miegamajame. Eik šen, čia toks malonus vėjelis.

- Vėjelis? Juokauji.

- Ne, rimtai.

Jis nusivilko švarką ir užmetė jį ant kėdės atkaltės. Eidamas į miegamąjį, nusivilko marškinius. Bušas niekad nenešiojo apatinių marškinėlių. Netikėjo teorija esą jie sugeriantys prakaitą. Marškinėliai - buvo įsitikinęs Bušas

- paprasčiausiai dar viena, papildoma apdaro dalis, o tokiu oru terūpi nusimesti nuo savęs viską, kas įmanoma. Įnirtingai tarsi koks laukinis nusiplėšė marškinius. Plati krūtinė buvo apžėlusi vešliais rudais gaurais, tokiais, kaip ir plaukai ant galvos. Dešiniąja ranka vingiavo peilio randas.

Elis dryksojo krėsle prie atviro lango, apsivilkusi balta palaidinuke ir juodu tiesaus kirpimo sijonu. Basas kojas buvo susikėlusi ant palangės; juodas sijonas švelniai šiugždėjo, silpnam vėjeliui dvelkiant pro langą. Šviesūs plaukai susegti į "arklio uodegą". Jis priėjo prie jos, ji atkišo veidą bučiniui, ir jis pastebėjo smulkius prakaito lašelyčius ant viršutinės jos lūpos.

- Kur tas kokteilis? - paklausė.

- Sumaišysiu, - tarė ji. Nukėlė kojas nuo palangės, sijonas akimirką kilstelėjo, sušmėžavo šlaunys. Jis tylėdamas žvelgė į ją, svarstydamas, kas taip jaudinamo slypi šioje moteryje ir ar visi vedę vyrai jaučia savo žmonoms tą patį net ir po dešimties bendro gyvenimo metų.

- Neblizgink čia akių, - tarė ji, įskaičiusi mintis jo veide.

- Kodėl?

- Pasiutiškai karšta.

- Pažįstu vieną vaikiną, jis tvirtina, kad geriausia...

- Girdėjau aš apie tą vaikiną.

- ...užrakintame kambaryje pačią karščiausią metų dieną - prie uždarytų langų, po keturiomis antklodėmis.

- Džino su toniku?

- Gerai.

- Girdėjau, degtinė su toniku skaniau.

- Reikės pabandyti.

- Sunki buvo diena?

- Taip. O tau?

- Sėdinėjau ir jaudinausi dėl tavęs, - pasakė Elis.

- Matau, jau visai pražilai.

- Jis nuvertina mano nerimą, - pasakė Elis į erdvę. - Ar jau radote tą žudiką?

- Ne.

- Citrinos nori?

- Man tas pats.

- Taigi, reikėtų eit į virtuvę. Būk gerutis, išgerk taip.

- Aš gerutis, - tarė Bušas.

Ji padavė jam stiklinę. Bušas prisėdo ant lovos krašto. Siurbtelėjo gėrimo, paskui palinko į priekį - stiklinė siūbavo ilgose raumeningose jo rankose.

- Pavargai?

- Nusikaliau.

- Neatrodai labai pavargęs.

- Aš toks nusikalęs. Nusikalęs kaip juodas jautis.

- Tu visuomet taip sakai, - pasakė Elis. - Nekartotum to pat visą laiką. Amžinai tu kartoji tą patį.

- Pavyzdžiui?

- Pavyzdžiui, šitą.

- O ką dar?

- Kai važiuojam automobiliu ir pakliūnam į "žaliąją juostą", tu visuomet sakai: "Mes į koją su vaikinais".

- Na, ir kas čia bloga?

- Nieko - pirmąjį šimtą kartų.

- Po velnių.

- Ką gi, tai tiesa.

- Gerai jau, gerai. Nei aš nusikalęs, nei kaip juodas jautis.

- Man karšta, - pasakė Elis.

- Man taip pat.

Ji paėmė sagstytis palaidinukę ir, jam dar nespėjus pakelti akių, pasakė:

- Tik nieko nesitikėk.

Nusivilko palaidinukę, permetė ją per kėdės atkaltę. Jos krūtys buvo didelės, suspaustos plonutėlio baltos liemenėlės apvalkalo. Liemenėlės kaušeliai pa-

dengti permatomu nailono sluoksniu; jis matė pritvinkusius krūtų spenelius. Jie priminė jam nuotraukas, kurias buvo matęs "National Geographic" žurnale dantų gydytojo laukiamajame, kai tvarkė savo dantis. Mergina iš Bali. Niekas neturi tokių krūtų, kaip merginos iš Bali. Nebent tik Elis.

- Ką tu veikei visą dieną? - paklausė jisai.

- Nieko ypatinga.

- Buvai namuose?

- Beveik visą laiką.

- Tai ką gi veikei?

- Daugiausia sėdinėjau.

- Mmmm, - jis negalėjo atplėšti akių nuo jos liemenėlės. - Ilgėjais manęs?

- Aš visuomet tavęs ilgiuosi, - vangiai tarė ji.

- Aš ilgėjaus tavęs.

- Gerk.

- Ne, rimtai.

- Na, gerai, - pasakė jinai ir probėgšmais šyptelėjo.

Jis stebėjo tą šypseną, kuri beveik akimirksniu išblėso, ir jį pagavo keistas jausmas, jog tai tėra tik pareigos šypsena.

- Ir kodėl tau nenumigus? - paklausė jinai.

- Dar ne, - tarė jis, žiūrėdamas į ją.

- Henkai, jeigu tu manai...

- Ką?

- Nieko.

- Vėliau man vėl reikės eiti, - pasakė jis.

- Jie tikrai rimtai ėmėsi to reikalo, tiesa?

- Mygia, - tarė jis. - Man rodos, Senis bijo, kad dabar jo eilė.

- Dedu galvą, viskas jau baigta, - pasakė Elis. - Nemanyčiau, kad bus daugiau žmogžudysčių.

- Ką gali žinoti, - tarė Bušas.

- Užvalgysi ko nors prieš išeidamas? - paklausė ji.

- Aš dar neinu.

Elis atsiduso.

- Nuo to prakeikto karščio niekur nedingsi, - tarė ji. - Kad ir ką darytum, jis visada šalia.

Jos ranka slystelėjo prie sagutės sijono šone. Atsegė ją, po to užtrauktuką. Sijonas nuslydo jai po kojom; ji peržengė jį. Mūvėjo baltomis nailoninėmis kelnaitėmis, jų kraštelius puošė papurusio gazinio nailono voratinklis. Priėjo prie lango; Bušas žvelgė į ją. Jos kojos buvo ilgos ir glotnios.

- Eik šen, - tarė jis.

- Ne. Nenoriu, Henkai.

- Gerai, - pasakė jisai.

- Kaip manai, į vakarą atvės?

- Abejoju, - jis įdėmiai stebėjo ją. Aiškiai suvokė - nusirengė jinai dėl jo ir vis dėlto pasakė... Sutrikęs jis gnybtelėjo sau nosį.

Ji atsisuko nuo lango. Greta baltų baltinių jos oda buvo akinamai balta. Krūtys spraudėsi per ankštos liemenėlės kraštus.

- Reikėtų tau apsikirpti, - tarė ji.

- Gal rytoj. Nė minutės laisvo laiko neturėjom.

- Ak, velniai rautų tą karštį, - pasakė ji ir siektelėjo sau už nugaros liemenėlės segtuko. Jis žvelgė, kaip nusviro išsilaisvinę jos krūtys, kaip ji sviedė liemenėlę skersai kambario. Elis nuėjo sumaišyti sau dar vieną kokteilį, o jis negalėjo atplėšti nuo jos akių. "Ką ji čia išdarinėja? - svarstė jis. - Kokį velnią ji čia man išdarinėja?"

Jis skubiai pakilo ir priėjo prie jos. Apkabino, delnais apgniauždamas krūtis.

- Nereikia, - tarė ji.

- Mažyte...

- Nereikia, - balsas buvo griežtas, skambėjo šaltai.

- Kodėl ne?

- Todėl, kad aš taip sakau.

- Na tai kokio velnio vaikštinėji čia kaip...

- Patrauk rankas, Henkai. Paleisk mane.

- Ak, mažyte...

Ji ištrūko jam iš rankų.

- Eik, pamiegok, - pasakė. - Tu pavargęs, - jos akyse žybtelėjo kažkas keisto - bemaž priešiška kibirkštėlė.

- Ar negalima būtų...

- Ne.

- Dėl Dievo meilės, Elis...

- Ne!

- Tvarka.

Jinai šyptelėjo.

- Tvarka, - pakartojo.

- Na... - Bušas patylėjo. - Aš... aš geriau atsigulsiu.

- Taip. Geriau.

- Ko aš negaliu suprasti - tai kodėl...

- Tokiu oru tau net paklodės neprireiks, - nutraukė jį Elis.

- Ne, turbūt neprireiks.

Jis priėjo prie lovos, numetė šalin kojines. Nusirengti nenorėjo - nenorėjo suteikti jai to malonumo, kad dabar, kai buvo atstumtas, ji išvystų savo poveikį jam. Nusimovė kelnes, greitai šmurkštelėjo į lovą ir užsitraukė paklodę iki kaklo.

Elis šypsodamasi jį stebėjo.

- Skaitau "Anapurną", - pasakė.

- Na, ir ką?

- Tiesiog apie tai pagalvojau.

Bušas apsivertė ant šono.

- Man vis tiek karšta, - pasakė Elis. - Ko gero, palįsiu po dušu. Paskui gal nueisiu į kokį kiną, kur yra kondicionierius. Tu nieko prieš, ką?

- Ne, - murmtelėjo Bušas.

Ji priėjo prie lovos ir kurį laiką stovėjo, žiūrėdama žemyn į jį.

- Taip, ko gero, palįsiu po dušu, - jos rankos

pakilo prie šlaunų. Lėtai lėtai ji rideno kelnaites ritinėliu žemyn per savo plokščią pilvą, per smarkiai atsikišusį tarpušakį, per baltas šlaunis. Kelnaitės nukrito ant grindų, ji išlipo iš jų ir stovėjo prie lovos, žvelgdama žemyn į Bušą ir šypsodamasi.

Jisai nejudėjo. Žiūrėjo į grindis, tačiau matė jos kojas ir pėdas, - bet nejudėjo.

- Miegok kietai, brangusis, - sušnibždėjo ji, po to nuėjo į vonią.

Jis girdėjo, kaip iš dušo pradėjo tekėti vanduo. Gulėjo ant drėgnos paklodės ir klausėsi monotoniško šniokštimo. Paskui pro jį pasigirdo telefono skambutis, perskrosdamas kambario tylą.

Bušas atsisėdo, siekė aparato.

- Alio?

- Bušas?

- Taip.

- Čia Hevilendas. Tučtuojau atvažiuok.

- Kas nutiko? - paklausė Bušas.

- Pažįsti tą naujokėlį Klingą?

- Aha?

- Jį ką tik pašovė viename Kalverio bare.

DVYLIKTAS SKYRIUS

Kai atvyko Bušas, 87-o skyriaus detektyvų kambarys labiau priminė kokį nors jaunimo klubą. Tarp pertvaros ir už jo stovinčių stalų buvo prisikimšę ne mažiau kaip du tuzinai paauglių. Pridėkite prie to kokį tuziną ar maždaug tiek detektyvų, kurie pyškinte pyškina klausimus - atsakymai į juos skambėjo dviem kalbom; triukšmas toks, tarsi būtų sprogusi vandenilinė bomba.

Visi vaikinai vilkėjo ryškiaspalvėmis purpuriškai auksinėmis striukėmis; kiekvienos nugarą puošė užrašas "Groveriai". Prisikimšusiame kambaryje Bušas dairėsi Karelos, pamatė ir spėriai pasuko jo link. Hevilendas, storžievis policininkas cherubino veidu, vienam iš vaikinų šaukė:

- Nepliurpk čia niekų, tu mažas smirdaliau, o tai aš tau kaulus sutraiškysiu!

- Tik pabandyk, faraone, - atsiliepė vaikinukas, ir Hevilendas užvežė jam per dantis. Vaikinas atšlijo ir atsitrenkė į praeinantį Bušą. Bušas kryptelėjo pečiais, ir vaikinas nuskriejo atgal Hevilendui į glėbį it raganosio nusviestas.

Kai Bušas prisiartino, Karela kalbėjosi su dviem vaikinais.

- Kas šovė? - teiravosi jis.

Vaikinai traukė pečiais.

- Sukišim visus į kalėjimą kaip bendrininkus, - pažadėjo Karela.

- Kas per velnias čia atsitiko? - pasidomėjo Bušas.

- Gėrėm su Klingu alų. Maloniai, ramiai, po dienos darbų. Palikau jį tenai, o po dešimties minučių, kai jis ėjo iš tos lindynės, jį užgriuvo šitie snargliai. Vienas jų suvarė jam kulką.

- Kaip jis?

- Jis ligoninėje. Kulka - 22-o kalibro - kiaurai pervėrė dešinį petį. Atrodo, šaudyklė.

- Manai, tai susiję su kitomis žmogžudystėmis?

- Abejoju. *Modus operandi* ne toks.

- Tai kodėl?

- Ką aš, po velnių, žinau? Panašu, visas miestas nusprendė, jog prasidėjo policininkų medžioklės sezonas, - Karela vėl atsisuko į vaikinus: - Jūs ten buvote, kai užpuolė policininką?

Vaikinai nebuvo linkę atsakyti.

- Tvarka, vyručiai, - pasakė Karela, - gudraukit toliau. Pažiūrėsim, kas iš to išeis. Pažiūrėsim, kiek išlaikys "Groveriai" po tokio pokšto.

- Į jokį policininką mes nešovėm, - tarstelėjo vienas iš vaikinų.

- Ne? Tai ką, gal jis pats į save šovė?

- Manot, mes trenkti? - tarė kitas vaikinas. - Šauti į "bulių"?

- Į policininką, - pasakė Karela. - Ne į detektyvą.

- Jis vilkėjo kostiumu, - pasakė pirmasis vaikinas.

- Ne darbo metu policininkai vilki kostiumu, - pratarė Bušas. - Na, tai kaip?

- Į policininką niekas nešovė, - pasakė pirmasis vaikinas.

- Ne, tik kažkas tai padarė.

Leitenantas Bernsas išėjo iš savo kabineto ir užriko:

- Gerai, liaukitės! LIAUKITĖS!

Kambaryje akimirksniu stojo tyla.

- Kas jūsų vyresnysis? - paklausė Bernsas.

- Aš, - atsiliepė aukštaūgis vaikinas.

- Kuo tu vardu?

- Dudu.

- Visas vardas?

- Salvadoras Chesus Santesas.

- Gerai, eikš čionai, Salvadorai.

- Vaikinai vadina mane Dudu.

- Gerai, eikš čionai.

Santesas krypuodamas prisiartino prie Bernso. Vaikinai kambaryje akivaizdžiai atlėgo. Dudu - vyresnysis, kietas bernas. Dudu žinos, kaip tą košę išsrėbti.

- Kas nutiko? - paklausė Bernsas.

- Nedidukas konfliktėlis, ir tiek, - pasakė Santesas.

- Dėl ko?

- Šiaip sau. Išgirdom žodelį, pradėjom peštynes.

- Kokį dar žodelį?

- Na, žinot, lyg ir tai, kad šnipelis pasirodė.

- Ne, nežinau. Apie ką, po velnių, tu kalbi?

- Klausykit, tėtuši... - pradėjo Santesas.

- Dar sykį pavadink mane tėtušiu - dantų nesurinksi, - įspėjo Bernsas.

- Na, na, tė... - Santesas užsikirto. - Ką jūs norite sužinoti?

- Noriu sužinoti, kodėl užsipuolėt policininką.

- Kokį policininką? Apie ką jūs čia kalbat?

- Klausyk, Santesai, nevaidink čia gudručio. Jūs užpuolėte vieną mūsiškių, kai tas ėjo iš baro. Jūs jį primušėt, ir vienas jūsiškių suvarė jam kulką į petį. Tai kas čia, po velnių, per istorija?

Santesas rimtai apmąstė Bernso klausimą.

- Na?

- Jis policininkas?

- O kas, po velnių, tu manei?

- Jis buvo apsivilkęs šviesiai mėlynu vasariniu kostiumu! - išpūtęs akis, pareiškė Santesas.

- Na ir kas, velniai rautų? Kodėl jį užpuolėt? Kodėl jį pašovėt?

Už Santeso nugaros kilo šnaresys. Bernsas užriko:

- Užsičiaupkit! Turit vyresnįjį, leiskite *jam* kalbėti!

Santesas vis dar tylėjo.

- Na, tai kaip, Santesai?

- Klaida, - pasakė Santesas.

- Tai jau tikrai.

- Noriu pasakyti - mes nežinojom, kad jisai faraonas.

- Kodėl jį užpuolėte?

- Sakau juk - klaida.

- Pradėk nuo pradžių.

- Gerai, - tarė Santesas. - Ar paskutiniu laiku turėjot su mumis bėdos?

- Ne.

- Tvarka. Mes rūpinomės savo reikalais, ar ne taip? Apie "Groverius" nieko nebuvo girdėti, nebent gindavom savo teises, - juk teisybė? Paskutinės muštynės buvo Silver Kalverio teritorijoje, kai jie pričiupo vieną mūsų jaunìklių. Ar tiesą sakau?

- Varyk, Santesai.

- Gerai. Šįryt čia aplink šniukštinėjo vienas tipelis. Nusičiupo bare vieną mūsiškių "senjorų" ir ėmė jį kamantinėti.

- Kurį iš "senjorų"?

- Pamiršau, - tarė Santesas.

- Kas buvo tas tipelis?

- Jis sakė - iš laikraščio.

- Ką?

- Aha. Sakė, jo vardas Sevidžas - pažįstate jį?

- Aš jį pažįstu, - santūriai pratarė Bernsas.

- Gerai. Taigi pradeda jis klausinėti - kiek mes turim daikčiukų ir ar turim 45-ukų, ir ar nemėgstam įstatymo, - tokių dalykėlių. Tasai "senjoras" nepėsčias. Iškart raukia - tas vyrukas bando "Groveriams" prikabinti tuodu "bulius", kuriuos čia nupylė. Taigi, jis iš laikraščio, - o mums reikia saugoti savo reputaciją. Su įstatymu pyktis mes nenorim. Jeigu tas menkysta grįš į savo laikraštį ir pradės rašinėt pasakėles, kad mes tenai įsivėlę, mūsų reputacijai tai ne į gera.

- Ir ką jūs padarėt, Santesai? - nuvargęs paklau-

sė Bernsas - jis galvojo apie Sevidžą, apie tai, kaip malonu būtų nusukti reporteriui sprandą.

- Tada tasai "senjoras" sugrįžta, pasako, ir mes nusprendžiam tą reporterį įbauginti, kol jis dar neatspausdino kokių nesąmonių. Grįžtam į barą ir laukiam. Jis išeina - užpuolame jį. Tik jis griebėsi pistoleto, tad vienas mūsiškių ir pykštelėjo jam savigynos tikslais.

- Kuris?

- Kas žino? - pasakė Santesas. - Vienas iš vaikinų jį pašovė.

- Manydamas, jog tai Sevidžas.

- Žinoma. Iš kur, po velnių, mums žinoti, jog jis - faraonas? Šviesiai mėlynu kostiumu, šviesiaplaukis - kaip tas sumautas reporteris. Ir pašovėme jį. Tai buvo klaida.

- Vis kartoji tą patį, Santesai, bet, matyti, ir pats nesuvoki, kokia didelė tai klaida. Kas šovė?

Santesas patraukė pečiais.

- Jis yra čia?

Atrodė, jog Santesas mano, kad pokalbis baigtas.

- Jūs žinot, kad mes turime visų jūsų prakeiktos gaujos narių sąrašą, ar ne, Santesai?

- Žinoma.

- Gerai. Paimk sąrašą, Hevilendai. Noriu, kad patikrintum visus iš eilės. Ko trūks - pristatyti.

- Ei, palūkėkit, - tarė Santesas. - Sakiau jums, kad viskas - klaida. Ką, norit padaryti kažkam nemalonumų tik dėl to, kad mes nepažinom faraono?

- Paklausyk, Santesai, - gerai paklausyk. Paskutiniu laiku su jūsų gauja bėdos neturėjom, viskas buvo gerai. Vadink tai paliaubomis, vadink tai, kaip nori. Bet nė nebandykit manyti, sakau - nė nebandykit, Santesai, - kad tu ar tavo vaikinai šitoje prakeiktoje teritorijoje gali pleškint į ką panorėję ir išlįsti sausi. Mano akimis - jūs tiesiog triukšmadarių gauja. Triukšmadarių gauja madingomis striukėmis - o septyniolikmetis chuliganas pavojingas nė kiek ne mažiau už penkiasdešimtmetį savo brolį. Nelietėme jūsų tik todėl, kad deramai elgėtės. Gerai:

šiandien jūs liovėtės deramai elgęsi. Jūs pašovėte žmogų mano skyriaus teritorijoje - o tai reiškia, prisivirėt košės. Tai reiškia, pakliuvot į didelę bėdą.

Santesas sumirksėjo.

- Vesk visus juos žemyn ir patikrink ten pagal sąrašą, - pasakė Bernsas. - Paskui pristatykit, ko trūks.

- Na, eime, - tarė Hevilendas, gindamas vaikinus iš kambario.

Miskolas, policininkas iš kanceliarijos, prasispraudė pro minią ir priėjo prie leitenanto.

- Leitenante, ten su jumis nori pasikalbėti vienas vyrukas, - pranešė jis.

- Kas?

- Vaikinas, vardu Sevidžas. Sakosi esąs reporteris. Norėtų sužinoti, kas per muštynės vyko šiandien po...

- Nuspirk jį nuo laiptų, - pasakė Bernsas ir grįžo į savo kabinetą.

TRYLIKTAS SKYRIUS

Žmogžudystė - jei tik ji tiesiogiai su jumis nesusijusi - iš tiesų įdomus dalykas.

Galima rimtai pasinerti į žmogžudystės tyrimą, - o tai reta proga skyriaus gyvenimo kasdienybėje. Tai pats egzotiškiausias nusikaltimas, nes jis sunaikina kažką neįkainojama - žmogaus gyvybę.

Deja, yra ir kitų, ne tokių įdomių ir kur kas žemiškesnių reikalų, kurių skyriui taip pat tenka griebtis. O tokiame skyriuje, kaip 87-as, tie žemiški reikalai užima iš tiesų nemažai laiko. Išprievartavimai ir azartiniai žaidimai, apiplėšimai, muštynės su peiliais ir įvairiausi viešosios tvarkos pažeidimai, vagystės su įsilaužimu ir be įsilaužimo, pavogti automobiliai, gatvės peštynės ir katės, įstrigę nutekamuosiuose vamzdžiuose, ir - ak! - panašiai. Daugelis šių atvejų išsyk perduodama specializuotoms policijos valdybos brigadoms, tačiau pirminiai skundai, kad ir kaip ten būtų, patenka į skyrių, kurio teritorijoje įvyko nusikaltimas, ir nuo tų skundų tik spėk suktis.

Ne taip jau lengva suktis, kai taip karšta.

Nes policininkai - kad ir kaip keistai tai atrodytų - taip pat žmonės. Jie prakaituoja taip pat, kaip jūs arba aš, ir vengia darbo, kai taip karšta. Kai kurie jų vengia darbo net ir tada, kai būna vėsu. Nė vienas jų nemėgsta dalyvauti "rikiuotėje", ypač tada, kai tokia kaitra.

Ketvirtadienį, liepos dvidešimt septintą dieną, Stivui Karelai ir Henkui Bušui kliuvo burtas dalyvauti "rikiuotėje".

Jiems buvo itin apmaudu, nes "rikiuotės" vykdavo tik nuo pirmadienio iki ketvirtadienio ir, jeigu jiems nebūtų kliuvę eiti šį ketvirtadienį, ši pareiga nebūtų kliuvusi iki pat ateinančios savaitės, o galbūt - taip, galbūt - iki to laiko jau būtų atslūgęs karštis.

Rytas prasidėjo taip, kaip ir daugelis kitų šią

savaitę. Prasidėjo jis apgaulinga vėsa, kuri - nors būta visokiausių oro pranašų ir pranašių prognozių - atrodo, žadėjo puikią dieną. Iliuzijos ir fantazijos šuorai beveik akimoju išsisklaidydavo. Pabudus jau po pusvalandžio pasidarydavo aišku, kad diena ir vėl bus karšta, o sutikti žmonės tau sakys: "Karštoka šiandien?" arba mandagiai ir pamokomai tars: "Karštoka šiandien?" arba net pažymės: "Svarbiausia ne karštis, o šita drėgmė".

Šiaip ar taip, buvo karšta.

Karšta buvo Riverhedo priemiestyje, kur gyveno Karela, karšta buvo ir miesto širdyje - Haistrite, kur buvo įsikūrusi Centrinė policijos valdyba ir turėjo vykti "rikiuotė".

Kadangi Bušas gyveno kitame priemiestyje - Kamz Pointe, į vakarus ir truputį piečiau nuo Riverhedo, jie susitarė susitikti prie Centrinės valdybos aštuntą keturiasdešimt penkios, penkiolika minučių prieš prasidedant "rikiuotei", Karela atėjo tiksliai sutartu laiku.

Aštuntą penkiasdešimt pasirodė Bušas. Kitaip sakant, vargais negalais jis kėblino šaligatviu, kol atsliūkino ten, kur stovėjo Karela, traukdamas cigaretę.

- Dabar aš žinau, kas yra pragaras, - tarė jis.

- Palauk, kol saulė kaip reikiant ims svilinti, - pasakė Karela.

- Su jumis, linksmuoliais, visada smagu pašmaikštauti rytais, - atsiliepė Bušas. - Duok cigaretę, gerai?

Karela žvilgtelėjo į laikrodį.

- Laikas eiti.

- Palauks. Mes dar turim keletą minučių, - jis paėmė iš Karelos cigaretę, užsidegė ją ir išpūtė kamuolį dūmų. - Jokių lavonų šiandien?

- Kol kas ne.

- Gaila. Jau pradėjau priprasti - rytinė kava su lavonu.

- Miestas, - tarė Karela.

- Ką?

- Tik pažiūrėk į jį. Kokia prakeikta pabaisa.

- Išpera gauruota, - sutiko Bušas.

- Bet aš ją myliu.

- Tikrai, - neaiškiai pratarė Bušas.

- Šiandien pernelyg karšta darbui dirbti. Šiandien pliažo diena.

- Pliažai bus prisigrūdę. Tau pasisekė - dalyvausi sau malonioje "rikiuotėje".

- Aišku, žinau. Kam reikalingas tas vėsus smėlėtas pliažas ir riedančios bangos ir...

- Tu kas toks, kinas?

- A?

- Gerai išmanai, kaip kankinti žmogų.

- Eime į viršų.

Jie numetė cigaretes ir įžengė į Centrinės valdybos būstinę. Kadaise pastatas puikavosi modernia raudonų plytų architektūra. Dabar plytas dengė per penkis dešimtmečius susikaupęs suodžių sluoksnis, o architektūra buvo tokia pat moderni, kaip skaistybės juosta.

Jie įžengė į marmuru dengtą vestibiulį, paskui ėjo koridoriumi pro seklių skyriaus kabinetą, pro laboratoriją, pro įvairias kanceliarijas. Tamsaus koridoriaus gale ant matinių durų kabojo lentelė: *Policijos komisaras*.

- Lažinuosi, *jis* tai pliaže, - pasakė Karela.

- Jis čia, pasislėpęs už stalo, - tarė Bušas. - Bijo, kad 87-ojo skyriaus maniakas jo nepričiuptų.

- Gal ir ne pliaže, - pasitaisė Karela. - Kiek žinau, šito pastato pusrūsyje yra baseinas.

- Net du, - pasakė Bušas. Jis iškvietė liftą. Kurį laiką jiedu laukė karštoje, kankinamoje tyloje. Lifto durys atsidarė. Policininkas viduje plūdo prakaitu.

- Užeikit į švino karstą, - tarė jis.

Karela nusišypsojo. Bušas krūptelėjo. Abu žengė į kabiną.

- Į "rikiuotę"? - paklausė policininkas.

- Ne, į baseiną, - bambtelėjo Bušas.

- Per tokį karštį juokų aš nesuprantu, - pasakė policininkas.

- Tada nesiprašydink, - tarė Bušas.

Policininkas nutilo. Liftas šliaužė aukštyn, girgždėdamas ir dejuodamas. Jo sienos buvo aprasoję nuo alsavimo.

- Devintas, - tarstelėjo policininkas.

Durys atsidarė. Karela ir Bušas išėjo į saulės nutviekstą koridorių. Vienu metu abu siektelėjo odinių futliarų, prie kurių buvo prisegti jų ženkleliai. Ir vėl darniai prisisegė juos prie apykaklės, paskui pasuko prie stalo, už kurio sėdėjo kitas budėtojas.

Budėtojas dirstelėjo į ženkliukus, linktelėjo; jie praėjo pro stalą ir pateko į erdvią patalpą - Centrinėje valdyboje ji buvo naudojama įvairiausiais tikslais. Buvo ji sporto salės dydžio, ir iš tiesų abiejuose galuose buvo krepšinio lankai. Langai platūs, aukšti, aptraukti plieniniu tinklu. Kambarys, skirtas sportui, paskaitoms, naujokų priesaikoms, proginiams Policijos labdaros draugijos ar Policijos legiono susirinkimams ir, aišku, "rikiuotėms".

Būtent šioms nuo pirmadienio iki ketvirtadienio vykstančioms procedūroms toliausiame kambario gale buvo įrengta stacionari scena po balkonu, už krepšinio lanko. Scena ryškiai apšviesta. Už jos - balta siena; už sienos juodais skaičiais sužymėta aukščio skalė, prie kurios statomi sulaikytieji.

Priešais sceną rikiavosi kokia dešimt eilių sudedamųjų kėdžių; kai įėjo Karela su Bušu, daugumą jų buvo nusėdę detektyvai, susirinkę čia iš viso miesto. Langai jau užtraukti užuolaidomis; žvilgtelėję į pakylą ir tribūną, jie pamatė, kad detektyvų šefas jau vietoje ir "festivalis" tuojau prasidės. Scenos kairėje spietėsi įstatymų pažeidėjų būrelis - šiuos atsainiai saugojo keletas policininkų ir detektyvų, kurie buvo juos suėmę. Širyt visi įstatymo pažeidėjai, sulaikyti mieste vakar, pražygiuos per sceną.

Suprantate, tokios "rikiuotės" tikslas - priešingai plačiai paplitusiam klaidingam supratimui, jog tuomet įtariamuosius atpažįsta jų aukos (ši procedūra naudin-

gesnė teoriniu, negu praktiniu atžvilgiu) - paprasčiausiai yra tas, kad kuo daugiau detektyvų susipažintų su tais subjektais, kurie pažeidžia viešąją tvarką. Idealu būtų, jei kiekvienoje "rikiuotėje" dalyvautų visi visų miesto skyrių detektyvai, bet tai neįmanoma - yra kitų neatidėliotinų reikalų. Taigi kiekvienas skyrius kas dieną atsiunčia po du vyrus pagal principą: jeigu jau negali suburti visų, tai gali kartkartėm suburti bent jau kai kuriuos iš jų.

- Gerai, - pasakė detektyvų šefas į mikrofoną, - pradėsime.

Karela su Bušu įsitaisė penktoje eilėje; tuo metu į sceną pakilo du pirmieji pažeidėjai. Paprastai juos pristatydavo taip, kaip buvo sulaikyti - po du, po tris, keturis ir taip toliau. Tiesiog tam, kad galima būtų nustatyti jų *modus operandi.* Jeigu nusikaltėlis sykį jau dirbo poroje, jisai ir vėl taip dirbs - tai lyg kokia taisyklė.

Stenografuojantis policininkas nutaikė plunksną į savo bloknotą. Detektyvų šefas paskelbė: "Dajemendbekas, vienas", taip nurodydamas miesto rajoną, kuriame buvo suimtas pažeidėjas, ir įvykio šiame rajone eilės numerį.

- Dajemendbekas, vienas. Anselmas, Džozefas, septyniolikos metų, ir Di Palermas, Frederikas, šešiolikos metų. Išlaužė buto duris Kembridžo ir Griblo gatvių kampe. Gyventojai ėmus šauktis pagalbos, atvyko budintis policininkas. Parodymų nėra. Tai kaip, Džo?

Džozefas Anselmas buvo aukštas, laibas vaikinas, juodaplaukis, tamsiai rudų akių. Jos atrodė dar tamsesnės išblyškusiame kaip drobė veide. Blyškumą galima buvo paaiškinti viena, tik viena emocija. Džozefas Anselmas bijojo.

- Tai kaip, Džo? - vėl paklausė detektyvų šefas.

- Ką jūs norėtumėt sužinoti? - atsiliepė Anselmas.

- Ar jūs išlaužėt to buto duris?

- Taip.

- Kodėl?

- Nežinau.

- Na, jei išlaužėt duris, juk turėjo būti kažkokia priežastis. Ar žinojote, kad bute kažkas yra?

- Ne.

- Ar vienas išlaužei?

Anselmas tylėjo.

- Tai kaip, Fredi? Buvai su Džo, kai laužėt tą spyną?

Frederikas Di Palermas buvo šviesiaplaukis, mėlynakis, žemesnis už Anselmą ir, regis, valyvesnis. Su draugu jį siejo dvi aplinkybės. Pirma, jis taip pat įvykdė kriminalinį nusikaltimą. Antra, taip pat drebėjo iš baimės.

- Aš buvau su juo, - tarė Di Palermas.

- Kaip jūs išlaužėte duris?

- Numušėme spyną.

- Su kuo?

- Su plaktuku.

- Ir nebijojot sukelti triukšmo?

- Mes tik stuktelėjom, - pasakė Di Palermas. - Nežinojom, kad namuose kažkas yra.

- Ką tikėjotės tame bute laimėti? - paklausė šefas.

- Nežinau, - pratarė Di Palermas.

- Na, klausykit, - kantriai tarė detektyvų šefas. - Judu įsilaužėte į butą. Dabar mes tai žinom, ir jūs patys ką tiktai prisipažinote - tad turėjo būti kažkokia priežastis tenai laužtis. Ką pasakysit?

- Mergaitės mums pasakė, - tarstelėjo Anselmas.

- Kokios mergaitės?

- Et, tokios pupytės, - atsakė Di Palermas.

- Ką jos jums pasakė?

- Išlaužti duris.

- Kodėl?

- Šiaip sau, - pasakė Anselmas.

- Kaip - šiaip sau?

- Na, pramogos dėlei.

- Tik pramogos dėlei?

- Nežinau, kodėl mes išlaužėm tas duris, - pasakė Anselmas ir metė skubų žvilgsnį į Di Palermą.

- Kad ką nors paimtumėte iš buto? - paklausė šefas.

- Galbūt... - gūžtelėjo pečiais Di Palermas.

- Galbūt ką?

- Porą žaliukų. Žinot, kažkas panašaus.

- Taigi jūs planavote apiplėšimą, teisybė?

- Aha, gal ir taip.

- Ką darėt pamatę, jog bute kažkas yra?

- Ta dama suriko, - tarė Anselmas.

- Tai mes ir pabėgom, - pasakė Di Palermas.

- Kita byla, - tarė detektyvų šefas.

Vaikinai nupėdino nuo scenos, ten jų laukė policininkas. Tiesą sakant, prišnekėjo jie velniškai daug - kur kas daugiau, nei reikėjo. Per "rikiuotę" jie turėjo teisę apskritai nepratarti nė žodžio. To nežinodami, nežinodami net ir to, jog parodymų stoka sulaikymo metu byloja jų naudai, jie stulbinamai naiviai atsakinėjo į detektyvų šefo klausimus. Geras advokatas lengvai būtų galėjęs padaryti taip, kad jie būtų buvę apkaltinti ne įsilaužimu apiplėšimo tikslais, o tiesiog viešosios tvarkos pažeidimu. Tačiau šefas paklausė vaikinų, ar šie planavo apiplėšimą, ir vaikinai atsakė teigiamai. O 402-as Baudžiamojo kodekso straipsnis taip apibrėžia pirmo laipsnio apiplėšimą:

Asmuo, kuris ketindamas įvykdyti nusikaltimą nakties metu įsilaužia į gyvenamąjį namą, kuriame tuo metu yra žmonių:

1. Ginkluotas pavojingu ginklu; arba

2. Apsiginklavęs įvykio vietoje; arba

3. Veikdamas drauge su bendrininku: arba...

Na, nesvarbu. Vaikinai itin nerūpestingai patys užsiveržė kilpą aplink savo jaunus kaklus, tikriausiai nė neįtardami, jog pirmo laipsnio apiplėšimas baudžiamas įkalinimu valstybiniame kalėjime neapibrėžtam terminui, ne mažesniam nei dešimt ir ne didesniam nei trisdešimt metų.

"Mergaitės" akivaizdžiai blogai jiems patarė.

- Dajemendbekas, du, - pasakė detektyvų šefas. - Pritčet, Virdžinija, trisdešimt ketverių metų. Trečią valandą nakties smogė savo "vyrui" į sprandą ir galvą kirvuku. Parodymų nedavė.

Kol šefas kalbėjo, Virdžinija Pritčet pakilo ant scenos. Mažutėlė, jinai vos tesiekė penkių pėdų vieno colio atžymą. Buvo laibutė, smulkių kaulų, rudais gležnais it voratinklis plaukais. Lūpos nedažytos. Nė šešėlio šypsenos. Užgesusios akys.

- Virdžinija? - kreipėsi šefas.

Ji pakėlė galvą. Rankos prispaustos prie juosmens, plaštakos tvirtai sunertos. Akys liko tokios pat negyvos. Pilkos akys - nemirksėdamos jos žvelgė į ryškią šviesą.

- Virdžinija?

- Taip, sere? - balsas visai silpnas, vos girdimas. Kad išgirstų, ką ji kalba, Karela palinko į priekį.

- Ar kada nors anksčiau turėjote nemalonumų su policija, Virdžinija? - pasiteiravo šefas.

- Ne, sere.

- Kas nutiko, Virdžinija?

Mergina gūžtelėjo pečiais, lyg taip pat negalėdama suprasti, kas čia nutiko. Gūžtelėjo nežymiai - taip žmogus perbraukia ranka sau per akis.

- Kas nutiko, Virdžinija?

Mergina išsitiesė visu ūgiu, iš dalies dėl to, kad galėtų kalbėti tiesiai į stabiliai įtvirtintą mikrofoną, kabantį ant tvirto plieninio vamzdelio per kelis colius nuo jos veido, iš dalies dėl to, jog į ją buvo įsmeigtos akys, ir ji akivaizdžiai suvokė, jog jos pečiai nusvirę. Kambaryje

viešpatavo mirtina tyla. Nė menkiausio vėjelio dvelktelėjimo. Už plieskiančių prožektorių eilės sėdėjo detektyvai.

- Mes susiginčijome, - atsidususi pratarė ji.

- Gal papasakotumėte mums apie tai?

- Ginčijomės nuo pat ryto, vos atsikėlę. Tas karštis. Bute buvo... buvo labai karšta. Nuo pat ryto. Per tokį karštį greitai... greitai netenki kantrybės.

- Tęskite.

- Jis pradėjo nuo apelsinų sulčių. Pasakė, kad sultys negana šaltos. Aš jam pasakiau - visą naktį laikiau jas ledainėje, aš nekalta, jeigu jos nešaltos. Dajemendbekas neturtingas rajonas, sere. Mes Dajemendbeke neturime šaldytuvų, o per tokį karštį ledas labai greit ištirpsta. Na, jis pradėjo burbėti dėl sulčių.

- Ar jūs ištekėjusi už to vyriškio?

- Ne, sere.

- Kaip ilgai gyvenate kartu?

- Septynerius metus, sere.

- Tęskite.

- Jis pasakė, kad eis pusryčiauti į miestą, o aš pasakiau, kad neitų - kvaila veltui mėtyti pinigus. Jisai pasiliko, tačiau visą laiką valgydamas burbėjo dėl sulčių. Ir taip visą dieną.

- Norite pasakyti - dėl sulčių?

- Ne, dėl kitų dalykų. Neprisimenu dėl ko. Žiūrėjo per televizorių beisbolą, gėrė alų ir visą dieną kabinėjosi prie smulkmenų. Sėdėjo vienomis trumpikėmis, nes buvo karšta. Aš ir pati buvau pusnuogė.

- Tęskite.

- Vakarieniavom vėlai - valgėme visokius šaltus likučius. Visą tą laiką jis prie manęs kabinėjosi. Tąnakt nenorėjo gulti miegamajame, norėjo miegoti virtuvėje ant grindų. Pasakiau jam, jog tai kvaila, tegu miegamajame ir labai karšta. Jis man sudavė.

- Ką jūs norite pasakyti - jis jums sudavė?

- Smogė man per veidą. Pamušė akį. Pasakiau

jam, kad manęs nebeliestų arba ištrenksiu jį pro langą. Jis nusijuokė. Pasitiesė antklodę virtuvėje ant grindų, prie lango, ir įsijungė radiją, o aš nuėjau gulti į miegamąjį.

- Taip, kalbėkit toliau, Virdžinija.

- Užmigti negalėjau - buvo taip karšta. O jis visu garsu įjungė radiją. Nuėjau į virtuvę ir pasakiau jam, kad teiktųsi pritildyti radiją, o jis liepė eiti man atgal į lovą. Nuėjau į vonią, nusiprausiau veidą; tuomet aš ir pastebėjau kirvuką.

- Kur buvo kirvukas?

- Įrankius jis laiko vonioje ant lentynos - veržlėrakčius ir plaktuką; kirvukas buvo prie jų. Pagalvojau - nueisiu ir vėl pasakysiu jam, kad pritildytų radiją, nes labai karšta, o radijas staugia visu garsumu, maniau - pabandysiu numigti. Bet nenorėjau, kad jis vėl man suduotų, tad pasiėmiau kirvuką apsiginti, jei jis vėl būtų lindęs muštis.

- Ką padarėte tada?

- Įėjau į virtuvę su kirvuku rankose. Jis buvo pakilęs nuo grindų, sėdėjo ant kėdės prie lango ir klausėsi radijo. Nugara į mane.

- Taip.

- Priėjau prie jo, jis neatsisuko, ir aš nieko jam nepasakiau.

- Ką jūs padarėte?

- Smogiau jam kirvuku.

- Kur?

- Į galvą ir sprandą.

- Kiek kartų?

- Tiksliai neprisimenu. Tik kirtau ir kirtau.

- O paskui?

- Jis nuvirto nuo kėdės, o aš numečiau kirvuką ir nuėjau į gretimą butą pas poną Alanosą - jis mūsų kaimynas - ir pasakiau, jog smogiau vyrui su kirvuku: jis nepatikėjo. Užėjo pas mus, paskui iškvietė policiją, atvažiavo policininkas.

- Jūsų vyrą išgabeno į ligoninę - jūs tai žinote.

- Taip.

- Žinote, kokia jo būklė?

Jos balsas buvo tylut tylutėlis.

- Girdėjau, jis mirė, - tarė ji. Nuleido galvą ir nebežiūrėjo į šviesas. Rankos vis dar sugniaužtos ant juosmens. Akys tokios pat užgesusios.

- Kita byla, - pasakė detektyvų šefas.

- Jinai jį *nužudė*, - sušnibždėjo Bušas; keista - jo balsas buvo kupinas pagarbios baimės. Karela linktelėjo.

- Medžesta, vienas, - paskelbė šefas. - Bronkinas, Deividas, dvidešimt septynerių metų. Gautas pranešimas, kad praėjusį vakarą, dešimt dvidešimt keturios, ant Vyverio ir Šiaurės 69-osios gatvių kampo sudaužė žibintą. Elektros kompanija iš karto pateikė žinias, po to gautas pranešimas, kad sudaužytas kitas žibintas per du kvartalus į pietus, o paskui apie šaudymą. Budintis policininkas sulaikė Bronkiną ant Deseno ir Šiaurės 69-osios gatvių kampo. Bronkinas buvo neblaivus, ėjo gatve ir šaudė į gatvės žibintus. Tai kaip, Deivai?

- Aš Deivas tik savo draugams, - pasakė Bronkinas.

- Kaip ten buvo?

- Ko jums iš manęs reikia? Padauginau ir supyliau porą žibintų. Užmokėsiu aš už tuos prakeiktus žibintus.

- Ką tu darei su pistoletu?

- Jūs *žinote*, ką aš dariau. Šaudžiau į žibintų stulpus.

- Toksai ir buvo tavo sumanymas? Šaudyti į žibintų stulpus?

- Aha. Klausykit, aš neturiu ką jums pasakyti. Man reikia advokato.

- Dar turėsi daugybę progų šnekėti su advokatu.

- Na, kol nebus advokato, aš nebeatsakinėsiu į jokius klausimus.

- Kas tave klausinėja? Mes bandom išsiaiškinti, kas tave paskatino iškrėsti tokią prakeiktą kvailystę - šaudyti į žibintų stulpus?

- Buvau įkaušęs. Kokio velnio - ar jūs niekad nebuvot įkaušęs?

- Įkaušęs aš nevaikštau ir nepyškinu į žibintų stulpus, - pasakė šefas.

- Na, o aš pyškinu. Skonio reikalas.

- Dėl pistoleto.

- Aha, taip ir žinojau, kad anksčiau ar vėliau kalba pasisuks prie pistoleto.

- Jis tavo?

- Aišku, mano.

- Kur jį gavai?

- Brolis atsiuntė.

- Kur tavo brolis?

- Korėjoje.

- Pistoletui leidimą turi?

- Tai dovana.

- Man nusispjaut, net jei pats *būtum* jį *pasidaręs*! Ar turi leidimą?

- Ne.

- Tai kodėl manai, kad gali vaikštinėti ir visur jį nešiotis?

- Tiesiog manau. Daug kas nešiojasi pistoletą. Kokio velnio jūs prie manęs prikibote? Aš tiktai sudaužiau porą lempučių. Kodėl nesirūpinate tais niekšais, kurie šaudo į žmones?

- Iš kur mes galim žinoti, kad tu - ne vienas iš jų, Bronkinai?

- Gal ir taip. Gal aš Džekas Skerdikas.

- Gal ir ne. Bet galbūt tu nešiojiesi tą 45-uką ir planuoji truputį blogesnį pokštą, nei pykštelėti į keletą lempučių.

- Žinoma. Aš ruošiausi nušauti merą.

- 45-ukas, - sušnibždėjo Karela Bušui.

- Aha, - tarė Bušas. Jis jau buvo pakilęs nuo kėdės ir ėjo detektyvų šefo link.

- Gerai, smarkuoli, - pasakė šefas. - Tu nusižengei įstatymui - žinai, ką tai reiškia?

- Ne. Ką tai reiškia, smarkuoli?

- Sužinosi, - tarstelėjo šefas. - Kita byla.

Sustojęs greta, Bušas tarė:

- Viršininke, mes dar norėtume paklausinėti tą žmogų.

- Pirmyn, - pasakė šefas. - Hilsaidas, vienas. Metisonas, Piteris, keturiasdešimt penkerių metų...

KETURIOLIKTAS SKYRIUS

Deividui Bronkinui buvo ne į širdį, kad Karela su Bušu jam sutrukdė kelionę į Kriminalinių bylų teismo rūmus, į kuriuos jis turėjo būti nugabentas ir ten patrauktas baudžiamojon atsakomybėn.

Tai buvo aukštas vyriškis, mažiausiai šešių pėdų ir trijų colių ūgio, skardaus balso, priekabaus būdo, ir jam anaiptol nepatiko tai, ko iš jo pirmiausia pareikalavo Karela.

- Pakelk koją, - pasakė Karela.

- Ką?

Vyrai sėdėjo detektyvų kabinete Centrinėje valdyboje, kabinete, visiškai panašiame į kabinetą 87-ajame skyriuje. Nedidukas ventiliatorius ant vienos kartotekų spintelės iš kailio nėrėsi, tačiau kambarį pergalingai gaubė glebi drėgmė.

- Pakelk koją, - pakartojo Karela.

- Kuriems galams?

- Todėl, kad aš taip sakau, - tvirtai atrėmė Karela.

Bronkinas akimirką žvelgė į jį, paskui tarė:

- Tik nusisek man tą ženklelį, ir aš...

- Nusisegti jo aš neketinu, - pasakė Karela. - Pakelk koją.

Kažką burbtelėjęs, Bronkinas pakėlė dešinę koją, - Karela prilaikė jo kulkšnį, o Bušas apžiūrėjo kulną.

- "Kets Po"*, - pasakė Bušas.

- Ar turi kokius kitus batus? - paklausė Karela.

- Aišku, turiu.

- Namuose?

- Aha. O ką?

- Kaip seniai turi tą 45-uką?

- Pora mėnesių.

* *Katės letena (angl.)*

- Kur tu buvai sekmadienio naktį?
- Klausykit, man reikia advokato.
- Dėl advokato nesuk sau galvos, - tarė Bušas. - Atsakyk į klausimą.
- Kokį klausimą?
- Kur tu buvai sekmadienio naktį?
- Kuriuo metu?
- Apie vienuoliktą keturiasdešimt ar panašiai.
- Atrodo, kine.
- Kokiame kine?
- "Strende". Aha, buvau kine.
- Ar su savim turėjai 45-uką?
- Neprisimenu.
- Taip ar ne?
- Neprisimenu. Jei jums reikia taip arba ne, tegu bus ne. Aš ne kvailys.
- Kokį filmą žiūrėjai?
- Seną.
- Pavadinimas?
- "Juodosios lagūnos pabaisa".
- Apie ką?
- Apie iš gelmių išnirusią pabaisą.
- Koks buvo kitas filmas?
- Neprisimenu.
- Pagalvok.
- Kažkas su Džonu Garfildu.
- Koks?
- Apie boksininkus.
- Pavadinimas?
- Neprisimenu. Jisai tinginys, paskui tampa čempionu, o paskui nusmunka.
- "Kūnas ir siela?"
- Aha, šitas.
- Paskambink į "Strendą", Henkai, - pasakė Karela.
- Ei, kuriems galams? - paklausė Bronkinas.
- Patikrinti, ar sekmadienio vakarą tikrai rodė tuos filmus.

- Tikrai rodė.

- Be to, mes ruošiamės padaryti to 45-uko balistikos ekspertizę, Bronkinai.

- Kuriems galams?

- Pažiūrėsim, ar netinka jam pora mūsų turimų kulkų. Galėtum sutaupyti mums daug laiko.

- Kaip?

- Ką tu veikei pirmadienio naktį?

- Pirmadienio, pirmadienio? Viešpatie, ką čia gali prisiminti?

Bušas rado telefonų knygoje numerį ir ėmė jį rinkti.

- Klausykit, - tarė Bronkinas, - nereikia skambinti. Tikrai tuos filmus rodė.

- Ką tu veikei pirmadienio naktį?

- Aš... buvau kine.

- Vėl kine? Du vakarus iš eilės?

- Aha. Kinuose kondicionieriai. Juk geriau, negu kažkur valkiotis ir dusti, ar ne?

- Ką žiūrėjai?

- Vėl kažkokias senienas.

- Senų filmų mėgėjas, tiesa?

- Filmai man nerūpi. Aš tik stengiausi pabėgti nuo karščio. Kino teatrai, kuriuose rodo senienas, pigesni.

- Kokie buvo filmai?

- "Septynios nuotakos septyniems broliams" ir "Nuotykingas šeštadienis".

- Tuos tai puikiai prisimeni, taip?

- Žinoma, tai buvo ne taip seniai.

- Kodėl sakei negalįs prisiminti, ką veikei pirmadienio naktį?

- Aš taip sakiau?

- Taip.

- Na, man reikėjo pagalvoti.

- Koks kino teatras?

- Jūs turite galvoje pirmadienio vakarą?

- Aha.

- Šiaurės 80-ojoje gatvėje.

Bušas padėjo ragelį.

- Sutampa, Stivai, - tarė jis. - "Juodosios lagūnos pabaisa", "Kūnas ir siela". Kaip jis ir sakė.

Bušas nutylėjo, kad jis užsirašė kino seansų tvarkaraštį ir kad tiksliai žino, kada prasidėjo ir baigėsi kiekvienas seansas. Skubiai linktelėjęs Karelai, perdavė jam informaciją.

- Kokiu laiku įėjai?
- Sekmadienį ar pirmadienį?
- Sekmadienį.
- Apie pusę devynių.
- Lygiai pusę devynių?
- Ką gali taip tiksliai prisiminti? Buvo karšta, tad ir nuėjau į "Strendą".
- Kodėl manai, jog buvo pusė devynių?
- Nežinau. Maždaug tiek.
- Kelintą išėjai?
- Turbūt buvo koks ketvirtis dvyliktos.
- Kur ėjai paskui?
- Išgerti kavos ir...
- Kur?
- Į "Baltąjį bokštą".
- Kiek laiko tenai užtrukai?
- Kokį pusvalandį.
- Ką valgei?
- Sakiau juk. Kavos ir...
- Kavos ir *ką*?
- Viešpatie, spurgą su želė, - pasakė Bronkinas.
- Ir užtrukai pusvalandį?
- Surūkiau tenai cigaretę.
- Ar buvai susitikęs kokį pažįstamą?
- Ne.
- Kine?
- Ne.
- Ir pistoleto su savimi neturėjai, juk taip?
- Regis, ne.

- Paprastai jį nešiojiesi?
- Kartais.
- Ar kada turėjai nemalonumų su policija?
- Aha.
- Klok.
- Atsėdėjau porą metelių Sing Singe.
- Už ką?
- Ginkluotas užpuolimas.
- Ginklas?
Bronkinas dvejojo.
- Aš klausau, - pasakė Karela.
- 45-ukas.
- Šitas?
- Ne.
- O koks?
- Turėjau kitą.
- Tu jį tebeturi?
Bronkinas vėl padvejojo.
- Tebeturi? - pakartojo Karela.
- Taip.
- Ir kaip taip? Ar policija ne...
- Buvau išmetęs jį į griovį. Jie nerado. Vienas draugas man jį iš ten paėmė.
- Ar šaudei iš jo?
- Ne. Rankena.
- Ką?
- Koks skirtumas?
- Aš noriu žinoti. Ką?
- Na... vieną damą.
- Moterį?
- Taip.
- Kokio amžiaus?
- Keturiasdešimties. Penkiasdešimties.
- Tai kiek?
- Penkiasdešimties.
- Šaunus tu vyrukas.
- Aha, - tarė Bronkinas.

- Kas tave prikirpo? Kuris skyrius?
- RoJos, devyniasdešimt antrasis.
- Tik.ai?
- Taip.
- Kas buvo tie policininkai?
- Nežinau.
- Kalbu apie tuos, kurie tave suėmė.
- Jų buvo tik vienas.
- Seklys?
- Ne.
- Kada tai įvyko? - paklausė Bušas.
- Penkiasdešimt antraisiais.
- Kur tas kitas 45-ukas?
- Mano kambaryje.
- Kur?
- Heiveno 831.

Karela užsirašė adresą.

- Ką dar ten turi?
- Ar jūs, vyručiai, man padėsit?
- Kuo mes galim tau padėti?
- Na, pistoletų aš turiu keletą.
- Kiek?
- Šešis, - tarė Bronkinas.
- Ką?
- Aha.
- Išvardink.
- Du 45-ukai. Dar liugeris ir mauzeris, turiu net ir tokarevą.
- Kas dar?
- Et, tik 22-ukas.
- Visi tavo kambaryje?
- Aha, visa kolekcija.
- Ir tavo batai tenai?
- Aha. Kuo čia dėti batai?
- Nė vienam tų pistoletų neturi leidimo, ką?
- Ne. Visai išgaravo iš galvos.
- Įsivaizduoju. Henkai, paskambink į Devynias-

dešimt antrąjį skyrių. Išsiaiškink, kas prikirpo Bronkiną penkiasdešimt antraisiais. Fosteris dirbti pradėjo pas mus, bet Riardonas gali būti ir perkeltas.

- O! - ūmai ištarė Bronkinas.

- Ką?

- Tai štai kur šuo pakastas, a? Tie du policininkai.

- Taip.

- Čia tai jūs prašovėt, - pasakė Bronkinas.

- Galbūt. Kelintą išėjai iš ano kino?

- Panašiai. Pusę dvyliktos, dvyliktą.

- Anas sutampa, Henkai?

- Aha.

- Paskambink į tą kino teatrą Šiaurės 80-ojoje, patikrink ir šitą. Dabar gali eiti, Bronkinai. Palyda tavęs laukia vestibiulyje.

- Ei, - pasakė Bronkinas, - o kaip dėl pertraukėlės? Aš jums padėjau, ar ne? Kaip dėl pertraukėlės?

Karela išsišnypštė nosį.

Nė vienų Bronkino batų kulnai nė iš tolo nepriminė atspaudo, ties kuriuo triūsė vaikinai iš laboratorijos.

Balistikos ekspertizės metu buvo nustatyta, jog nė viena iš lemtingųjų kulkų nebuvo iššauta iš 45-o kalibro pistoletų, priklausančių Bronkinui.

Devyniasdešimt antrasis skyrius pranešė, kad nei Maiklas Riardonas, nei Deividas Fosteris niekuomet nėra tenai dirbę.

Ir tik vienas dalykas bylos eigoje kol kas liko nepaneigiamai nepakitęs.

Kaitra.

PENKIOLIKTAS SKYRIUS

Tą ketvirtadienio vakarą, septintą valandą dvidešimt šešios minutės, miestas pakėlė akis į dangų.

Miestas sustingo, kažką išgirdęs. Tai buvo tolimo griaustinio grumėjimas.

Akimirką atrodė, jog iš šiaurės padvelkė staigus vėjo gūsis ir atgaivino nuo kaitros sueižėjusį miesto veidą. Grėsmingas dundesys artėjo dangumi; dabar tviskantys žaibai pakrikai rantė dangų dantytais zigzagais.

Miesto žmonės pakėlė veidus į dangų ir laukė.

Atrodė, lietus niekuomet neprasidės. Kaip pašėlę blykčiojo žaibai, čaižė aukštus pastatus, lanku išsilenkdami ties horizontu. Pykčiu springstantiems žaibams antrino griaustinis, dudendamas savo tūžmastingus epitetus.

O paskui staiga prasivėrė dangus, ir prapliupo lietus. Stambūs lašai krito ant šaligatvių, gatvių ir latakų; o asfaltas, betonas šnypštė po pirmaisiais lašais, ir miesto žmonės šypsojo, žvelgdami į lietų, į stambius lašus - Dieve, kokie dideli tai buvo lašai! - tykštančius į žemę. Šypsenos skleidėsi vis plačiau, žmonės plekšnojo vieni kitiems per nugarą, ir atrodė - dabar viskas vėl bus gerai.

Kol lietus nesiliovė.

Jis liovėsi taip pat ūmai, kaip ir prasidėjo. Pliaupė iš dangaus it prasiveržęs pro užtvanką. Lijo keturias minutes ir trisdešimt šešias sekundes. O paskui - tarytum kažkas staiga būtų užkimšęs skylę užtvankos sienoje - jis baigėsi.

Vis dar blykčiojo danguje žaibai, jiems vis tebeantrino griaustinis, - tačiau nebelijo.

Lietaus atnešta atgaiva truko ne ilgiau kaip de-

šimtį minučių. Po to gatvės vėl spirgėjo, o miesto gyventojai plūdosi, niurzgė ir prakaitavo.

Niekas nemėgsta storžieviškų pokštų.

Net kai juos krečia patsai Dievas.

Kai pasibaigė lietus, ji stovėjo prie lango.

Mintyse jinai išsiplūdo ir priminė sau - reikia išmokyti Stivą ženklų kalbos, kad jis žinotų, kada jinai plūstasi. Šįvakar jisai pažadėjo ateiti - šis pažadas buvo užliejęs ją lūkesčiu; ji galvojo, kuo čia apsitaisius jo atvykimo proga.

"Niekuo" - turbūt būtų pats geriausias sprendimas. Ją sužavėjo jos pačios pokštas. Reikia jį įsiminti. Papasakot jam, kai ateis.

Nūnai gatvę vėl apniaukė liūdesys. Lietus atnešė džiaugsmą, bet dabar, kai jis baigėsi, teliko gūdi gatvės pilkuma - gūdi it mirtis.

Mirtis.

Du mirusieji, du vyrai, su kuriais jisai dirbo, kuriuos gerai pažinojo... ir kodėl jis negalėtų būti gatvės šlavėju, dirbti kokį lengvą darbą ar ką panašaus - kodėl jis policininkas, na, kodėl policininkas?

Atsisukusi pažvelgė į laikrodį - kažin, kelinta valanda, kiek dar laiko laukti, kiek iki tos akimirkos, kai ji išvys lėtai pirmyn ir atgal besisukinėjančią rankeną ir puls prie durų? Laikrodis ją nelabai tepaguodė. Dar daugybė valandų. Aišku, jeigu jis apskritai ateis. Jei nenutiks nieko, kas užlaikytų jį policijos skyriuje, - kita žmogžudystė, kita...

Ne, nereikia apie tai galvoti.

Tai nesąžininga Stivo atžvilgiu - šitaip galvoti.

Jeigu aš galvosiu, kas bloga jį gali ištikti...

Niekas jo neištiks...ne. Stivas stiprus. Stivas geras policininkas. Stivas sugeba savimi pasirūpinti. Bet ir Riardonas buvo geras policininkas, ir Fosteris, o dabar jie mirę, - ko vertas geras policininkas, kai jam šauna

į nugarą iš 45-uko? Ko vertas geras policininkas prieš žudiką, tykantį pasaloje?

Ne, negalvok apie tokius dalykus.

Žmogžudystės jau baigėsi. Jų daugiau nebebus. Fosteris buvo paskutinis. Baigta. Baigta.

Stivai, paskubėk.

Ji įsitaisė prieš duris - žinojo, jog laukti teks dar ištisas valandas, tačiau laukė, kol sujudės rankena, laukė, kol ji praneš, jog jisai jau čia.

Žmogus pakilo.

Jis buvo vienomis trumpikėmis. Aptempusios kojas trumpikės buvo išmargintos linksmais raštais; keista krypuojančia anties eisena jis nupėdino nuo sienos prie tualetinio stalelio. Buvo aukštas, dailiai sudėtas. Veidrodyje virš tualetinio stalelio apžiūrėjo savo profilį, žvilgtelėjo į laikrodį, sunkiai atsiduso ir vėl grįžo į lovą.

Laiko dar buvo.

Jis gulėjo, įsmeigęs akis į lubas, paskui staiga panoro užrūkyti. Pakilo ir vėl priėjo prie tualetinio stalelio savo keista krypuojančia anties eisena, visai nederančia jo sudėjimo vyriškiui. Užsidegė cigaretę, paskui vėl grįžo į lovą, - gulėjo, pūsdamas dūmus, ir mąstė.

Jis mąstė apie policininką, kurį šią naktį nužudys.

Prieš eidamas namo leitenantas Bernsas stabtelėjo paplepėti su kapitonu Friku, skyriaus viršininku.

- Kaip sekasi? - paklausė Frikas.

Bernsas gūžtelėjo pečiais.

- Lyg žaidžiant "šilta-šalta". Atrodo, šiame mieste teliko vienintelė "šalta" vieta.

- A?

- Ši byla.

- A. Tikrai, - tarė Frikas. Frikas jautėsi pavargęs. Buvo jau nebe toks jaunas, kaip kadais, ir visas tas šurmulys jį slėgė. Nudaigojo policininkus - ką gi, tokia jau jų dalia. Šiandien čia, rytoj aname pasaulyje. Su saule negyvensi, ir nieko čia nepadarysi. Rasti nusikaltėlį - na, žinoma, bet nespausk tu pernelyg žmogaus. Negalima pernelyg mygti žmogaus per tokią kaitrą, ypač kai jis jau nebe toks jaunas, kaip kadais, ir pavargęs.

Tiesą sakant, Frikas buvo pavargęs jau tada, kai jam tebuvo dvidešimt metų, ir Bernsas tai žinojo. Jis nelabai mėgo kapitoną, tačiau buvo doras policininkas, o doras policininkas visuomet sutaria su skyriaus viršininku, net jei ir nutuokia, jog šisai - kietakaktis.

- Iš tiesų išjudinot vaikinus, ką? - paklausė Frikas.

- Taip, - pasakė Bernsas galvodamas, jog tai turėtų būti suprantama net ir kietakakčiui.

- Manau, tai koks nors priekvaišis, - pasakė Frikas. - Kažkas jam šovė į galvą, įsivaizduoja: eisiu ir ką nors nušausiu.

- O kodėl policininkus? - pasidomėjo Bernsas.

- O kodėl ne? Iš kur gali žinoti, ką iškrės psichopatas? Riardoną turbūt nudaigojo atsitiktinai, net neįtardamas, jog šis policininkas. Paskui pamatė, ko prirašė laikraščiai, nusprendė - gera idėja ir sąmoningai nušovė kitą policininką.

- O iš kur sužinojo, kad Fosteris - *policininkas*? Fosteris buvo civiliniais drabužiais, kaip ir Riardonas.

- Galbūt tasai priekvaišis anksčiau turėjo nemalonumų su įstatymu, iš kur man žinoti? Tačiau viena tikra - jisai priekvaišis.

- Arba didelis gudruolis, - tarė Bernsas.

- Kodėl taip manote? Ar daug košės reikia paspausti leistuką?

- Košės nereikia, - tarė Bernsas. - Jeigu nereikėtų išsisukti.

- Jis neišsisuks, - atsiliepė Frikas. Giliai atsiduso.

Buvo pavargęs. Jis sensta. Net plaukai pražilo. Sēniai neturėtų raizgyti tokių mįslių per tokią kaitrą.

- Karšta, tiesa? - tarė Frikas.

- Taip, iš tikrųjų, - atsiliepė Bernsas.

- Ruošiatės namo?

- Taip.

- Gerai jums. Netrukus ir aš eisiu. Nors keli vyrukai išvykę - bandymas nusižudyti. Noriu sužinoti, kaip ten viskas klostosi. Atrodo, kažkokia moteriškaitė nori nušokti nuo stogo, - Frikas palingavo galvą: - Priekvaišiai, a?

- Tikrai, - tarė Bernsas.

- Žmoną su vaikais išsiunčiau į kalnus, - pasakė Frikas. - Velniškai džiaugiuosi, kad išsiunčiau. Toks karštis ne į gera nei žmogui, nei žvėriui.

- Ne, ne į gera, - sutiko Bernsas.

Ant Friko stalo suskambo telefonas. Frikas pakėlė ragelį.

- Kapitonas Frikas, - atsiliepė. - Ką? Gerai, puiku. Teisingai, - jis padėjo ragelį: - Visai ne savižudybė, - pasakė jis Bernsui. - Moterėlė tiesiog džiovinosi plaukus ir nukorė juos nuo stogo. Priekvaišė, a?

- Taip. Na, aš einu.

- Turėkit po ranka pistoletą. Kad jūsų nepričiuptų.

- Kas? - paklausė Bernsas nuo durų.

- Jis.

- A?

- Psichopatas.

Rodžeris Hevilendas buvo "bulius".

Net kiti "buliai" vadino jį buliumi. Tikras bulius. Tikras bulius - ne "bulius"- detektyvas. Hevilendas buvo sudėtas kaip bulius, valgė kaip bulius, elgėsi kaip bulius ir net šniokštavo kaip tikras bulius. Kitaip nepasakysi. Tikras bulius.

Be to, vaikinas jis buvo ne iš maloniųjų.

Kadaise Hevilendo būta visai malonaus vyruko, bet tuos laikus visi jau pamiršo, pamiršo ir pats Hevilendas. Buvo metas, kai Hevilendas galėdavo valandų valandas šnekučiuoti su suimtuoju, nepaleisdamas į darbą rankų. Buvo metas, kai Hevilendas nemaurojo kiekvieno žodžio. Kadais Hevilendas buvo geras, romus policininkas.

Tačiau sykį Hevilendą ištiko didžiulė nesėkmė. Vieną naktį Hevilendas bandė išskirti gatvės mušeikas; jie pasipainiojo jam grįžtant namo - tuo metu jis buvo doras policininkas, kuris eina savo pareigas dvidešimt keturias valandas per parą. Muštynės buvo ne tokios jau didelės. Tiesą sakant, daugmaž draugiškas pasistumdymas; nesimatė net šaudyklių.

Hevilendas įsikišo ir labai mandagiai pabandė išskirti peštukus. Išsitraukė revolverį ir kelissyk iššovė į orą virš mušeikų galvų, bet - šiaip ar taip - vienas jų kirto Hevilendui per dešinį riešą švininiu vamzdžiu. Revolveris iškrito Hevilendui iš rankos; tuomet ir įvyko nelaimė.

Peštukai, kurie iki šiol išsijuosę skaldė vienas kitam makaules, staiga nusprendė, jog kur kas smagiau būtų patalžyti policininko galvą. Jie puolė beginklį Hevilendą, nusitempė į alėją ir nuostabiai mitriai ėmėsi doroti.

Vaikinas su švininiu vamzdžiu perlaužė Hevilendo ranką keturiose vietose.

Sudėtinis lūžis - labai skausmingas dalykas; dar skausmingesnis dėl to, kad prakeikta ranka neteisingai suaugo ir gydytojams vėl teko laužti kaulus ir iš naujo juos sustatyti.

Kurį laiką Hevilendas abejojo, ar galės toliau dirbti policijoje. Kadangi visai neseniai buvo gavęs trečios kategorijos detektyvo laipsnį, ši perspektyva jam neatrodė itin viliojanti. Bet ranka suaugo, kaip kad paprastai būna, ir jis vėl buvo sveikas kaip anksčiau - tačiau psichinė jo nuostata truputį pasikeitė.

Yra sena patarlė, skamba ji maždaug taip: "Ir mažas kelmas didelį vežimą apverčia".

Na, ką gi, vyrukas su švininiu vamzdžiu iš tiesų "apvertė" didelį vežimą - oi, kokį didelį. Hevilendas tapo "buliumi", tikru buliumi. Savo pamoką jisai išmoko. Daugiau niekas nebeužspeis jo į kampą.

Dabar Hevilendas žinojo tik vieną būdą suimtojo pasipriešinimui palaužti. "Palaužti" reiškia kaip reikiant užlaužti.

Nedaug kas iš suimtųjų mėgo Hevilendą.

Ir nedaug kas iš policininkų.

Dar klausimas, mėgo save ar ne ir pats Hevilendas.

- Karštis, - tarė jis Karelai. - Tai viskas, kas man terūpi.

- Mano mintys prakaituoja kaip ir visa kita, - pasakė Karela.

- Jeigu pasakyčiau tau, kad štai dabar tu sėdi ant ledo lyties Ledinuotojo vandenyno viduryje, tau iškart palengvėtų.

- Nė kiek nepalengvėjo, - pasakė Karela.

- Todėl, kad tu asilas! - riktelėjo Hevilendas. Hevilendas visuomet rėkalojo. Net ir šnibždėdamas jisai rėkalojo. - Tu nenori, kad tau palengvėtų. Nori, kad tau būtų karšta. Tuomet tu jauti, kad dirbi.

- Aš ir dirbu.

- Einu namo! - subliuvo Hevilendas.

Karela pažiūrėjo į laikrodį. Dešimt valandų septyniolika minučių.

- Kas yra? - užriko Hevilendas.

- Nieko.

- Jau penkiolika po dešimt, tai ko tu širsti? - subliovė Hevilendas.

- Aš neširstu.

- Na, man nesvarbu, ką tu darai! - sumaurojo Hevilendas. - Aš einu namo.

- Na ir eik. Aš laukiu pamainos.

- Man nepatinka tavo tonas, - atsiliepė Hevilendas.

- Kodėl?

- Tu duodi man suprasti, kad aš *nelaukiu* savo pamainos.

Karela gūžtelėjo pečiais ir linksmai tarė:

- Palik tai savo sąžinei, brolau.

- Žinai, kiek laiko aš išbuvau darbe?

- Na ir kiek?

- Trisdešimt šešias valandas, - pasakė Hevilendas. - Taip noriu miego, kad galėčiau įlįsti į nutekamąjį vamzdį ir nepabusti iki pat Kalėdų.

- Užterštum visą vandens tiekimą, - pasakė Karela.

- Užsičiaupk! - riktelėjo Hevilendas. Jis pasirašė budėjimo žurnale ir buvo beišeinąs, kai Karela jį pašaukė:

- Ei!

- Ką?

- Žiūrėk, kad tavęs neužmuštų.

- Užsičiaupk! - pakartojo Hevilendas ir išėjo.

Žmogus rengėsi greitai ir ramiai. Užsimovė juodas kelnes, apsivilko švarius baltus marškinius, užsirišo kaklaraištį juodais ir auksiniais dryželiais. Užsimovė tamsiai mėlynas kojines, paskui siekė batų. Batų kulnus žymėjo "O'Saliveno" firmos ženklas.

Užsivilko juodą švarką, paskui priėjo prie tualetinio stalelio, atidarė viršutinį stalčių. 45-ukas gulėjo ant nosinių - pikta lemiantis, mėlynai juodas. Jis įdėjo į pistoletą naują apkabą ir įsikišo jį į švarko kišenę.

Krypuodamas kaip antis, priėjo prie durų, atidarė jas, paskutinįsyk apžvelgė kambarį, išjungė šviesą ir išėjo į tamsą.

Vienuoliktą trisdešimt trys Stivą Karelą pakeitė detektyvas, pavarde Helas Vilis. Karela supažindino Vilį

su visais skubiais reikalais, paliko darbuotis ir nusileido žemyn.

- Eini pas mergaitę, Stivai? - paklausė budintis seržantas.

- Aha, - atsakė Karela.

- Man taip tavo jaunystę! - pasakė seržantas.

- Et, liaukis, - atsiliepė Karela. - Juk tau ne daugiau kaip septyniasdešimt.

Seržantas sukikeno.

- Ir nė dienos daugiau, - pasakė.

- Labanakt, - tarė Karela.

- Labanakt.

Karela išėjo į lauką ir patraukė prie savo automobilio, pastatyto už dviejų kvartalų zonoje "Stovėti draudžiama".

Henkas Bušas išėjo iš skyriaus vienuoliktą valandą penkiasdešimt dvi minutės, kai pasirodė jo pamaina.

- Galvojau, jau niekad nebeateisi, - pasakė jis.

- Ir aš taip galvojau.

- Kas nutiko?

- Pernelyg karšta bėgioti.

Bušas susiraukė, priėjo prie telefono ir surinko namų numerį. Kurį laiką laukė. Kitame laido gale skambėjo telefonas.

- Alio?

- Elis?

- Taip, - ji patylėjo. - Henkai?

- Jau einu, mieloji. Gal paruoštum šaldytos kavos?

- Gerai, paruošiu.

- Ar namie labai karšta?

- Taip. Gal nupirktum ledų?

- Gerai.

- Nors ne, tiek to. Ne. Eik tiesiai namo. Bus gerai ir šaldyta kava.

- Gerai. Iki pasimatymo.

Bušas pakabino ragelį. Atsisuko į savo pamainą.

- Tikiuosi, iki devynių tavęs nieks nepakeis, tu nenaudėli, - tarė jis.

- Karštis mušė jam į galvą, - tarstelėjo detektyvas į erdvę.

Bušas prunkštelėjo, pasirašė ir išėjo į gatvę.

Žmogus su 45-uku laukė šešėlyje.

Jo ranka prakaitavo ant riešutmedžio rankenos. Apsirengęs juodai jis žinojo, jog susilieja su tamsa skersgatvio glūdumoje, tačiau vis tiek nervinosi ir truputį būgštavo. Ir vis dėlto tai turi būti atlikta.

Jis išgirdo artėjančius žingsnius. Plačius, tvirtus. Skubančio žmogaus žingsnius. Sužiuro į gatvę.

Taip. Taip, tai jo auka.

Ranka tvirčiau sugniaužė 45-uką.

Dabar policininkas buvo jau arčiau. Juodai apsirengęs žmogus ūmai žengė iš skersgatvio. Policininkas stabtelėjo. Abu buvo maždaug to paties ūgio. Gatvės žibintas ant kampo driekė jų šešėlius ant grindinio.

- Turi ugnies, Makai?

Policininkas žvelgė į juodai apsirengusį žmogų. Paskui staiga siektelėjo užpakalinės kišenės. Juodai apsirengęs žmogus suprato, ką tai reiškia, ir žaibiškai stvėrė iš kišenės 45-uką. Abu iššovė vienu metu.

Jis pajuto, kaip policininko kulka įsmigo jam į petį, o 45-ukas pykšėjo, kartą, dar kartą, ir jis pamatė, kaip policininkas griebia sau už krūtinės ir susmunka ant šaligatvio. Dabar jo "specialus detektyvo" revolveris gulėjo per kelias pėdas nuo kūno.

Jisai atsitraukė atatupstas, pasirengęs bėgti.

- Tu, velnio išpera, - pratarė policininkas.

Jisai atsisuko. Policininkas pakilo ir puolė jį. Jis vėl pakėlė 45-uką, tačiau jau buvo per vėlu. Policininkas

įsikirto į jį, daužė savo stambiomis rankomis. Jis gynėsi, ištrūko, o policininkas kibo jam į plaukus, ir jis pajuto, kad jam išrovė kuokštą plaukų, paskui policininko nagai įsmigo jam į veidą - draskė jį, vagojo.

Jis vėl iššovė. Policininkas susirietė dvilinkas, paskui šlumštelėjo ant šaligatvio veidu į šiurkštų betoną.

Jo petys plūdo kraujais. Jis iškoneveikė policininką; stovėjo ties juo, ir jo kraujas lašėjo ant negyvų jo pečių, - jis ištiesė ranką su pistoletu ir, laikydamas jį per rankos ilgį, vėl paspaudė leistuką. Policininko galva kryptelėjo, paskui vėl sustingo.

Žmogus juodais rūbais bėgte leidosi gatve.

Policininkas ant šaligatvio buvo Henkas Bušas.

ŠEŠIOLIKTAS SKYRIUS

Semas Grosmanas buvo policijos leitenantas. Taip pat teismo laboratorijos ekspertas. Aukštas, kampuotas, jis kur kas labiau būtų pritikęs kokioje nors uolėtoje Naujosios Anglijos fermoje, negu sterilioje, tvarkingoje policijos laboratorijoje, kuri užėmė beveik pusę Centrinės valdybos pirmojo aukšto.

Grosmanas nešiojo akinius; akys už jų buvo tyros, mėlynos. Laikysena aristokratiška, maloniai, šiltai dvelkianti seniai praėjusios epochos aidais, nors jo kalboje ir buvo justi akivaizdus antspaudas žmogaus, pratusio turėti reikalų su šaltais mokslo faktais.

- Henkas buvo protingas policininkas, - tarė jis Karelai.

Karela linktelėjo. Kaip tik Henkas sakė, jog detektyvui daug košės galvoje nereikia .

- Kaip įsivaizduoju, - tarė Grosmanas, - Henkas suprato, kad jam jau galas. Skrodimo metu iš viso aptiktos keturios žaizdos: trys krūtinėje, viena pakaušyje. Manau, galima pagrįstai tvirtinti, jog šūvis į galvą buvo paskutinis, *coup de grace**.

- Toliau, - pasakė Karela.

- Manau, jis jau buvo pašautas kelis sykius ir tikriausiai suprato, jog tuojau galas. Šiaip ar taip, žinojo, jog mums bus į naudą kuo daugiau informacijos apie niekšą, kuris jį nušovė.

- Tu kalbi apie plaukus? - paklausė Karela.

- Taip. Ant šaligatvio mes radome kuokštus plaukų. Visi su gyvom šaknimis, tad aišku, jog jie išpešti, net jei ir nebūtume radę jų Henko rankose ir tarp pirštų. Tačiau jisai mąstė iki pat galo. Iškabino užpuolikui iš

* *Paskutinis, mirtinas smūgis (pranc.)*

veido geroką kąsnelį mėsos. Tai mums taip pat šį tą sako.

- Kas dar?

- Kraujas. Henkas pašovė tą tipą, Stivai. Na, jūs, aišku, tai jau žinote.

- Taip. Ir kas iš viso to?

- Daug kas - pasakė Grosmanas. Jis paėmė nuo stalo ataskaitą. - Štai ką mes galime pasakyti, surinkę viską, ką mums paliko Henkas.

Grosmanas atsikrenkštė ir pradėjo skaityti.

- Žudikas - vyriškis, baltasis, suaugęs, ne vyresnis nei, tarkim, penkiasdešimties metų. Jisai mechanikas, greičiausiai aukštos kvalifikacijos ir gerai apmokamas. Tamsaus gymio, oda riebi, ant veido vešlūs šeriai, kuriuos jis maskuoja talku. Plaukai tamsūs, kaštoniniai. Maždaug šešių pėdų ūgio. Per paskutines dvi dienas kirposi ir darėsi higieninį plaukų galiukų nudeginimą. Judesiai greiti, taigi, matyt, nėra apkūnus. Sprendžiant iš plaukų, turėtų sverti apie 180 svarų. Sužeistas tikriausiai aukščiau juosmens; žaizda nėra paviršinė.

- Išanalizuok, - paprašė Karela, kaip ir visuomet šiek tiek priblokštas to, ką laboratorijos vaikinai geba išpešti iš skuduro, kaulo ar kuokštelio plaukų.

- Gerai, - tarė Grosmanas. - Vyriškis. Šiais laikais kartais tai tikra problema, ypač kai turime galvos plaukų. Laimei, Henkas ją mums išsprendė. *Galvos* plaukų - ir vyro, ir moters - vidutinis diametras neviršija 0,08 mm. Taigi turėdami kuokštelį plaukų, mes gavome atlikti kitus matavimus, kad nustatytume, ar šie plaukai vyro, ar moters. Paprastai patikimas požymis būdavo plauko ilgis. Jei jie ilgesni nei 8 cm, buvo galima teigti, jog plaukas moters. Bet dabar tų nelabų moterų plaukai tokie pat trumpi - jei ne trumpesni - kaip vyrų. Tad čia galima būtų ir prašauti, jeigu Henkas nebūtų apdraskęs tam tipui veido.

- O kuo čia dėti įdrėskimai?

- Pirmiausia, odos pavyzdys. Taip mes sužinome,

kad vyriškis baltaodis, tamsaus gymio, oda riebi. Tačiau mes dar turime ir barzdaplaukį.

- Kaip jūs sužinojote, jog tai barzdaplaukis?

- Paprastai, - atsakė Grosmanas. - Po mikroskopu jo pjūvis trikampis, įgaubtais kraštais. Tokią formą turi tik barzdaplaukiai. Ir diametras didesnis nei 0,1 mm. Visai paprasta. Barzdos plaukas. Taigi - vyriškis.

- Kaip išsiaiškinote, kad jis mechanikas?

- Galvos plaukai apnešti metalo dulkėmis.

- Sakei - tikriausiai aukštos kvalifikacijos ir gerai apmokamas. Kodėl?

- Plaukai persigėrę losjonu. Mes jį surinkome ir palyginome su turimais pavyzdžiais. Daikčiukas iš brangiųjų. Penki doleriai buteliukas, jei perki vieną. Dešimt dolerių drauge su skutimosi talku. Tas pirkėjas naudojo ir tepalą, ir talką. Koks mechanikas galėtų sau leisti tokią dešimties dolerių prabangą - nebent jis gerai uždirba.

- Kaip sužinojote, jog jam mažiau nei penkiasdešimt? - klausė Karela.

- Ir vėl - iš plauko diametro ir pigmentacijos. Štai, žvilgtelėk į šitą lentelę, - jisai ištiesė Karelai lapelį.

Amžius	*Diametras*
12 dienų	*0,024 mm*
6 mėnesiai	*0,037 mm*
18 mėnesių	*0,038 mm*
15 metų	*0,053 mm*
suaugęs	*0,07 mm*

- To vyruko plauko diametras buvo 0,071, - pasakė Grosmanas.

- Tai tik rodo, jog jis suaugęs žmogus.

- Teisingai. Bet jeigu mes turime plauką su gyva šaknimi ir joje beveik nėra pigmentinių grūdelių, galime būti visiškai tikri, jog tai seno žmogaus plaukas. To vyru-

ko plaukai turi daugybę pigmento grūdelių. Be to, nors mes ir retai nustatome amžių tik iš vieno požymio, pagyvenusių žmoni. j plaukai paprastai plonesni. O šie plaukai šiurkštūs ir stori.

Karela atsiduso.

- Aš per greitai kalbu?

- Ne, - pasakė Karela. - O kaip dėl plaukų apdeginimo ir kirpimosi?

- Apdeginimas - paprastas reikalas. Plaukai susiraitę, truputį pabrinkę, pilkšvo atspalvio. Supranti, nenatūraliai pilki.

- O kirpimasis?

- Jeigu tasai tipas būtų kirpęsis prieš pat užpuolimą, plaukų galuose būtų ryškus pjūvis. Po keturiasdešimt aštuonių valandų jis pradeda apvalėti. Galime visai tiksliai pasakyti, kada žmogaus kirptasi paskutinį kartą.

- Sa'.ei, jis šešių pėdų ūgio.

- Na, čia mums padėjo balistikos ekspertizė.

- Pa ·iškink, - paprašė Karela.

- Čia mes padirbėjom su krauju. Ar sakiau, kad to tipo kraujas nulinės grupės?

- Jūs, vyručiai... - pradėjo Karela.

- Et, liaukis, Stivai - tai visai paprasta.

- Tik·ai.

- Tikrai, - tarė Grosmanas. - Klausyk, Stivai: vieno žmogaus kraujo serumas gali agliutinuoti... - jis patylėjo. - Vadinasi, suklijuoti arba grupėmis sujungti kai kurių kitų žmonių raudonuosius kraujo kūnelius. Yra keturios kraujo grupės: O-inė grupė, A grupė, B grupė, AB grupė. Tvarka?

- Tvarka, - pasakė Karela.

- Imame kraujo pavyzdį ir po truputį jį sumaišome su tų keturių grupių pavyzdžiais. Štai, po velnių, tau dar viena lentelė.

Jis padavė ją Karelai.

1. O grupė - neagliutinuoja jokio kito serumo
2. A grupė - agliutinuoja tik B serumą
3. B grupė - agliutinuoja tik A serumą
4. AB grupė - agliutinuoja abu serumus

- To tipo kraujas - o sprukdamas jisai paliko dailų pėdsaką ir dar kelias dėmes ant Henko marškinių nugaros - neagliutinuoja, arba nesujungia, jokio kito serumo. Taigi, nulinė grupė. Beje, tai dar kartą įrodo, jog jisai baltasis. A ir nulinė grupės būdingiausios baltaodžiams. 45 procentai baltųjų turi nulinę kraujo grupę.

- Kaip jūs apskaičiavote, kad jis šešių pėdų ūgio? Dar nepaaiškinai.

- Na, kaip minėjau, čia mums padėjo balistikos skyriaus vaikinai. Aišku, greta to, ką mes jau žinojome. Kraujo dėmės ant Henko marškinių nedaug tepadėjo nustatant, iš kokio aukščio jos nulašėjo - medvilnė iš karto jas sugėrė. Tačiau dėmės ant šaligatvio šį tą mums pasakė.

- Ir ką jos pasakė?

- Pirmiausia - kad ėjo jis labai greitai. Matai, kuo greičiau žmogus eina, tuo siauresni, ilgesni kraujo lašai ir dantukai jų pakraščiuose. Jie atrodo kaip mažučiai krumpliaračiai, jei gali įsivaizduoti, Stivai.

- Galiu.

- Gerai. Šieji buvo siauri, be to, ištiškę į daug smulkių lašelyčių, - tai mums pasako, jog jis ėjo greitai, taip pat - kad lašai krito maždaug iš dviejų jardų* aukščio ar panašiai.

- Na, ir?..

- Ir jeigu jis greitai žengė, reiškia, buvo sužeistas ne į kojas ar pilvą. Tuomet žmogus judėtų nelabai greitai. Jei lašai krito maždaug iš dviejų jardų aukščio, greičiausiai žmogus pašautas virš juosmens. Balistikos ekspertai išėmė Henko kulką iš plytų sienos ir pagal

* *1 jardas - maždaug 0,9 m.*

kampą - turėdami galvoje tai, jog Henkas turėjo iššauti jau traukdamasis revolverį - nustatė, jog žmogus sužeistas į peties sritį. Tai ir įrodo, jog jisai aukštas - sprendžiam ir iš kraujo lašų, ir kulkos trajektorijos.

- Kaip sužinojote, jog žaizda ne paviršinė?

- Tiek kraujo, žmogau. Jis paliko ilgą pėdsaką.

- Sakei, sveria apie 180 svarų. Kaip...

- Jo plaukai sveiki. Žengė jis greitai. Tai mums pasako, jog nėra apkūnus. Sveikas šešių pėdų ūgio žmogus svertų kokį 180 svarų, tiesa?

- Tu daug man padėjai, Semai, - pasakė Karela. - Ačiū.

- Nėra už ką. Džiaugiuosi, kad ne mano darbas tikrinti gydytojų ataskaitas apie šautines žaizdas arba ieškoti mechanikų, kurie nepasirodė darbe. O ką ir kalbėti apie tą losjoną ir talką. Beje, jų pavadinimas "Vyturys".

- Na, šiaip ar taip, ačiū.

- Ne man dėkok, - tarė Grosmanas.

- A?

- Dėkok Henkui.

SEPTYNIOLIKTAS SKYRIUS

Teletaipo pranešimas buvo išsiuntinėtas keturiolikai valstijų. Jame rašė:

XXX IEŠKOMAS ĮTARIANT ŽMOGŽUDYSTE XXX NEIDENTIFIKUOTAS VYRIŠKIS BALTASIS KAUKAZIETIŠKOS RASĖS SUAUGĘS IKI PENKIASDEŠIMTIES METŲ AMŽIAUS XXX ŪGIS MAŽDAUG ŠEŠIOS PĖDOS AR DAUGIAU XXX SVORIS MAŽDAUG ŠIMTAS AŠTUONIASDEŠIMT XXX TAMSŪS PLAUKAI TAMSAUS GYMIO TANKŪS ŠERIAI XXX VARTOJA LOSJONĄ IR TALKĄ FIRMOS ŽENKLAS "VYTURYS" XXX ANT BATŲ KULNŲ GALI BŪTI "O'SALIVENO" FIRMOS ŽENKLAS XXX SPĖJAMA KVALIFIKUOTAS MECHANIKAS GALBŪT IEŠKO DARBO PAGAL ŠIĄ SPECIALYBĘ XXX ŠAUTINĖ ŽAIZDA AUKŠČIAU JUOSMENS GALBŪT PETIES SRITYJE GALI KREIPTIS Į GYDYTOJĄ XXX TAS ŽMOGUS PAVOJINGAS GINKLUOTAS AUTOMATINIU 45-O KALIBRO KOLTU XXX

- Daugoka "galbūt", - pasakė Hevilendas.

- Pasiutusiai daug, - sutiko Karela. - Tačiau bent jau yra kažkokia pradžia.

Padaryti pradžią buvo ne taip jau ir lengva.

Žinoma, pirmiausia jie galėjo apskambinti visus miesto gydytojus, spėdami, kad vienas ar keli iš jų galbūt nepranešė apie šautinę žaizdą, kaip kad to reikalauja įstatymas. Tačiau mieste buvo ne taip jau mažai gydytojų. Tiksliau:

4 283 gydytojai Kalmz Pointe

1 975 gydytojai Riverhede

8 728 gydytojai Aizoloje (įskaitant Dajemendbeko ir Hilsaido rajonus)

2 614 gydytojų Madžestoje

ir 264 gydytojai Beftaune.

Taigi iš viso -

SUSKAIČIUOKIME!

17 864 gydytojai

Taigi, medikų daug. Tarkim, jog kiekvienas skambutis truks maždaug penkias minutes; paprasčiausiai atlikus daugybos veiksmą: visiems gydytojams apskambinti policininkams teks sugaišti 89 320 minučių. Žinoma, mieste yra 22 000 policininkų. Jei kiekvienas iš jų imtųsi paskambinti keturiems gydytojams, visi būtų apskambinti jau per dvidešimt minučių. Deja, dauguma policininkų užsiėmę kitais nusikaltimais. Tad susidūrę su neįveikiamu gydytojų skaičiumi detektyvai, užuot skambinę, nusprendė palaukti, kol kuris nors pats praneš jiems apie šautinę žaizdą. O kadangi kulka pervėrė žudiko kūną kiaurai, gali būti, kad žaizda švari ir žudikas galbūt *niekada* nesikreips į gydytoją pagalbos. Ir laukti tuomet beprasmiška.

Mieste yra 17 864 gydytojai, o čia dirbančių mechanikų apskritai neįmanoma suskaičiuoti. Tad ir šito darbo dirbti neteko.

Liko plaukų losjonas ir talkas nekaltu pavadinimu "Vyturys".

Skubiai patikrinus, pasirodė, jog abi vyriško tualeto priemones parduoda bemaž kiekviena miesto vaistinė. Jos paplitę - tiktai daug brangesnės - tarsi aspirino tabletės.

Parankios persišaldžius...

Jei jums nepatinka...

Ir tuomet policijos žvilgsnis nukrypo į savas kartotekas Identifikacijos biure ir į neaprėpiamas Federalinių tyrimų biuro kartotekas.

Ir ji ieškojo vyriškio, kaukazietiškos rasės baltojo, mažiau nei penkiasdešimties metų amžiaus, tamsiaplaukio, tamsaus gymio, šešių pėdų ūgio, sveriančio 180 svarų, linkusio naudotis 45-o kalibro automatiniu koltu.

Galbūt adata ir slypėjo mieste. Tačiau šieno vežimu buvo visos Jungtinės Valstijos.

- Pas tave dama, Stivai, - pranešė Miskolo.

- Kokiu reikalu?

- Sakosi norinti pakalbėti su žmonėmis, tiriančiais nužudytų policininkų bylą, - Miskolas nusibraukė kaktą. Kanceliarijoje stovėjo didžiulis ventiliatorius; išsiskirti su juo jam būdavo tikra kančia. Nesakysi, kad jis nemėgo paplepėti su detektyvais. Paprasčiausiai Miskolas labai smarkiai prakaitavo, tad nenorėjo, kad dėl bereikalingų šnekų kentėtų jo uniforminių marškinių pažastys.

- Gerai, atsiųsk ją čionai, - pasakė Karela.

Miskolas išnyko, paskui vėl pasirodė su maža, panašia į paukštį moteriškaite; ji krypčiojo galvą į šalis, tyrinėdama iš pradžių pertvarą, paskui kartotekas, stalus ir grotuotus langus, po to prie telefonų susėdusius detektyvus - daugumos jų apsirengimo - ar greičiau nusirengimo stadija smarkiai įvairavo.

- Tai detektyvas Karela, - pasakė Miskolas. - Vienas tų, kurie tiria šią bylą, - sunkiai atsidusęs, Miskolas puolė atgal pas savo didįjį ventiliatorių mažutėliame kabinete.

- Gal užeitumėt, ponia? - pakvietė Karela.

- Panele, - pataisė moteris. Karela vilkėjo marškinius trumpomis rankovėmis, ir ji aiškiai nepritariamai jį nužiūrėjo; paskui vėl skvarbiai apžvelgė kambarį ir tarė:

- Ar neturite atskiro kabineto?

- Deja, ne, - atsakė Karela.

- Nenorėčiau, kad jie mane girdėtų.

- Kas? - paklausė Karela.

- Jie, - atsakė moteriškė. - Gal galėtume nueiti prie stalo kur nors į kampą?

- Žinoma, - pasakė Karela. - Kuo, sakėte, jūs vardu, panele?

- Oreata Beili, - tarė moteris. Jai ne mažiau kaip penkiasdešimties ar panašiai, spėjo Karela, veidas aštrių bruožų it stereotipinės raganos. Pro dureles pertvaroje jis nusivedė ją prie laisvo stalo tolimame dešiniajame kam-

bario kampe; jo, deja, nesiekė nė menkiausias oro dvelktelėjimas pro langus.

Susėdus Karela paklausė:

- Kuo galėčiau būti jums naudingas, panele Beili?

- Šitame kampe vabaliuko nėra, ar ne taip?

- Va...vabaliuko?

- Tų daikčiukų. Diktofonų.

- Ne.

- Kuo, sakėte, jūs vardu?

- Detektyvas Karela.

- Ir kalbate angliškai?

Karela sutramdė šypseną.

- Taip, aš... aš išmokau kalbos iš vietinių gyventojų.

- Man geriau būtų policininkas amerikietis, - kuo rimčiausiai pareiškė panelė Beili.

- Na, kartais ir mane laiko tokiu, - pralinksmėjęs atsakė Karela.

- Labai gerai.

Stojo ilga tyla. Karela laukė.

Panelė Beili nerodė jokių ketinimo tęsti pokalbį požymių.

- Panele?..

- Ššš! - griežtai pertarė ji.

Karela laukė.

Po kiek laiko moteriškė tarė:

- Aš žinau, kas nužudė tuos policininkus.

Karela susidomėjęs palinko į priekį. Kartais pati vertingiausia informacija gaunama iš neįtikėtiniausių šaltinių.

- Kas? - paklausė jis.

- Ne jūsų reikalas, - atsakė ji.

Karela laukė.

- Jie ruošiasi nužudyti kur kas daugiau policininkų, - pasakė panelė Beili. - Toks jų planas.

- Kieno planas?

- Jei jie įstengs susidoroti su teisėtvarkos pajėgomis, visa kita bus lengva, - pridūrė panelė Beili. - Toks jų planas. Pirmiausia policija, paskui Nacionalinė gvardija, o po to kariuomenė.

Karela įtariai pažvelgė į panelę Beili.

- Jie perduoda man žinias, - pasakė panelė Beili. - Mano, jog aš viena iš jų - nežinau kodėl. Išlenda iš sienų ir perduoda žinias.

- Kas išlenda iš sienų? - paklausė Karela.

- Tarakonžmogiai. Todėl aš ir klausiau, ar šitame kampe yra vabaliukas.

- O... tarakonžmogiai.

- Taip.

- Suprantu.

- Ar aš panaši į tarakoną? - paklausė ji.

- Ne, - pasakė Karela. - Nelabai.

- Tai kodėl jie mane laiko saviške? Žinot, jie panašūs į tarakonus.

- Taip, žinau.

- Kalbėdami naudojasi atomiškai šiluminiu radijo ryšiu. Man rodos, turbūt jie iš kitos planetos, kaip jūs manot?

- Gali būti, - pasakė Karela.

- Keisčiausia, kad aš juos suprantu. Galbūt jie prasiskverbė į mano smegenis; kaip manot, ar taip gali būti?

- Visaip gali būti, - sutiko Karela.

- Jie pranešė man apie Riardoną jo nužudymo išvakarėse. Sakė pradėsią nuo jo, nes jisai Trečiojo sektoriaus komisaras. Žudydami panaudojo termo-dezintegratorių, jūs tai žinot, tiesa? - panelė Beili patylėjo, paskui linktelėjo. - 45-o kalibro.

- Taip, - pasakė Karela.

- Fosteris buvo Juodasis Argadono princas. Jiems reikėjo su juo susidoroti. Taip jie man pasakė. Signalai, kuriuos jie siunčia, stebėtinai aiškūs, atsižvelgiant į tai, jog tai svetima kalba. Iš tiesų norėčiau, kad jūs būtumėte

amerikietis, pone Karela. Dabar aplinkui tiek daug svetimšalių, tiesiog nežinai, kuo ir pasitikėti.

- Taip, - pasakė Karela. Jis jautė, kaip prakaito permerkti marškiniai limpa jam prie nugaros. - Taip.

- Jie nužudė Bušą, nes jis buvo ne krūmas* - jis buvo užsimaskavęs medis. Jie r.ekenčia visos augmenijos.

- Štai kaip.

- Ypač medžių. Matote, jiems reikia anglies dioksido, o augalai jį naudoja. Ypač medžiai. Medžiai sunaudoja didelį kiekį anglies dioksido.

- Tikrai.

- Jūs juos sustabdysit - dabar, kai jau žinot? - paklausė panelė Beili.

- Darysime ką įmanydami, - patikino Karela.

- Geriausias būdas juos sustabdyti... - panelė Beili nutilo ir pakilo, spausdama krepšelį prie savo plokščios krūtinės. - Na, ką gi, nenoriu jūsų mokyti, kaip dirbti savo darbą.

- Jūsų pagalba labai ve inga, - pasakė Karela, vesdamas ją pertvaros link. Panelė Beili stabtelėjo.

- Ar nenorėtumėt sužinoti, kaip geriausia sustabdyti tuos tarakonžmogius? Žinot, iš pistoletų jokios naudos. Dėl terminio karščio.

- To aš nežinojau, - pasakė Karela. Jie stovėjo prieš pat pertvarą; atidarė jai dureles, ir moteriškė išėjo lauk.

- Yra tik vienas būdas juos sustabdyti, - pasakė ji.

- Koks gi? - pasiteiravo Karela.

Panelė Beili sučiaupė lūpas.

- Priminti juos koja! - pasakė, apsisuko ant kulno, pražygiavo pro kanceliariją, paskui laiptais žemyn į pirmąjį aukštą.

* *Bush (angl.) - krūmas*

Tą vakarą Bertas Klingas atrodė gerai nusiteikęs.

Kai Karela su Hevilendu įėjo į palatą, jis sėdėjo lovoje, ir jei ne storas tvarstis ant dešinio peties, niekad nebūtum pasakęs, jog jam kažkas yra. Jis nušvito plačia šypsena ir sėdo paplepėti su abiem lankytojais.

Žiaumojo saldainius, kuriuos jie jam atnešė, ir sakė, kad personalas šioje ligoninėje pritrenkiantis - pamatytų jie kai kurias seseles su jų siauručiais baltais chalatėliais.

Jis, atrodo, visai negriežė danties ant vaikino, kuris jį pašovė. Tokios klaidos - tiesiog žaidimo dalis, manė jis. Jis ir toliau čiaumojo saldainius, juokavo ir pliauškė niekus, kol detektyvams atėjo laikas eiti.

O pabaigoje jis papasakojo anekdotą apie žmogų su trimis sėklidėmis.

Tą vakarą Bertas Klingas, atrodo, buvo puikiai nusiteikęs.

AŠTUONIOLIKTAS SKYRIUS

Trejos laidotuvės sekė viena kitą stulbinamu greičiu. Kaitra nebuvo palanki tradicinėms mirties ceremonijoms. Laidotuvių dalyviai sekė paskui karstus, plūsdami prakaitu. Pikta saulė plieskė deginama šypsena, ir šviežiai surausta žemė, turėjusi būti vėsi ir drėgna, šįsyk priėmė karstus, kupina sauso, dulkėto abejingumo.

Pliažai šią savaitę buvo grūste prisigrūdę. Kalmz Pointe, Moto saloje, užregistruotas rekordinis bangų mūšos gerbėjų skaičius - du milijonai keturi šimtai septyniasdešimt tūkstančių. Policijai buvo nelengva. Policija vargo su eismu, nes visi, kas tik turėjo kokį kledarą, leidosi į kelią. Policija vargo su gaisrininkų hidrantais, nes vaikai visame mieste sukiojo ventilius ir, prie kaklelio pritaikę suplotas kavos skardinukes, krykštavo po tais improvizuotais dušais. Policija vargo, nes pagausėjo apiplėšimų - žmonės miegojo, atlapoję langus; žmonės palikdavo automobilius neužrakinę, nuleistais langais; krautuvininkai minutėlei bėgdavo per gatvę paskubom išgerti pepsikolos. Policija vargo su "plaukikais", nes saulėje apsvilę, kaitros nukamuoti miesto žmonės kartais atgaivos ieškodavo užterštuose vandenyse upių, juosiančių Aizolą - kai kurie jų paskęsdavo ir kurie ne kurie išnirdavo išpampusiais kūnais, išsprogusiomis akimis.

Dikso upėje esančioje Vokerio saloje policija vargo su kaliniais - nusprendę, jog karštis jau nebepakeliamas, jie beldė savo alaviniais dubenėliais į įkaitusių kamerų grotas, o policininkai, girdėdami triukšmą, skubėjo griebtis ginklo maištui numalšinti.

Policija išties vargo.

Geriau ji nebūtų apsivilkusi juodai, galvojo Karela.

Jisai suprato, jog tai absurdas. Kai miršta vyras, moteris apsivelka juodais rūbais.

Tačiau ramiomis naktinio budėjimo valandomis jie dažnai šnekučiuodavo su Henku, ir Henkas ne sykį buvo pasakojęs apie Elis juodais naktiniais marškiniais. Ir dabar, kad ir kaip stengdamasis, Karela negalėjo atskirti tų dviejų skirtingų juodos spalvos sąvokų: perregimų gundančių apdarų juodumo ir peleniškai juodos gedulo rūbų spalvos.

Elis Buš sėdėjo priešais jį savo svetainėje Kalmz Pointo bute. Langai buvo plačiai atlapoti, ir jis matė aukštus gotiškus Kalmz Pointo universiteto miestelio pastatus, įsirėžiančius negailestingai tvieskiančioje dangaus mėlynėje. Su Bušu jis dirbo daug metų, tačiau pirmą sykį buvo jo namuose; o asociacija, kurią jam sukėlė juodai apsitaisiusi Elis Buš, vertė jį jaustis kaltą Henko atminimui.

Henko butas buvo visiškai ne toks, kokį jį įsivaizdavo. Henkas buvo stambus, šiurkštokas - o butas kažkoks pamaiviškas - tikras moters būstas. Karela negalėjo patikėti, jog Henkui buvo jauku šiuose kambariuose. Jo akys įdėmiai perbėgo baldus - miniatiūrinius daikčiukus, į kuriuos įsispraudęs Henkas niekad negalėjo patogiai išsikėtoti. Ant langų - raukto kartūno užuolaidos. Svetainės sienos šleikštaus blyškiai citrininio atspalvio. Raitytų formų inkrustuoti staliukai. Kambario kampuose lentynos, nukrautos niekučiais, apstatinėtos trapiomis stiklinėmis šuniukų, katyčių ir nykštukų statulėlėmis - viena jų Mažulė Bo Pyp* su subtiliai išpūsta grakščia riestagale stikline piemens lazdele rankoje.

Kambarys, visas butas atrodė Karelai it kokia sujaukta papročių komedijos dekoracija. Henkas čia

* *"Motulės Žąsies pasakų" personažas*

turėjo jaustis taip, kaip santechnikas per literatų arbatėlę.

Visai kas kita ponia Buš.

Ponia Buš šliejosi minkštutėliame šartrezo spalvos krėsle, parietusi po savimi ilgas basas kojas. Ponia Buš buvo šio kambario dalis. Kambarys buvo sukurtas poniai Buš, sukurtas pačiam moteriškumui, ir tebūnie prakeiktas Vyriškasis Galvijas.

Ji vilkėjo juodo šilko rūbais. Nepaprastai didelė krūtinė, neįtikėtinai laibas liemuo. Klubai platūs, aukšti, - tokios moters kūnas sutvertas kūdikiams nešioti - tačiau ji kažkodėl atrodė ne iš tokių. Negalėjo įsivaizduoti jos, duodančios savo įsčiose pradžią naujai gyvybei. Tegalėjo įsivaizduoti ją taip, kaip pasakojo Henkas - vaidinančią gundytojos rolę. Juodas šilkas sustiprino įspūdį. Koketiškas kambarys išsklaidė visas abejones. Dekoracijos buvo sukurtos Elis Buš.

Suknelės iškirptė nebuvo gili. To ir nereikėjo.

Nebuvo suknelė ir pernelyg aptempta - nereikėjo nė to.

Ji nebuvo brangi, bet dailiai gulėjo. Jis neabejojo, jog viskas, ką ji vilki, dailiai ant jos guli. Neabejojo, kad net bulvių maišas nepaprastai patraukliai būtų atrodęs ant moters, kuri buvo Henko žmona.

- Ką man daryti? - klausė Elis. - Kloti lovas skyriuje? Juk taip paprastai daro policininkų našlės, ar ne?

- Ar Henkas nepaliko jokio draudimo? - pasiteiravo Karela.

- Nėra apie ką nė kalbėti. Policininkui ne taip jau lengva apsidrausti, tiesa? Be to... Jis buvo jaunas žmogus, Stivai. Kas galvoja apie tokius dalykus? Kas mano, jog tai gali atsitikti? - ji žvelgė į jį plačiai išplėstomis akimis. Akys buvo labai rudos, plaukai labai šviesūs, veido oda skaisti ir glotni. Graži moteris - bet jis nenorėjo apie ją taip galvoti. Geriau ji būtų apsileidusi ir apgailėtina. Nenorėjo, kad išrodytų gaivi ir daili. Po paraliais, kas čia,

šiame kambaryje taip slegia žmogų? Karela jautėsi tarytum paskutinis išlikęs vyriškis tarp nuogakrūčių gražuolių tropikų saloje, apsuptoje ryklių-žmogėdrų. Niekur nepabėgsi. Sala vadinasi Amazonija, ar kaip ten, visa iki pat gelmių moteriška, o jisai - paskutinis išlikęs vyriškis.

Kambarys ir Elis Buš.

Jų moteriškumas ėmė gaubti jį savo kibiu, salsvu glėbiu.

- Persigalvokite, Stivai, - tarė Elis. - Išgerkit.

- Gerai, išgersiu, - atsakė jis.

Ji pakilo, šmėstelėjusi ilgu baltu šlaunies ruožu, demonstruodama kone nepadoriai atsainų požiūrį į savo kūną. Ji jau seniai su juo susigyveno, tarė sau Karela. Jo patrauklumas jos nebestebina. Ji jį pripažįsta ir gyvena su juo, o kiti gali sau žavėtis, jei nori. Šlaunis kaip šlaunis, kokio velnio! Kuo čia ypatinga Elis Buš šlaunis?

- Viskio?

- Gerai.

- Ką jauti, kai taip būna? - pasiteiravo ji. Stovėjo prie baro priešais Karelą atsainia manekenės poza, visai čia nederama, - manekenes jis visuomet įsivaizdavo laibas, lanksčias ir plokščiakrūtes. Elis Buš buvo anaiptol ne iš tokių.

- Kai būna kaip?

- Kai tiri kolegos ir draugo mirtį?

- Keista, - pasakė Karela.

- Aš manau.

- Jūs labai gerai laikotės, - tarė Karela.

- Privalau, - trumpai atsakė Elis.

- Kodėl?

- Jei nesilaikyčiau, tai visai praskysčiau. Jis po žeme, Stivai. Kad ir kiek aš raudočiau, dejuočiau - šitai man nepadės.

- Tikriausiai ne.

- Mes turim gyventi toliau, ar ne taip? Negalim paprasčiausiai viską mesti dėl to, kad tas, kurį mylėjome, mirė, tiesa?

- Tiesa, - sutiko Karela.

Ji priėjo artyn ir padavė taurę. Akimirką jų pirštai susitiko. Jis pakėlė į ją akis. Jos veidas buvo visiškai nekaltas. Pirštai susiliete atsitiktinai - jis tuo neabejojo.

Ji priėjo prie lango ir pažvelgė į universitetą.

- Čia taip vieniša be jo, - pasakė.

- Darbe be jo taip pat vieniša, - nustebęs pratarė Karela. Prieš tai jis net nesuvokė, kaip iš tiesų buvo prisirišęs prie Henko.

- Nusprendžiau kur nors pakeliauti, - pasakė Elis, - toliau nuo daiktų, kurie man jį primena.

- Kokių daiktų? - paklausė Karela.

- Ak, nežinau, - tarė Elis. - Na, pavyzdžiui... praeitą vakarą pamačiau ant stalelio jo plaukų šepetį, jame tarp šerių įsivėlę tų jo pasišiaušusių rudų plaukų - tai iš karto priminė man Henką ir koks jisai buvo nežabotas. Jis buvo smarkus žmogus, Stivai, - jinai patylėjo. - Nežabotas.

Žodis buvo kažkoks moteriškas. Jis vėl prisiminė, kaip apie ją pasakodavo Henkas, - dabar prieš jį buvo ji pati, tikra, stovėjo prie lango, ir jis vėl pasijuto esąs toje saloje, iš visų pusių to moteriškumo apsuptas. Negalėjo jos kaltinti ir tai žinojo. Juk ji tebuvo savimi, Elis Buš, Moterimi. Ji tik marionetė likimo rankose, mergina, automatiškai įkūnijusi moteriškumą, mergina, kuri... Po velnių!

- Kiek toli jūs pasistūmėjot į priekį? - pasidomėjo ji. Atsisuko nuo lango, vėl grįžo prie krėslo ir susmuko į jį. Judesys anaiptol nebuvo grakštus. Tačiau kažkoks katiškas. Ji išsipleikė krėsle it didelė džiunglių katė, paskui vėl parietė po savimi kojas, ir jis nebūtų nustebęs, jeigu būtų pradėjusi murkti.

Papasakojo jai, ką jie manė žiną apie tariamąjį žudiką. Elis linktelėjo.

- Iš pradžių visai neblogai, - pasakė.

- Iš tikrųjų tai ne.

- Noriu pasakyti - jei jis kreipsis į gydytoją.

- Dar nesikreipė. Galbūt ir nesikreips. Tikriausiai pats susitvarkė žaizdą.

- Ar žaizda rimta? Jis smarkiai sužeistas?

- Atrodo. Bet švariai - kiaurai.

- Henkas turėjo jį užmušti, - tarė ji. Kad ir kaip būtų keista, pykčio jos žodžiuose nebuvo. Patys žodžiai buvo grėsmingi it susiraičiusi barškuolė, tačiau kalbos intonacija darė juos nekenksmingus.

- Taip, - sutiko Karela. - Turėjo.

- Bet jis neužmušė.

- Ne.

- Ką darysite toliau? - paklausė ji.

- O, nežinau. Žmogžudysčių tyrimo skyrius ant sienų lipa per tas žmogžudystes; mes, atrodo, taip pat. Nors porą minčių aš turiu.

- Svarbių? - paklausė ji.

- Ne. Tiesiog minčių.

- Kas per mintys?

- Jums nebus įdomu.

- Nužudytas mano vyras, - šaltai ištarė Elis. - Patikėkit, man nebus neįdomu tai, kas galėtų padėti surast jo žudiką.

- Na, ką gi, kol nebūsiu tikras tuo, apie ką kalbu, savo idėjų geriau neskelbsiu.

Elis nusišypsojo.

- Tai kas kita. Jūs nė neparagavote viskio.

Jis pakėlė taurelę prie lūpų. Gėrimas buvo labai stiprus.

- Oho! - tarė jis. - Nepagailėjote viskio, tiesa?

- Henkas mėgo stipresnį, - pasakė ji. - Viską jis mėgo stiprų.

Ir vėl, tarytum asmenybė, kurią valdo jos kūno poreikiai, - kūno, kuris negali atrodyti niekaip kitaip, o tik akivaizdžiai kviečiantis, - Elis Buš nejučiomis uždegė dar vieną sprogiklį. Jam pasirodė, kad netrukus ji pažirs tūkstančiu skriejančių fragmentų - krūčių, klubų, šlaunų - tarsi Dali drobėje.

- Man jau metas, - tarė jis. - Miestas moka man ne už tai, kad visą rytą gurkšnočiau viskį.

- Pabūkite dar valandėlę, - pasakė ji. - Aš taip pat turiu keletą idėjų.

Jis skubom pakėlė akis - taip dviprasmiškai nuskambėjo jos žodžiai. Apsiriko. Nusisukusi nuo jo, ji vėl žiūrėjo pro langą - veido profilis, kūno profilis.

- Dėstykite, - tarė jis.

- Žmogus, kuris nekenčia policininkų, - atsiliepė ji.

- Galbūt.

- Taip turėtų būti. Kas kitas taip beprasmiškai būtų sunaikinęs tris gyvybes? Tas žmogus turi nekęsti policininkų, Stivai. Ar Žmogžudysčių tyrimo skyriui taip neatrodo?

- Nekalbėjau su jais jau keletas dienų. Žinau, kad iš pradžių jiems taip neatrodė.

- Kaip jiems atrodo dabar?

- Sunku pasakyti.

- Kaip dabar atrodo *jums*?

- Galbūt tas žmogus ir turi nekęsti policininkų. Riardonas ir Fosteris... taip, žmogus, kuris nekenčia policininkų. Bet Henkas... nežinau.

- Regis, nesuprantu jūsų.

- Na, Riardonas ir Fosteris dirbo poroj, tad tarkim, galbūt kažkoks niekšelis ir galando prieš juos dantį. Gal kada jiedu... galbūt ir brūkštelėjo kokiam idiotui prieš plauką.

- Taip?

- Bet Henkas su jais niekuomet nedirbo. Na, gal ne visai taip. Galbūt kartą kitą ir tupėjo drauge pasaloje ar panašiai. Tačiau niekuomet kartu su jais nebuvo vykdęs jokio svarbaus arešto. Tikrinom protokoluose.

- Kas sako, jog tai būtinai turi būti kažkieno asmeninė pagieža, Stivai? Paprasčiausiai galbūt tai koks nors nelemtas pakvaišėlis, - regis, ji pradėjo pykti. Jisai nesuprato, kodėl - iki šiol ji iš tiesų buvo ganėtinai rami.

Dabar ėmė tankiau alsuoti, bangavo krūtinė. - Tiesiog koks nors trenktagalvis, bjaurus, iškrypęs idiotas, įsikalęs sau į galvą nukneckinti visus 87-o skyriaus faraonus. Ar tai skamba taip jau neįtikėtinai?

- Ne, anaiptol. Beje, mes patikrinom visas psichiatrines ligonines - žmones, kurie neseniai buvo išrašyti, kurie praeityje galbūt turėjo reikalų su... - jis papurtė galvą. - Žinote, mes įsivaizdavome, jog tai galėtų būti paranojikas, kažkas, kas puola į įsiūtį, vien išvydęs uniformą. Tik kad tie vyrai nebuvo uniformuoti.

- Ne, nebuvo. Ir kas iš to?

- Tarėmės aptikę vieną pėdsaką. Nors ne iš tokių, kur nemėgtų policininkų - jaunuolis, kuris armijoje turėjo daug bėdų su karininkais. Neseniai jį išrašė iš Bremluko kaip pasveikusį, bet tai dar nieko nereiškia. Pakalbėjome su vietiniais psichiatrais - jie įsitikinę, kad jo liga niekuomet nevirs prievartos veiksmais, juo labiau šėlu.

- Ir jūs atmetėte šią versiją?

- Ne, mes tą vaikiną apžiūrėjome. Nekenksmingas. Alibi per visą mylią.

- Ką dar jūs patikrinote?

- Išžvalgėme visus turimus nusikaltėlių pasaulio kontaktus. Manėme, galbūt tai gaujos darbas - koks nors gangsteris dėl kažko, ką mes jam padarėme, tariasi patyręs skriaudą ir štai tokiu būdu bando parodyti mums mūsų vietą. Pasamdo žudiką ir pradeda metodiškai darbuotis. Tačiau iki šiol negauta jokios informacijos, o nusikaltėlių pasaulio kerštas - ne toks dalykas, kurį lengva išsaugoti paslaptyje.

- Kas dar?

- Visą rytą rausiausi po FTB fotografijas. Viešpatie, jūs niekuomet neįsivaizduotumėt, kiek žmonių atitinka mūsų turimą aprašymą.

Jis siurbtelėjo viskio. Buvo bepradedąs su Elis jaustis truputį laisviau. Galbūt galų gale ne tokia ji jau moteriška. O gal jos moteriškumas po kurio laiko papras-

čiausiai apgaubia jus taip, kad tiesiog nieko nebematai. Šiaip ar taip, kambarys Karelai dabar jau nebeatrodė toks slegiantis.

- Ką nors išsiaiškinote? Iš fotografijų?

- Kol kas ne. Pusė jų kalėjime, kiti išsibarstę po visą šalį. Matote, visa velniava čia... na...

- Kas?

- Iš kur žudikas žinojo, kad tie žmonės - policininkai? Visi jie vilkėjo civiliškai. Jeigu nebuvo su jais anksčiau susidūręs, iš kur galėjo žinoti?

- Taip, suprantu, ką jūs norite pasakyti.

- Galbūt jis sėdėdavo stovinčiame automobilyje priešais skyrių ir stebėdavo kiekvieną įeinantį ir išeinantį. Jeigu būtų kurį laiką taip daręs, būtų sužinojęs, kas čia dirba, o kas ne.

- Galbūt jis taip darė, - susimąsčiusi tarė Elis. - Taip, galbūt.

Užsimiršusi ji susikėlė koją ant kojos. Karela nukreipė akis.

- Nors ši teorija turi silpnų vietų, - pasakė Karela. - Štai kodėl tas reikalas toks šūdinas, - žodis išsprūdo nejučiom, ir jis susirūpinęs pažvelgė į ją. Elis Buš, atrodo, tą žodį praleido pro ausis. Tikriausiai gana prisiklausė jų iš Henko. Kojos vis dar buvo sukeltos viena ant kitos. Labai dailios kojos. Sijonas pakilo į viršų. Jis vėl nukreipė akis.

- Manot, jeigu kas nors būtų sekęs skyrių, būtume jį pastebėję. Tai yra, jeigu būtų sekęs taip ilgai, kad būtų išsiaiškinęs, kas tenai dirba, o kas tiktai lankosi... tai būtų užtrukę. Mes tikrai būtume jį pastebėję.

- Ne - jeigu jis būtų pasislėpęs.

- Priešais skyrių nėra kitų pastatų. Tiktai parkas.

- Galbūt jis buvo kur nors parke... galbūt su žiūronais.

- Teisingai. Bet kaip tada jam atskirti detektyvus nuo paprastų policininkų?

- Ką?

- Jis nužudė tris detektyvus. Gal tai ir atsitiktinumas. Bet taip nemanau. Gerai: kaip, velniai rautų, jam atskirti policininkus nuo detektyvų?

- Labai paprastai, - pasakė Elis. - Tarkim, jisai stebi - mato žmones ateinant, po to mato juos po patikrinimo, kai jie išsivaikšto budėjimo maršrutais. Tuomet jie uniformuoti. Kalbu apie budinčius policininkus.

- Taip, tikriausiai.

Jis nurijo didelį gurkšnį. Elis suerzėjo krėsle.

- Man karšta, - pasakė.

Jisai į ją nežiūrėjo. Žinojo - jeigu pažiūrės, jo akys nukryps žemyn, o jis nenorėjo matyti to, ką nesąmoningai, išsiblaškiusi demonstravo Elis.

- Neatrodo, jog šis karštis bent kiek padėtų tirti bylą, - tarė ji.

- Šitas karštis *niekam* niekuo nė kiek nepadeda.

- Kai tik išeisite, tuoj pat persirengsiu šortais ir liemenėle.

- Užuominą supratau, - pasakė Karela.

- Ne, aš nenorėjau pasakyti... o, po velnių, Stivai, aš persirengčiau ir dabar, jei žinočiau, jog jūs dar pabūsit. Tiesiog pagalvojau - jūs netrukus išeinat. Noriu pasakyti... - ji neaiškiai numojo ranka. - Et, niekai.

- Aš išeinu, Elis. Dar daug nuotraukų reikia peržiūrėti, - jis atsistojo. - Ačiū už viską.

Pasuko prie durų; kai ji pakilo, neatsigręžė - nenorėjo vėl pamatyti jos kojų.

Prie durų jinai padavė jam ranką. Delnas buvo tvirtas ir karštas. Ranka putli. Ji paspaudė jam ranką.

- Sėkmės, Stivai. Jeigu aš kuo nors galėčiau padėti...

- Mes jums pranešime. Dar kartą dėkui.

Jis išėjo ir nužingsniavo gatve. Gatvėje buvo labai karšta.

Keista, staiga jam kilo noras permiegoti su moterimi.

Su bet kokia.

DEVYNIOLIKTAS SKYRIUS

- Čia tai, sakyčiau, tikras gražuolis, - tarė Helas Vilis. Helas Vilis buvo vienintelis iš tiesų žemo ūgio detektyvas, kokį kada nors buvo pažinojęs Karela. Aišku, jisai siekė reikalaujamą ūgio minimumą - penkias - pėdas aštuonis colius - bet tik tiek. Greta kitų įspūdingų gabaritų skyriaus detektyvų atrodė greičiau kaip baleto šokėjas, o ne tikras policininkas. O kad jis toks buvo - jokių abejonių. Kaulai smulkučiai, veidas siaurutis, atrodė - nė musės jisai negalėtų nuskriausti, tačiau kiekvienas, kada nors turėjęs reikalų su Helu Viliu, nebenorėjo vėl patirti to abejotino malonumo. Helas Vilis buvo dziudo meistras.

Paspaudęs tau ranką, tuo pačiu judesiu Helas Vilis galėjo sulaužyt tau stuburą. Tik būk neatsargus su Helu Viliu - ir tu rizikuoji patirti kankinamą skausmą nuo jo nykščio spustelėjimo. O jei būsi visai neatsargus - gali išlėkti į orą, pamėtėtas "Regbio" arba "Rytietišku" būdu. "Kulkšnies metimas", "Skraidančios kumelės", "Užpakaliniai ratai" buvo tokia pat Helo Vilio asmenybės dalis, kaip ir žėrinčios rudos jo akys.

Tos akys dabar pralinksmėję žvelgė į FTB archyvų nuotrauką, kurią jis per stalą parodė Karelai.

Iš tikrųjų tai buvo "tikras gražuolis". Nosis sulaužyta mažiausiai keturiose vietose. Randas per visą kairįjį skruostą. Akis dengia randų raizginys. Ausys it žiediniai kopūstai ir beveik nė vieno danties. Ir aišku, vadinosi jis "Gražuolėlis Kradžakas".

- Lėlytė, - pasakė Karela. - Kodėl jį mums atsiuntė?

- Tamsūs plaukai, šešios pėdos du coliai, svoris šimtas aštuoniasdešimt penki svarai. Ar norėtum susidurti su tokiu kokią tamsią ir gūdžią naktį?

- Nenorėčiau. Jis mieste?

- Jis Los Andžele.

Suskambo telefonas. Vilis pakėlė ragelį.

- 87-asis skyrius, - atsiliepė. - Detektyvas Vilis.

Karela pakėlė akis.

- Ką? - ištarė Vilis. - Sakykite adresą, - jis skubiai kažką pakeverzojo savo bloknote. - Sulaikykite jį, mes tuoj pat atvažiuojam.

Jis pakabino ragelį, atidarė stalo stalčių ir išsiėmė revolverį.

- Kas yra? - paklausė Karela.

- Gydytojas iš Šiaurės 35-osios. Jo priimamajame žmogus su šautine žaizda kairiajame petyje.

Kai Karela su Viliu atvyko į vietą, priešais rusvą namą Šiaurės 35-ojoje gatvėje jau stovėjo budinti policijos mašina.

- Naujokėliai mus apstatė, - pasakė Vilis.

- Kad tik jie jį būtų sučiupę, - atsiliepė Karela, ir tai nuskambėjo kaip malda. Lentelė prie durų skelbė: GYDYTOJAS PRIIMA, PRAŠOME SKAMBINTI IR PRISĖSTI.

- Kur? - pasidomėjo Vilis. - Ant laiptelių?

Jie paskambino, atidarė duris ir įėjo į laukiamąjį. Laukiamasis buvo įsikūręs pirmame aukšte greta nedidelio vidinio kiemelio. Ant ilgos odinės kušetės sėdėjo policininkas ir skaitė "Esquire". Detektyvams įėjus, jis užvertė žurnalą ir prisistatė.

- Policininkas Kertis, sere.

- Kur gydytojas? - paklausė Karela.

- Savo kabinete, sere. Kantris jį klausinėja.

- Kas tas Kantris?

- Mano porininkas, sere.

- Eime, - tarė Vilis. Jie su Karela įžengė į gydytojo kabinetą. Kantris, nerangus ilgšis su kupeta juodų plaukų, jiems įėjus išsitempė "ramiai".

- Viso labo, Kantri, - sausai tarstelėjo Vilis. Policininkas pasuko durų link ir išėjo.

- Daktaras Raselas? - paklausė Vilis.

- Taip, - atsiliepė daktaras Raselas. Tai buvo kokių penkiasdešimties metų vyriškis, tačiau dėl žilų kaip sidabras plaukų atrodė vyresnis. Jo laikysena buvo itin tiesi, pečiai platūs, chalatas nepriekaištingai baltas. Dailus vyriškis - ir atrodė labai išmanus. Galbūt tikras mėsininkas, svarstė Karela, tačiau jis pats nedvejodamas būtų tokiam žmogui patikėjęs išpjauti sau širdį.

- Kur jis?

- Išėjo.

- Kaip...

- Aš paskambinau iš sykio, vos tik pamačiau žaizdą. Atsiprašiau, išėjau į savo kabinetą ir paskambinau. Kai grįžau, jo jau nebebuvo.

- Šūdas, - pasakė Vilis. - Gal papasakotumėt mums viską iš pradžių, daktare?

- Žinoma. Jis įėjo... o, ne daugiau kaip prieš dvidešimt minučių. Laukiamasis buvo tuščias - kas šiuo dienos metu nėra įprasta - bet, kaip įsivaizduoju, menkesnes negalias žmonės linkę gydyti pliaže, - jis šyptelėjo. - Pasisakė valęs medžioklinį šautuvą ir tasai iššovęs. Nusivedžiau jį į priimamąjį - tai yra, šitą kambarį, džentelmenai - ir paprašiau nusivilkti marškinius. Jisai nusivilko.

- O paskui?

- Apžiūrėjau žaizdą. Paklausiau, kada įvyko nelaimė. Jis pasakė, jog šįryt. Iškart supratau, kad meluoja. Žaizda, kurią apžiūrėjau, nebuvo šviežia, jau smarkiai užkrėsta. Tuomet ir prisiminiau straipsnius laikraščiuose.

- Apie policininkų žudiką?

- Taip. Prisiminiau tartum skaitęs, jog tasai žmogus pašautas aukščiau juosmens. Tuomet aš atsiprašiau ir paskambinau jums.

- Ar žaizda tikrai buvo šautinė?

- Be jokios abejonės. Sutvarstyta, tačiau labai prastai. Suprantate, aš jos labai nuodugniai neapžiūrėjau, nes skubėjau paskambinti. Bet man pasirodė, jog ji dezinfekuota jodu.

- Jodu?

- Taip.

- Bet vis tiek užkrėsta?

- Taip, tikrai. Tas žmogus anksčiau ar vėliau turės susirasti kitą gydytoją.

- Kaip jis atrodė?

- Na, nuo ko čia pradėjus?

- Kokio amžiaus?

- Trisdešimt penkerių ar apie tiek.

- Ūgis?

- Sakyčiau, kiek aukštesnis nei šešių pėdų.

- Svoris?

- Maždaug šimtas devyniasdešimt.

- Plaukai juodi? - paklausė Vilis.

- Taip.

- Akių spalva?

- Ruda.

- Jokių randų, apgamų, kitų ypatingų žymių?

- Veidas smarkiai apdraskytas.

- Ar jis kabinete ko nors lietėsi?

- Ne. Palaukite, taip.

- Kur?

- Pasisodinau jį čia ant stalo. Kai pradėjau zonduoti žaizdą, jis krūptelėjo ir įsitvėrė šitų kabių stalo gale.

- Galbūt mums pasisekė, Helai, - pasakė Karela.

- Viešpatie, rodos, kad taip. Kaip jis buvo apsirengęs, daktare Raselai?

- Juodai.

- Juodu kostiumu?

- Taip.

- Kokios spalvos marškiniai?

- Balti. Virš žaizdos dėmė.
- Kaklaraištis?
- Kaklaraištis dryžuotas. Juodai auksinis.
- Segtukas?
- Buvo. Su kažkokiu piešinuku.
- Kokio tipo?
- Gal ragas? Kažkas panašaus.
- Trimitas, medžioklės ragas?
- Nežinau. Tikrai negalėčiau pasakyti. Prisiminiau jį todėl, kad buvo neįprastas. Krito man į akį, kai jis rengėsi.
- Kokios spalvos batai?
- Juodi.
- Nusiskutęs?
- Tai yra - jūs norit paklausti, ar jis buvo su barzda?
- Taip.
- Na ką gi, tuomet taip, nusiskutęs. Tačiau veidas jau prašosi skustuvo.
- Mhm. Žiedai?
- Bent aš nepastebėjau.
- Apatiniai marškinėliai?
- Nevilkėjo.
- Per tokį karštį nėra ko jo smerkti. Ar galėčiau paskambinti, daktare?
- Prašom. Manote, tai tasai žmogus?
- Tikiuosi, taip, - pasakė Vilis. - Dieve mano, tikiuosi, kad taip.

Nervindamasis žmogus prakaituoja - net jei temperatūra ir neviršija kokių devyniasdešimt laipsnių pagal Farenheitą.

Pirštų galiukuose yra prakaito porų; skystį, kurį jos išskiria, sudaro 98,5 procento vandens ir nuo 0,5 iki 1,5 procento kietos medžiagos. Šią medžiagą sudaro maždaug vienas trečdalis neorganinių medžiagų - dau-

giausia druskų - ir du trečdaliai organinių - pavyzdžiui, šlapalo, albumino bei skruzdžių, sviesto ir acto rūgščių. Prie žmogaus pirštų galiukų išskyrų limpa dulkės, purvas ir riebalai.

Prakaitas, susimaišęs su tuo, kas prilipo prie piršto, palieka labai ploną atspaudą ant žmogaus liečiamo paviršiaus.

Įtariamas žudikas prisilietė lygaus chromuoto kabių paviršiaus daktaro Raselo kabinete.

Mokslo ir technikos laboratorijos darbuotojai tuos nematomus pirštų atspaudus pabarstė specialiais juodais milteliais. Miltelių perteklius nubyrėjo ant popieriaus lapo. Atspaudų paviršių atsargiai nubraukė strauso plunksnele. Po to juos nufotografavo.

Buvo gauti du ryškūs abiejų nykščių atspaudai toje vietoje, kur įtariamasis prispaudė pirštus prie kabių paviršiaus. Buvo gauti ryškūs abiejų antrųjų falangų pirštakaulių atspaudai tenai, kur įtariamasis įsitvėrė vidinio kabių paviršiaus.

Atspaudus pasiuntė į Identifikacijos biurą. Kruopščiai peržiūrėjo archyvus. Paieškos buvo bergždžios, ir atspaudus persiuntė Federaliniam tyrimų biurui - detektyvai kol kas sėdėjo ir laukė.

Tuo tarpu daktarą Raselą aplankė policijos dailininkas. Išsiklausinėjęs jis pradėjo piešti įtariamojo portretą. Koregavo piešinį daktaro Raselo patariamas: "Ne, nosis truputį per ilga; taip, dabar geriau. Pabandykite šiek tiek išlenkti lūpą šitoje vietoje; taip, taip, šitaip" - ir galų gale piešinį užbaigė, - taip daktaras Raselas prisiminė žmogų, kuris buvo kreipęsis į jį. Atvaizdą išsiuntinėjo po visus sostinės dienraščius ir visas vietines televizijos stotis drauge su žodiniu minimo žmogaus aprašymu.

Visą tą laiką detektyvai laukė pranešimo iš FTB. Tebelaukė dar ir kitą dieną.

Vilis apžiūrinėjo piešinį pirmajame vieno rytinių laikraščių puslapyje.

Rėksminga antraštė skelbė: AR ESI MATĘS ŠĮ ŽMOGŲ?

- Atrodo neblogai, - tarė Vilis.

- Gražuolėlis Kradžakas, - pasakė Karela.

- Ne, aš rimtai.

- Gal jis ir dailus, bet tai tikras velnio išpera, - pasakė Karela. - Kad jam ranka nudžiūtų!

- Labai gali būti, kad taip ir įvyks, - sausai tarstelėjo Vilis.

- Kur, po velnių, tasai FTB pranešimas? - irzo Karela. Visą rytą jisai atsakinėjo į skambučius - skambino žmonės, kurie tarėsi matę žudiką. Aišku, kiekvieną pranešimą reikėjo patikrinti, tačiau kol kas - pasak jų - tą žmogų buvo matę tuo pačiu metu įvairiausiose miesto dalyse. - Maniau, kad tie vyrukai miklesni.

- Tokie ir yra, - pasakė Vilis.

- Eisiu, šnektelėsiu su leitenantu.

- Žygiuok, - tarė Vilis.

Karela priėjo prie leitenanto durų. Pasibeldė.

- Užeikit! - sušuko Bernsas.

Karela įėjo į kabinetą. Bernsas kalbėjo telefonu. Ženklu parodė Karelai palūkėti. Po to linktelėjo ir tarė:

- Bet, Hariete, aš nemanau čia nieko bloga, - jis kantriai klausė. - Taip, bet...

Priėjęs prie lango, Karela žiūrėjo į parką.

- Ne, nematau jokios priežasties, kad...

"Vedybos, - pagalvojo Karela. Paskui - apie Tedi: - Pas mus bus kitaip."

- Hariete, leisk jam eiti, - kalbėjo Bernsas. - Jis geras berniukas, ir nieko bloga jam neatsitiks. Klausyk, patikėk manimi. Dėl Dievo meilės, juk tai tiktai pramogų parkas.

Bernsas kantriai atsiduso.

- Tuomet gerai, - patylėjo. - Dar nežinau, mieloji. Laukiame žinios iš FTB. Jeigu grįšiu namo, paskambinsiu tau. Ne, nieko ypatinga. Šiaip ar taip, per tokį pasiutusį karštį nesinori valgyti. Taip, brangioji, iki.

Jis pakabino ragelį. Karela pasitraukė nuo lango.

- Ak, tos moterys, - pratarė Bernsas, visai nesuirzęs. - Sūnus su draugais vakare nori eiti į Džolilendą. Jinai nenori leisti. Nesupranta, ko jam ten prireikė vidury savaitės. Sako skaičiusi laikraščiuose apie vaikinų muštynes tokiose vietose. Po šimts, tai tik pramogų parkas. Vaikinukui jau septyniolika.

Karela linktelėjo.

- Jeigu imsi nepaliaudamas sekti, jie pasijus kaip belaisviai. Gerai - kodėl ten būtinai turi kilti muštynių? Laris puikiai žino, kaip išvengti nemalonumų. Jis geras vaikas. Matei jį, tiesa, Stivai?

- Taip, - pasakė Karela. - Man jis pasirodė labai ramus.

- Žinoma, aš ir sakau Harietei. Et, velniai rautų! Tos moterys niekad nenori nupjauti virkštelės. Viena moteris mus augina, paskui, kai subręstam, perduoda kitai.

Karela nusišypsojo.

- Tai sąmokslas, - tarė jis.

- Kartais man taip ir atrodo, - pasakė Bernsas. - Bet ką mes be jų darytume, a? - jis liūdnai palingavo galva - žmogus, patekęs į visuomeninės struktūros spąstus.

- Iš FTB dar nieko? - pasiteiravo Karela.

- Ne, kol kas ne. Viešpatie, aš meldžiu Dievą sėkmės.

- Mhm.

- Mes nusipelnėme sėkmės, nejau ne? - paklausė Bernsas. - Mes tiesiog žemę nosim arėme. Mes nusipelnėme sėkmės.

Į duris pasibeldė.

- Įeikit, - pasakė Bernsas.

Į kambarį įžengė Vilis su voku rankoje.

- Ką tiktai gavome, sere, - tarė.

- FTB?

- Taip.

Bernsas paėmė voką. Skubiai atplėšė, ištraukė sulenktą laišką.

- Velniava! - pratrūko jis. - Velniava, prakeikimas!

- Blogai?

- Jie nieko apie jį neturi! - šaukė Bernsas. - Prakeikimas! Velnio prakeikimas!

- Jokių atspaudų?

- Mes *viską* apie tą tipą žinome, - karščiavosi Vilis, žingsniais matuodamas kabinetą. - Žinom, kaip jis atrodo, žinom jo ūgį, svorį, kraujo grupę, kada jis paskutinįsyk kirposi, vos ne jo išeinamosios angos dydį! - jis kirto kumščiu sau į kitos rankos delną. - Vienintelis dalykas, kurio mes nežinom - kas, po velnių, jis per vienas! Kas jis, prakeiktasis, kas jis toks?

Nei Karela, nei Bernsas neatsakė.

Tą naktį vaikiną, vardu Migelis Areta, atgabeno į nepilnamečių skyrių. Policija sučiupo jį kaip vieną iš tų, kurių nebuvo per "Groverių" patikrinimą, ir neilgai truko nustatyti, jog Migelis - tas vaikinas, kuris pašovė Bertą Klingą.

Tą naktį, kai buvo sužeistas Klingas, Migelis su savim turėjo šaudyklę. Kai "Groverių" "senjoras" Rafaelis Ripas Desanga pasakė vaikinams, jog aplinkui sukinėjasi kažin koks gudreiva ir šniukštinėja, Migelis drauge su kitais patraukė pamokyt jo.

Kaip pasirodė, tas gudreiva - ar asmuo, kurį jie palaikė gudreiva - griebėsi revolverio. Migelis išsitraukė iš kišenės savišką ir pykštelėjo.

Žinoma, Bertas Klingas nebuvo tas gudreiva. Paaiškėjo, jog jis - še tai tau! - policininkas. Tad Migelis Areta dabar buvo Nepilnamečių skyriuje; skyriaus darbuotojai stengėsi išsiaiškinti, kodėl jis taip pasielgęs, - kad galėtų teisingai pateikti jo atvejį nepilnamečių teismui.

Migeliui Aretai buvo penkiolika metų. Turbūt paprasčiausiai jis ne ką teišmanė.

Tikrasis gudreiva - reporteris, vardu Klifas Sevidžas - buvo trisdešimt septynerių metų ir būtų turėjęs daugiau išmanyti.

Bet jis neišmanė.

DVIDEŠIMTAS SKYRIUS

Kai kitą dieną, ketvirtą valandą popiet, Karela išėjo iš skyriaus, jo laukė Sevidžas.

Buvo jis su rudu šilkiniu kostiumu, auksiniu kaklaraiščiu ir ruda šiaudine skrybėle, apjuosta blyškiai geltonu kaspinu.

- Sveiki, - tarė jis, atšlijęs nuo pastato sienos.

- Kuo galiu būti naudingas? - paklausė Karela.

- Jūs detektyvas, tiesa?

- Jeigu turite skundų, - pasakė Karela, - kreipkitės į budintį seržantą. Aš einu namo.

- Mano vardas Sevidžas.

- O! - tarė Karela. Jis rūgščiai nužvelgė reporterį.

- Jūs taip pat priklausote brolijai? - pasiteiravo Sevidžas.

- Kokiai brolijai?

- Sąjungai prieš Sevidžą. *Eeta Piecea Cliff.*

- Aš pats esu *Phi Beta Kappa,* - pasakė Karela.

- Iš tikrųjų?

- Ne, - jis pasuko savo automobilio link. Sevidžas žengė jam į koją.

- Aš norėjau paklausti: jūs taip pat prieš mane nusistatęs? - patikslino Sevidžas.

- Jūs kaišiojote nosį, kur nereikia, - atsakė Karela. - Dėl to, kad kaišiojote, vienas policininkas dabar guli ligoninėje, ir vienas vaikinukas Nepilnamečių skyriuje laukia teismo. Ko norit - kad įteikčiau medalį?

- Jeigu vaikinukas šaudo į žmogų, nusipelnė to, ką gavo.

- Galbūt jis nebūtų į nieką šovęs, jei jūs nebūtumėt kaišiojęs nosies kur nereikia.

- Aš reporteris. Mano amatas - rinkti faktus.

- Leitenantas man sakė aptaręs su jumis galimybę, jog dėl tų žmogžudysčių kalti paaugliai. Pasakojo sakęs

jums, kad jo nuomone, tokia tikimybė be galo menka. Bet jūs neatlyžot, vis tiek šniukštinėjot. Ar suvokiate, kad Klingą galėjo nušauti?

- Bet jo nenušovė. O suvokiat, jog galėjo nušauti mane? - pasakė Sevidžas.

Karela nutylėjo.

- Jeigu jūsiškiai daugiau bendradarbiautų su spauda...

Karela stabtelėjo.

- Klausykit, - tarė jis, - ką jūs veikiate šiame rajone? Dar bėdos ieškote? Jei kuris nors "Groverių" jus pažins, užvirs nauja maišalynė. Kodėl jums negrįžus į redakciją ir nesukūrus kokios skilties apie šiukšlių surinkimą?

- Jūsų humoras...

- Aš visai nejuokauju, - pasakė Karela, - ir tikrai ne per daug trokštu ką nors su jumis aptarinėti. Ką tik baigiau darbą. Einu namo, išsimaudysiu po dušu, paskui turiu pasimatymą su sužadėtine. Teoriškai aš einu tarnybines pareigas dvidešimt keturias valandas per parą, kiekvieną savaitės dieną, bet laimei, į tas pareigas neįeina terlionė su kiekvienu nuo bandos nuklydusiu pienburniu reporteriu.

- Pienburniu? - Sevidžas nuoširdžiai įsižeidė. - Na jau, klausykit...

- Kokio velnio jūs iš manęs norite? - paklausė Karela.

- Noriu aptarti tas žmogžudystes.

- O aš nenoriu.

- Kodėl ne?

- Viešpatie, jūs tikra siurbėlė, na, ar ne?

- Aš reporteris, ir pasiutusiai geras reporteris. Kodėl jūs nenorite pasikalbėti apie žmogžudystes?

- Aš pasiruošęs jas aptarti su kiekvienu, kuris supranta, apie ką aš kalbu.

- Aš gerai moku klausytis, - pasakė Sevidžas.

- Žinoma. Jūs jau išklausėte Ripą Desangą.

- Gerai, aš suklydau ir esu pasiruošęs tai pripažinti. Maniau, tai padarė paauglys, o taip nebuvo. Dabar žinome, jog tai suaugęs žmogus. Ką mes dar apie jį žinome? Ar žinom, kodėl jis tai padarė?

- Ruošiatės persekioti mane visą kelią į namus?

- Norėčiau pavaišinti jus taurele, - pasakė Sevidžas. Jis viltingai sužiuro į Karelą. Karela svarstė pasiūlymą.

- Gerai, - tarė jis.

Sevidžas ištiesė ranką.

- Draugai mane vadina Klifu. Nežinau, kuo vardu jūs.

- Stivas Karela.

Jie paspaudė rankas.

- Malonu susipažinti. Eime, išgersime.

Bare buvo kondicionuotas oras - palaimingas prieglobstis po troškios kaitros lauke. Jie užsisakė, po to susėdo vienas priešais kitą kairėje kabinoje prie sienos.

- Aš tenoriu žinoti, - pasakė Sevidžas, - ką galvojate jūs.

- Turite galvoje mane patį ar skyrių?

- Žinoma, jus. Negaliu tikėtis, kad kalbėtumėte už visą skyrių.

- Ar tai spaudai? - paklausė Karela.

- Ne, po velnių. Tiesiog noriu susidaryti apie tai nuomonę. Kai tik visa bus baigta, spaudoje pasipils straipsniai. Savo darbo labui norėčiau susipažinti su visais tyrimo aspektais.

- Nespecialistui sunkoka suprasti visus policijos tyrimo aspektus, - pasakė Karela.

- Žinoma, žinoma. Bet jūs bent jau galit papasakoti, ką galvojat pats.

- Aišku, galiu. Su salyga, jog tai ne spaudai.

- Skauto garbės žodis, - pasakė Sevidžas.

- Skyriuje nemėgsta, kai koks policininkas mala liežuviu...

- Į spaudą nepateks nė žodžio, - pasakė Sevidžas. - Patikėkite.

- Ką jūs norėtumėt sužinoti?

- Priemones mes žinome, aplinkybes žinom, - pasakė Sevidžas. - Koks motyvas?

- Kiekvienas policininkas mieste norėtų gauti atsakymą į šį klausimą, - pratarė Karela.

- Galbūt beprotis.

- Galbūt.

- Jums taip neatrodo?

- Ne. Kai kuriems mūsiškiams atrodo. Man ne.

- Kodėl ne?

- Tiesiog neatrodo.

- Yra kokia nors priežastis?

- Ne, tiesiog nuojauta. Kai ilgą laiką tiri bylą, atsiranda kažkokia nuojauta. Paprasčiausiai netikiu, jog tai maniako darbas.

- Kuo jūs *tikite?*

- Na, ką gi, turiu keletą idėjų.

- Pavyzdžiui?

- Šiuo metu nenorėčiau apie jas kalbėti.

- Ak, liaukitės, Stivai.

- Klausykit, policijos darbas toks pats, kaip ir kiekvienas kitas darbas - išskyrus tai, jog jis susijęs su nusikaltimu. Jei vertiesi importo-eksporto bizniu, kartais nuojauta pasikliauji, o kartais ne. Ir mes taip pat. Jei nuojauta tau kažką sako, juk nebėgsi be atodairos sudaryti milijono vertės sandėrio.

- Taigi, jums kažką sako nuojauta, o jūs norėtumėte pirma įsitikinti?

- Iš tiesų net ne nuojauta. Tiesiog turiu idėją.

- Kokią idėją?

- Dėl motyvo.

- Ir kas dėl motyvo?

Karela nusišypsojo.

- Esat tikras įkyruolis, ar ne?

- Aš geras reporteris. Jau sakiau.

- Gerai, pažvelkim į bylą tokiu požiūriu: tie žmonės - policininkai, nužudyti trys paeiliui. Kokia iškart peršasi išvada?

- Kažkas nemėgsta policininkų.

- Teisingai. Žmogus, kuris nekenčia policininkų.

- Ir ką?

- Nuvilkime jiems uniformą. Kas tuomet?

- Uniformos jie nevilkėjo. Nė vienas jų nebuvo uniformuotas.

- Žinau. Aš sakiau perkeltine prasme. Noriu pasakyti - paverskime juos paprastais miestiečiais. Ne policininkais. Kas tuomet? Tik jau ne žmogus, kuris nekenčia policininkų.

- Tačiau jie *buvo* policininkai.

- Pirmiausia jie buvo žmonės. O tai, kad jie policininkai - tik antraeilis dalykas, atsitiktinumas.

- Taigi jūs manote, kad tai, jog jie policininkai, neturi nieko bendra su žmogžudystės priežastimi?

- Galbūt. Štai kodėl aš noriu pasirausti truputį giliau.

- Man regis, aš jūsų nesuprantu.

- Štai kas, - pasakė Karela. - Mes gerai pažinojom tuos žmones, kiekvieną dieną su jais dirbome. Policininkai. Pažinojome juos kaip policininkus. Nepažinojome jų kaip *žmonių*. Galbūt juos nužudė todėl, kad jie žmonės, o ne todėl, kad policininkai.

- Įdomu, - tarė Sevidžas.

- Iš tiesų tai reiškia - pasirausti po jų asmeninį gyvenimą. Tai nėra itin malonu, nes draug su žmogžudyste į paviršių paprastai išplaukia netikėčiausių dalykų.

- Jūs norite pasakyti, kad pavyzdžiui... - Sevidžas patylėjo. - Na, tarkim, Riardonas rietė su kita bobike arba Fosteris lošė arklių lenktynėse, arba Bušas imdavo pinigus iš kokio gangsterio - kažkas panašaus.

- Sakykime, taip.

- Ir tie atskiri veiksmai kažkokiu būdu siejo juos visus su vienu asmeniu, kuris dėl skirtingų priežasčių troško jų mirties. Jūs tai norite pasakyti?

- Tai truputį per daug komplikuota, - pasakė Karela. - Nesu tikras, kad jų mirtis susijusi tokiu sudėtingu būdu.

- Bet mes tikrai žinome, jog visus tris policininkus nužudė vienas asmuo.

- Taip, iš tiesų mes tai žinome.

- Tuomet žmogžudystės yra susijusios.

- Taip, be abejo. Bet galbūt... - Karela patraukė pečiais. - Sunku su jumis apie tai kalbėti - aš pats dar nesu tikras, jog aiškiai suvokiu, ką kalbu. Tik turiu tokią mintį, štai ir viskas. Mintį, kad motyvas gali slypėti giliau - kad juos nužudė ne vien dėl policininko ženklelio atlape.

- Suprantu, - Sevidžas atsiduso. - Na, ką gi, galite pasiguosti tuo, jog kiekvienas policininkas mieste tikriausiai turi savų idėjų, kaip atspėti šią mįslę.

Karela linktelėjo; jis ne visai suprato Sevidžą, - tačiau nenorėjo leistis į ilgesnį pokalbį. Dirstelėjo į laikrodį.

- Netrukus man reikės eiti, - pasakė. - Turiu pasimatymą.

- Su mergina?

- Taip.

- Kuo ji vardu?

- Tedi. Na, iš tiesų tai Teodora.

- Teodora, o toliau?

- Franklin.

- Gražu, - pasakė Sevidžas. - Rimtas reikalas?

- Rimtesnio nebūna.

- Tos jūsų idėjos, - pasakė Sevidžas. - Dėl motyvo. Ar aptarėte jas su savo viršininkais?

- Ne, po velnių. Juk nebėgsi aptarinėti kiekvienos smulkmenos, kuri tau šauna į galvą. Pradžioje ją išnagrinėji,

paskui, jeigu pasirodo, jog verta šio to, na, tuomet ją ir išdėstai.

- Suprantu. Ar aptarėte ją su Tedi?

- Tedi? Na, ne, kol kas ne.

- Manot, ji jus palaikytų?

Karela droviai nusišypsojo.

- Ji įsitikinusi, jog aš niekuomet neklystu.

- Regis, puiki mergina.

- Geriausia iš geriausių. Ir man jau metas, jei nenoriu ją prarasti.

- Žinoma, - supratingai pasakė Sevidžas. Karela vėl dirstelėjo į laikrodį. - Kur ji gyvena?

- Riverhede, - atsakė Karela.

- Teodora Franklin iš Riverhedo, - pasakė Sevidžas.

- Taip.

- Na, ką gi, malonu buvo išgirsti jūsų idėjas.

Karela pakilo.

- Atsiminkite - visa tai ne spaudai, - tarė jis.

- Žinoma, ne, - patikino jį Sevidžas.

- Ačiū už vaišes, - padėkojo Karela.

Jie paspaudė rankas. Sevidžas liko sėdėti kabinoje; užsisakė dar vieną "Tomą Kolinzą". Karela patraukė namo išsimaudyt po dušu ir nusiskusti prieš pasimatymą su Tedi.

Duris ji jam atvėrė, švytėdama visu savo grožiu. Žingtelėjo atgal, leisdama jam įvertinti visą savo puošnumą. Baltas lininis kostiumėlis, balti bateliai; švarkelio atlape raudono akmens segė, skaisčiai raudoni ovalo formos auskarai, pritaikyti prie segės.

- Po velnių, - tarė jis. - Tikėjaus užklupti tave tik su baltinukais.

Ji šypsodamasi siektelėjo švarkelio sagos.

- Mūsų laukia staliukas, - pasakė jis.

"Kur?" - klausė jos veidas.

- "Ah Lum Fonge", - atsakė jisai.

Ji džiugiai linktelėjo.

- Kur tavo lūpų dažai? - paklausė jis.

Šypsodamasi ji priartėjo, jis ją apkabino, pabučiavo, o ji prigludo prie jo taip, lyg po dešimties minučių jo būtų laukus kelionė į Sibirą.

- Nagi, - tarė jis, - eik, pasidažyk.

Ji išėjo į kitą kambarį, pasidažė lūpas ir vėl išniro, mažu raudonu rankinuku nešina.

- Tokius jos nešiojasi toje gatvėje, - tarė jis. - Profesijos simbolis.

Ji pliaukštelėjo jam per minkštą vietą, ir jiedu išėjo į gatvę.

Kinų restoranas garsėjo ne tik puikia virtuve, bet ir egzotišku dekoru. Vien virtuvės Karelai nebūtų pakakę. Greta kiniškų patiekalų jam reikėjo ir kiniškos dvasios bei išorės. Jis nemėgo supaprastinto jų varianto, kurį randi, pietaudamas kur nors Kalverio aveniu.

Jiedu užsisakė kiniškos sriubos, omaro ruletų, keptų šonkauliukų, viščiuką "Hon Šu Gai", bifšteksą "Kju" ir kvapnios pikantiškos kiaulienos. Sriuboje traškėjo kiniškos daržovės - kvapnūs baltieji žirneliai, vandeniniai kaštonai, grybai ir šaknelės, kurių pavadinimo jis nežinojo. Pati sriuba buvo aromatinga, aštraus skonio. Valgydami jie beveik nesikalbėjo. Sušveitę omaro ruletus, ėmėsi rudų sultingų šonkauliukų.

- Ar girdėjai apie avinėlį? - paklausė jis. - Apie disertaciją...

Ji linktelėjo ir toliau šveitė šonkauliukus.

Jie sukirto visą traškų "Hon Šu Gai viščiuką. Bifšteksui "Kju" vietos liko nebedaug, nors jie ir labai stengėsi; ir kai Čarlis, jų oficiantas, priėjo paimti lėkščių, metė į juos priekaištingą žvilgsnį, nes lėkštėje buvo likę keli švelnios jautienos gabalėliai.

Virtuvėje jis supjaustė jiems ananasą - taip, kad visą žievę galima būtų nuimti vienukart, - atskleisdamas brandų geltoną minkštimą; plonais pailgais gabalėliais

suraikė tą vaisių, prašyte besiprašantį į burną. Jie gėrė arbatą, mėgaudamiesi šiltu jos aromatu: skrandžiai pilni, kūnas ir dvasia ilsisi.

- Ką manai apie rugpjūčio devynioliktą?

Tedi patraukė pečiais.

- Tai šeštadienis. Ar nori tekėti šeštadienį?

"Taip", - atsakė jos akys.

Čarlis atnešė jiems "Lemties sausainukų", vėl pripildė arbatinuką.

Karela perlaužė savo sausainį. Prieš perskaitydamas "lemtį", surašytą ant siauros popieriaus juostelės, pasakė:

- Ar žinai anekdotą apie žmogų, kuris skaitė tokią "lemtį" kinų restorane?

Tedi papurtė galvą.

- Ten buvo parašyta: "Nevalgyk sriubos". Ir parašas: *draugas*.

Tedi nusijuokė ir mostelėjo į jo "lemtį". Karela garsiai perskaitė:

- Esi laimingiausias iš gyvųjų. Greitai tu vesi Teodorą Franklin.

Ji ištarė: "O!", be garso pyktelėjusi, ir paėmė iš jo raštelį. Grakščiomis raidėmis jame buvo išvedžiota: "Turite gabumų matematikai."

Nusišypsojusi Tedi perlaužė savo sausainį. Jos veidas akimirksniu apsiniaukė.

- Kas ten? - paklausė jisai.

Ji papurtė galvą.

- Duok man pažiūrėti.

Ji pabandė nuslėpti raštelį, bet jis nutvėrė jį jai iš rankos ir perskaitė.

- "Leo suriaumos - visi miegai išgaruos".

Karela žiūrėjo į raštelį.

- Velniškai kvaila dėti tokius dalykus į sausainį, - pasakė. - Ką tai reiškia? - akimirką jis pagalvojo. - A, Leo - Liūtas. Nuo liepos dvidešimt antrosios iki kažkurios rugpjūčio, tiesa?

Tedi linktelėjo.

- Na, tuomet viskas labai aišku. Kai mes susituoksim, velnią tu man pamiegosi!

Jis nusišypsojo, ir nerimas dingo iš jos akių. Ji šyptelėjo, linktelėjo ir siekė per stalą jo rankos.

Perlaužtas sausainis gulėjo greta sunertų jų rankų, o šalimais - susuktas "lemties raštelis".

Leo suriaumos - visi miegai išgaruos.

DVIDEŠIMT PIRMAS SKYRIUS

Jo vardas buvo ne Leo.

Jo vardas buvo Piteris.

Pavardė Bernsas.

Jis riaumojo.

- Kas čia per pliauškalai, Karela?

- Ką?

- Šito prakeikto laikraštpalaikio šiandieniniame numeryje! - plyšojo jis, baksnodamas į vakarinį laikraštį, gulintį ant stalo. - Rugpjūčio ketvirtosios!

"Leo", - pagalvojo Karela.

- Ką... ką jūs turite galvoje, leitenante?

- Ką aš turiu galvoje? - šūktelėjo Bernsas. - KĄ AŠ TURIU GALVOJE! Kas, po velnių, įgaliojo tave taukšti tokias nesąmones tam idiotui Sevidžui!

- Ką?

- Yra policininkų, kurie budi Beftaune už tai, kad pripliurpė niekų kaip...

- Sevidžas? Duokit man pažiūrėti tą... - pradėjo Karela.

Bernsas piktai išskleidė laikraštį.

- Policininkas meta iššūkį Valdybai! - suriaumojo jis. - Tokia antraštė. POLICININKAS META IŠŠŪKĮ VALDYBAI! Kas nutiko, Karela - tau kas nors čia nepatinka?

- Duokite pažiūrėti...

- O žemiau: "GALBŪT AŠ ŽINAU, KAS ŽUDIKAS", - SAKO DETEKTYVAS.

- Galbūt aš žinau...

- Ar sakei tai Sevidžui?

- Kad galbūt aš žinau, kas žudikas? Aišku, kad ne, Viešpatie, Pitai...

- Nevadink manęs Pitu! Štai, skaityk tą prakeiktą straipsnį.

Karela paėmė laikraštį. Kad ir kaip keista, jo rankos virpėjo.

Taip, iš tiesų, ketvirtame puslapyje puikavosi straipsnis su antrašte:

POLICININKAS META IŠŠŪKĮ VALDYBAI. "GALBŪT AŠ ŽINAU, KAS ŽUDIKAS", - SAKO DETEKTYVAS.

- Bet juk tai...
- Skaityk, - tarė Bernsas.
Ir Karela skaitė.

Baro prieblandoje viešpatavo vėsa.

Mes sėdėjome vienas prieš kitą - detektyvas Stivenas Karela ir aš. Jis sukinėjo tarp pirštų taurelę; kalbėjome mes apie daug ką, bet daugiausia apie žmogžudystes.

- Regis, aš žinau, kas nužudė tuos tris policininkus, - pasakė Karela. - Nors tokiomis mintimis su savo viršininkais pasidalyti negaliu. Jie nesuprastų.

Taigi taip įsižiebė pirmasis vilties spindulys, kad bus atskleista paslaptis, atvedusi į aklavietę Žmogžudysčių tyrimo skyriaus žinovus ir paralyžiavusi užsispyrusį, pernelyg savimi pasikliaujantį detektyvą - leitenantą Piterį Bernsą iš 87-ojo skyriaus.

- Kol kas dar negaliu išsamiau jums apie tai papasakoti, - pasakė Karela, - nes vis dar gilinuosi. Tačiau ta teorija apie žmogų, kuris nekenčia policininkų, per-dėm neteisinga. Kažkas slypi tų trijų žmonių asmeniniame gyvenime. Esu tuo įsitikinęs. Reikės paplušėti, bet tą riešutėlį mes perkrimsime.

Taip kalbėjo detektyvas Karela vakar po pietų viename iš barų pačioje vadinamoje "Žmogžudysčių ruožo" širdyje. Karela drovus, uždaras žmogus, kuris - jo žodžiais tariant - "nesivaiko šlovės".

- Policijos darbas - kaip ir kiekvienas kitas dar-

bas, - kalbėjo jis man, - tik susijęs su nusikaltimu. Kai tau kyla įtarimas, pradedi kapstytis giliau. Ką nors iškapstai, tada pateiki savo viršininkams - galbūt tuomet jie tave išklausys, o galbūt ir ne.

Kol kas savo prielaidas jis patikėjęs tik sužadėtinei, žaviai jaunai damai, vardu Teodora Franklin, merginai iš Riverhedo. Panelė Franklin tvirtai įsitikinusi, jog Karela "niekuomet neklysta"; ji neabejoja, kad jis perkrims "tą riešutėlį", kad ir kokie nerangūs ir nevykę buvo Valdybos veiksmai.

- Kiekvienoje spintoje slypi savas skeletas, kaip sako anglai, - pridūrė Karela. - Ir tie skeletai padės mums rasti nusikaltėlį. Reikia pasikapstyti giliau. Dabar tai tik laiko klausimas.

Mes sėdėjome vėsioje baro prieblandoje, ir aš jaučiau ramią jėgą, sklindančią nuo to žmogaus, kuriam pakako drąsos toliau tęsti tyrimą, nors į jį supančių žmonių suplėkusias smegenis ir įsismelkė "Neapykantos policininkams teorija".

"Tasai žmogus ras žudiką", - pagalvojau aš.

Tasai žmogus išvaduos miestą iš nuolatinės baimės, iš to siaubo, kurį kelia nežinomas žudikas, besibastantis gatvėmis su nesutramdomu 45-o kalibro pistoletu krauju aptaškytoje saujoje. Tas žmogus...

- Viešpatie! - pasakė Karela.

- Aha, - atsiliepė Bernsas. - Na, ir kaip?

- Aš niekuomet nekalbėjau tokių dalykų. Noriu pasakyti - ne šitaip. Ir jis sakė, jog tai ne spaudai! - Karela staiga pratrūko. - Kur telefonas? Aš paduosiu tą kalės vaiką į teismą už šmeižtą! Jis man neišsisuks...

- Nusiramink, - tarė Bernsas.

- Kodėl jis įvėlė čia Tedi? Ar nori paversti ją antim-viliokle tam kvaišam niekšui su 45-uku? Ką jis, išprotėjo?

- Nusiramink, - pakartojo Bernsas.

- Nusiraminti? Aš niekuomet nesakiau, jog žinau, kas žudikas! Niekuomet...

- O ką tu sakei?

- Tik pasakiau, jog turiu idėją, kurią norėčiau patikrinti.

- Ir kas per idėja?

- Kad galbūt tas tipas visai nemedžioja policininkų. Galbūt jis tiesiog medžioja kažkokius žmones. O gal net ne tai. Galbūt jis medžioja tik *vieną* žmogų.

- Kokį?

- Iš kur, po velnių, man žinoti? Kodėl jis paminėjo Tedi? Viešpatie, kas tam vaikinui užėjo?

- Nieko, ko negalėtų išgydyti psichiatras, - pasakė Bernsas.

- Klausykit, aš noriu nueiti pas Tedi. Dievai žino...

- Kiek laiko? - pasiteiravo Bernsas.

Karela žvilgtelėjo į sieninį laikrodį.

- Penkiolika po šešių.

- Palauk iki pusės septynių. Tuomet grįš po vakarienės Hevilendas.

- Jeigu aš kada nors sutiksiu tą Sevidžą, - pažadėjo Karela, - suplėšysiu jį į gabalėlius.

- Arba bent jau nubausk jį už greičio viršijimą, - patarė Bernsas.

Žmogus juodu kostiumu stovėjo prie buto durų ir klausė. Iš dešinės jo švarko kišenės stirksojo vakarinis laikraštis. Kairysis petys pulsavo skausmu; kitą kišenę svėrė 45-o kalibro koltas; todėl - kad ne taip maustų žaizdą, kad ne taip svertų pistoletas - klausydamas jis truputį pasviro į kairę.

Bute nebuvo girdėti nė garso.

Jis labai įdėmiai perskaitė laikraštyje vardą - Teodora Franklin, paskui pervertė Riverhedo adresų kny-

gą ir susirado adresą. Norėjo pakalbėti su ta mergina. Išsiaiškint, ką žino Karela. Jam reikėjo išsiaiškinti.

"Kaip ten pas ją tylu, - galvojo jis. - Ką ji veikia?"

Jis atsargiai pabandė pasukti durų rankeną. Lėtai pasukiojo ją į abi puses. Durys buvo užrakintos.

Išgirdo žingsnius. Pabandė atsitraukti nuo durų, bet jau buvo per vėlu. Siektelėjo į kišenę pistoleto. Durys jau vėrėsi - plačiau, plačiau.

Tarpduryje stovėjo nustebusi mergina. Daili mergina, nedidukė, tamsiaplaukė, didelėmis rudomis akimis. Ji vilkėjo baltą minkštą chalatą. Ant chalato ryškėjo drėgnos dėmės. Suprato, jog ji ką tik iš po dušo. Ji pakėlė akis jam į veidą, paskui akys nukrypo į pistoletą jo rankoje. Burna prasivėrė, bet iš jos neišsprūdo nė garso. Ji pabandė užtrenkti duris, tačiau jis įspraudė į plyšį koją; tada stumtelėjo duris.

Ji atatupsta traukėsi nuo jo į kambarį. Jis uždarė duris ir užrakino.

- Panelė Franklin? - paklausė.

Ji linktelėjo, siaubo pagauta. Buvo mačiusi atvaizdą visuose pirmuosiuose laikraščių puslapiuose, matė jį visose televizijos programų laidose. Apsirikti jinai negalėjo - tai žmogus, kurio ieško Stivas.

- Pakalbėkim truputį, gerai? - pasiūlė jisai.

Jo balsas buvo lygus, malonus, bemaž lipšnus. Dailus vyriškis - kodėl jis nužudė tuos policininkus? Kodėl toks žmogus kaip šis?..

- Jūs girdėjot, ką aš pasakiau? - paklausė jis.

Ji linktelėjo. Skaitė iš jo lūpų, suprato viską, ką jis kalba, tačiau...

- Ką žino jūsų vaikinas? - pasiteiravo jisai.

Jis atsainiai sūpavo 45-uką, tarytum dabar jau įpratęs į jo mirtį nešančią galią, tarytum manydamas jį esant greičiau žaisliuką, o ne pavojingą gink-lą.

- Kas yra, išsigandote?

Palietusi lūpas, ji bejėgiškai skėstelėjo rankomis į šalis.

- Ką?

Ji pakartojo savo gestą.

- Nagi, - tarė jis, - dėl Dievo meilės, kalbėk! Ne taip jau tu ir išsigandai!

Ji vėl mostelėjo, šį sykį papurtė galvą. Jis smalsiai žiūrėjo į ją.

- Po perkūnais, - tarė pagaliau. - Kurtinė! - jis ėmė juoktis. Juokas aidėjo bute, atsimušdamas nuo sienų. - Kurtinė! - juokas nutrūko. Jis įdėmiai ją nužvelgė. - Ar kartais tu manęs nemaustai, ką?

Tedi energingai papurtė galvą. Jos rankos pakilo prie kaklo iškirptės, tvirčiau suskliautė chalatą.

- Ką gi, tai turi savų privalumų, ar ne? - šypsodamasis tarė jis. - Tu negali šaukti, negali paskambinti, nė velnio tu negali padaryti, tiesa?

Įsmeigusi į jį akis, Tedi nurijo seilę.

- Ką žino Karela? - paklausė jisai.

Ji papurtė galvą.

- Laikraštis rašo, kad jis kažką žino. Ar jis žino apie mane? Įsivaizduoja, kas aš toks?

Ji vėl papurtė galvą.

- Aš tavimi netikiu.

Ji linktelėjo, stengdamasi įtikinti jį, jog Stivas nieko nežino. Apie kokį laikraštį jis kalba? Ką jis turi galvoje? Ji plačiai išskėtė rankas, rodė nieko nežinanti, vildamasi, kad jis supras.

Išsitraukęs iš kišenės laikraštį, sviedė jį jai.

- Ketvirtas puslapis, - pasakė. - Skaityk. Man reikia prisėsti. Tas prakeiktas petys...

Jis atsisėdo, atstatęs į ją pistoletą. Atsivertusi laikraštį, ji įsigilino į straipsnį - skaitydama purtė galvą.

- Na? - paklausė jis.

Ji vis purtė galvą. "Ne, tai netiesa. Ne, Stivas niekuomet nebūtų kalbėjęs tokių dalykų. Stivas būtų..."

- Ką jis tau sakė? - paklausė vyriškis.

Jos akys maldaudamos plačiai išsiplėtė. "Nieko, nieko jis man nesakė."

- Laikraštis rašo...

Ji sviedė laikraštį ant grindų.

- Melas, a?

"Taip", - linktelėjo ji.

Jo akys susiaurėjo.

- Laikraščiai nemeluoja, - tarė jis.

"Meluoja, meluoja!"

- Kada jis ateis?

Ji stovėjo nejudėdama, sustingusiu veidu, stengdamasi, kad jis ko nors neišduotų vyriškiui su pistoletu.

- Jis ateis?

Ji papurtė galvą.

- Meluoji. Iš veido matau. Ateis, juk tiesa?

Ji puolė prie durų. Jis čiupo ją už rankos, sviedė atgal per kambarį. Kai krito ant grindų, chalatas atsilapojo, apnuogindamas kojas. Skubiai susiskliautusi jo skvernus, pakėlė akis.

- Daugiau taip nedaryk, - tarė jis.

Dabar ji sunkiai alsavo. Jautė tame žmoguje tarytum suspaustą spyruoklę, kuri atsileis tą akimirką, kai Stivas pravers duris. Bet jis sakė, jog ateis ne anksčiau kaip vidurnaktį. Taip jai sakė, o vidurnaktis dar toli. Per tą laiką...

- Tu ką tik iš dušo? - pasiteiravo jis.

Ji linktelėjo.

- Dailios kojytės, - tarė jis, ir ji pajuto į save įsmeigtas akis. - Bobikės, - filosofiškai ištarė jis. - Ką ten slepi po tuo chalatėliu?

Ji išplėtė akis.

Jis prajuko.

- Taip aš ir galvojau. Gražu. Pats tas per tokį karštį. Kada ateis Karela?

Jinai neatsakė.

- Septintą, aštuntą, devintą? Ar jis šiandien budi? - stebėjo ją. - Nieko iš tavęs neišpeši, a? Kada jis budi - nuo ketvirtos iki vidurnakčio? Žinoma, kitaip dabar tikriau-

siai būtų su tavim. Na, ką gi, mes taip pat galime patogiai įsitaisyti - juk teks palūkėti. Ar šiuose namuose yra ko išgerti?

Tedi linktelėjo.

- Ko turi? Džino? Ruginės? Burbono? - žiūrėjo į ją. - Džino? Toniko turi? Ne, ką? Sodos vandens? Gerai, sumaišyk man "Kolinzą". Ei, kur tu?

Tedi mostelėjo į virtuvę.

- Einu su tavim, - tarė jis.

Nusekė paskui ją į virtuvę. Atidariusi šaldytuvą, ji išėmė nugertą sodos vandens butelį.

- Ar šviežio neturi? - paklausė jis.

Atsisukusi nugara, ji negalėjo perskaityti jo lūpų. Čiupęs už peties, jis apsuko merginą. Ranka nepaleido peties.

- Klausiau, ar turi šviežią butelį, - tarė jis.

Ji linktelėjo ir pasilenkusi paėmė nuo žemutinės šaldytuvo lentynėlės nepradėtą butelį. Iš vaisių dėžės išėmė citrinas, paskui priėjo prie bufeto paimti džino.

- Bobikės, - pakartojo jis vėl.

Į aukštą stiklinę ji įpylė dvigubą porciją džino. Įdėjusi cukraus, pasuko prie vienos iš lentynų.

- Ei! Tik be pokštų. Tiesiog supjaustyk citriną, ir tiek.

Ji perpjovė citriną ir išspaudė abi puseles į stiklinę. Pylė sodos vandens, kol pripildė tris ketvirčius stiklinės, paskui vėl priėjo prie šaldytuvo paimti ledo. Paruošusi kokteilį, padavė jam.

- Pasidaryk sau, - tarė jis.

Ji papurtė galvą.

- Sakyta, pasidaryk! Aš nemėgstu gerti vienas.

Pavargusi ir kantri, ji sumaišė sau gėrimą.

- Eime. Atgal į svetainę.

Jie grįžo į svetainę, kur jis raukydamasis taisėsi krėsle, kol įsitaisė taip, kad petys būtų patogiai.

- Kai į duris pasibels, - tarė jis, - sėdėk sau tyliai, ir tiek, supratai? O dabar eik ir atrakink.

Priėjusi ji atrakino duris. Ir dabar, žinodama, kad durys neužrakintos, žinodama, kad įėjęs Stivas atsidurs akis į akį su nutaikytu į jį 45-uku, ji pajuto, kaip baimė it voratinklis ima raizgyti jai širdį.

- Ko susimąstei? - paklausė jis.

Ji gūžtelėjo pečiais. Grįžusi į kambarį, atsisėdo prieš jį, veidu į duris.

- Skanu, - tarė jis. - Nagi, išgerk.

Ji siurbtelėjo "Kolinzo"; mintys sukosi apie tą akimirką, kada įžengs Stivas.

- Žinai, aš ruošiuosi jį užmušti, - pasakė jis.

Ji žvelgė į jį plačiai išplėstomis akimis.

- Dabar, šiaip ar taip, jau jokio skirtumo, tiesa? Vienu faraonu daugiau ar mažiau. Taip bus truputį geriau - tau taip neatrodo?

Ji nesuprato - nuostaba išryškėjo jos veide.

- Taip geriausia, - paaiškino jis. - Jei jis ką žino, na, ką gi, - nereikia palikti jo gyvo. O jei nieko nežino - tai paryškins bendrą vaizdą, - jis pasimuistė krėsle. - Viešpatie, reikėtų pasirūpinti tuo petimi. Kaip tau patinka tas šlykštynė daktaras? Čia jau visus pranoksta, ar ne? O aš maniau - jų pareiga gydyti.

"Jis kalba taip, kaip ir visi, - mąstė ji. - Tik apie mirtį pernelyg paprastai. Jis ruošiasi nužudyti Stivą."

- Šiaip ar taip, mes ruošėmės į Mechiką. Ketinome išvykti šiandien po pietų, kol tavo draugelis neišlindo su savo genialia idėja. Iškeliausim rytoj. Kai tik tai sutvarkysiu, - jisai patylėjo. - Kaip manai, ar aš Mechike rasiu gerą gydytoją? Viešpatie, ir ką tik žmogus gali iškrėsti, a? - jis įdėmiai stebėjo jos veidą. - Ar kada nors buvai įsimylėjusi?

Nustebusi, sumišusi ji žiūrėjo į jį. Nebuvo panašus į žudiką. Ji linktelėjo.

- Ką? Tą faraoną?

Ji vėl linktelėjo.

- Na, ką gi, gaila, - atrodė, kad jis nuoširdžiai apgailestauja. - Pasiutiškai gaila, meilute, bet ką jau

reikia, tą reikia. Kitos išeities nėra, supranti, tiesa? Noriu pasakyti - kitos išeities nebuvo nuo pat pradžių, nuo pat tos akimirkos, kai aš viso to ėmiausi. O jei pradėjai - turi eiti iki galo. Dabar tai gyvybės ar mirties klausimas, supranti? Viešpatie, ir ko tik žmogus nepadarai. Na, tu pati žinai, - jis patylėjo. - Dėl jo tu nužudytum, tiesa?

Ji dvejojo.

- Dėl jo - dėl jo nužudytum, ar ne? - pakartojo jis.

Ji linktelėjo.

- Taigi? Taigi taip, - jis nusišypsojo. - Aš ne profesionalas, tu žinai. Aš mechanikas. Tokia mano specialybė. Ir velniškai geras mechanikas. Kaip manai - aš įstengsiu gauti darbą Mechike?

Tedi gūžtelėjo pečiais.

- Aišku - juk jie ten turi automobilių. Automobilių yra visur. Paskui, vėliau, kai viskas aprims, mes grįšime į Valstijas. Po velnių, anksčiau ar vėliau viskas turi aprimti. Bet ką aš noriu tau pasakyti - aš ne profesionalus žudikas, nemanyk. Tiesiog paprastas vaikinas.

Jos akys buvo nepatiklios.

- Ką, ne? Nagi, sakau tau. Kartais nebūna kitos išeities. Jei viskas rodos taip beviltiška ir kažkas paaiškina tau, kad yra išeitis, - tvarka, tu griebiesi jos. Iki tų trijų faraonų aš niekad nebuvau niekam bloga padaręs. Manai, aš norėjau juos nužudyti? Išgyventi - štai ir viskas. Yra dalykų, kuriuos privalai padaryti. Et, kokį velnią tu supranti? Tu tiktai kurtinė.

Ji sėdėjo ir žvelgė į jį.

- Moteris įsismelkia tau po odą. Yra tokių moterų. Klausyk, aš daug matęs. Aš tikrai daug matęs. Bobelių turėjau tiek, kad nesuskaičiuosi. Bet šita - kitokia. Kitokia nuo pat pradžių. Ji tiesiog įsiėdė man po oda. Tiesiog įsismelkė. Kai taip atsitinka, negali nei valgyti, nei miegoti - nieko. Tik mąstai apie ją kiaurą dieną. O ką daryti, kai suvoki, jog tikrai jos neturėsi, kol... na... kol

tu... po velnių, nejau ji neprašė jį skyrybų? Ar aš kaltas, kad jis buvo užsispyręs, tas kalės vaikas? Ką gi, jis ir dabar užsispyręs - tik dabar jau negyvas.

Tedi nukreipė akis jam nuo veido. Sužiuro į duris už jo, paskui žvilgsnis nuslydo į durų rankeną.

- Ir pasiėmė drauge du bičiulius, - jis žiūrėjo į savo stiklinę. - Taip ir baigėsi. Reikėjo jam elgtis protingai. Tokia moteris kaip jinai... Viešpatie, dėl tokios moters ką tik nori padarysi. Ką tik nori! Tik būni su ja viename kambary, ir jau nori...

Tedi kaip pakerėta žvelgė į durų rankeną. Ūmai ji pakilo. Atsivėdėjo ir sviedė į jį savo taurę. Ši atsimušė jam į kaktą, skystis ištiško ir nutekėjo jam per petį. Jis pašoko įtūžio iškreiptu veidu, atstatęs į ją 45-uką.

- Tu kvaila kale! - subliuvo. - Kodėl, po velnių, taip padarei?

DVIDEŠIMT ANTRAS SKYRIUS

Karela išėjo iš skyriaus lygiai pusę septynių. Hevilendas dar nebuvo grįžęs po vakarienės, bet ilgiau laukti jis nebegalėjo. Nenorėjo, kad Tedi būtų viena namuose po to kvailo pokšto, kurį iškrėtė Sevidžas.

Jis greitai važiavo į Riverhedą, nekreipdamas dėmesio nei į šviesoforus, nei į eismo ženklus. Į nieką nekreipė dėmesio. Galvojo tiktai apie viena - žmogų su 45-uku ir nebylę merginą.

Privažiavęs jos namus, pažvelgė aukštyn į jos langą. Užuolaidos neužtrauktos. Bute, atrodo, visai ramu. Jam truputį atlėgo; jis įėjo į laiptinę. Pakilo laiptais smarkiai plakančia širdimi. Žinojo - nereikėtų taip jaudintis, tačiau negalėjo atsikratyti įkyrios nuojautos, kad Sevidžo straipsnis užtraukė Tedi pavojų.

Sustojo prie durų. Girdėjo kažkokį nenutrūkstantį burblenimą, tarsi viduje būtų buvęs įjungtas radijas. Jis siekė durų rankenos. Įprastu judesiu lėtai judino ją į abi puses, laukdamas pasigirstant jos žingsnių; žinojo - tik pamačiusi sutartą ženklą ji prieis prie durų.

Išgirdo atstumiamos kėdės bildesį, paskui kažkas riktelėjo: "Tu kvaila kale! Kodėl, po velnių, taip padarei?"

Akimirksniu viską suprato. Stvėręs savo 38-uką, kita ranka atlapojo duris.

Žmogus atsisuko.

- Tu!.. - riktelėjo jis; 45-ukas šoktelėjo jo rankoje.

Karela iššovė žemyn, tuo pačiu metu kniūpstomis puldamas ant grindų į kambarį. Pirmieji du šūviai pataikė vyriškiui į šlaunį. Vyras sukniubo, pistoletas iškrito jam iš rankos. Karela atlaužė gaiduką ir laukė.

- Tu, bjaurybe, - pasakė žmogus ant grindų. - Tu, bjaurybe.

Karela pakilo. Paėmęs nuo žemės 45-uką, įsikišo jį į užpakalinę kelnių kišenę.

- Kelkis, - tarė jis. - Viskas gerai, Tedi?

Tedi linktelėjo. Žvelgdama į žmogų ant grindų, ji sunkiai alsavo.

- Ačiū, kad įspėjai, - pasakė Karela. Jis vėl atsisuko į vyriškį. - Kelkis!

- Negaliu, tu bjaurybe. Kodėl tu į mane šovei? Dėl Dievo meilės, kodėl tu į mane šovei?

- Kodėl tu nušovei tris policininkus?

Vyriškis nutilo.

- Kuo tu vardu? - paklausė Karela.

- Merseris. Polas Merseris.

- Nemėgsti policininkų?

- Aš juos dievinu.

- Tai kas tada?

- Manau, jūs palyginsite mano pistoletą su tuo, ką jau turite?

- Velniškai teisingai, - pasakė Karela. - Neturi jokio šanso, Merseri.

- Ji mane prikurstė, - tarė Merseris; tamsus jo veidas dar labiau apniuko. - Ji tikroji žudikė. Aš tik spaudžiau leistuką. Ji sakė, kad mes turime jį nužudyti, sakė - tai vienintelė išeitis. Kitus mes pridėjom tik dėl vaizdo, kad atrodytų, jog čia siautėja kažkoks tipas, kuris nekenčia policininkų. Bet mintis buvo jos. Kodėl aš vienas turėčiau atsakyti?

- Kieno mintis? - paklausė Karela.

- Elis, - pasakė Merseris. - Matai... mes norėjom, kad tai būtų panašu į neapykantą policininkams. Norėjom...

- Taip ir atrodė, - pratarė Karela.

Kai Elis Buš atgabeno į skyrių, ji buvo apsivilkusi ramia pilkos spalvos suknele. Sėdėjo skyriaus kambaryje, susikėlusi koją ant kojos.

- Ar turite cigaretę, Stivai? - paklausė.

Karela padavė jai cigaretę, bet nepridegė. Ji sėdėjo su cigarete burnoje, kol pasidarė aišku, jog pati gaus ją prisidegti. Tada ramiai čirkštelėjo degtuką.

- Na ir ką? - pasiteiravo Karela.

- Na ir ką? - pakartojo ji, gūžtelėjusi pečiais. - Viskas baigta, juk taip?

- Kaip jūs turėjote jo nekęsti. Turėjot nekęst jo kaip maro.

- Čia jau jūs režisierius, - pasakė Elis. - O aš tik žvaigždė.

- Nesimaivykit, Elis! - piktai tarstelėjo Karela. - Niekuomet gyvenime nesu sušėręs moteriai, bet, Dievas mato...

- Nusiraminkite, - tarė ji jam. - Viskas baigta. Jūs gausite savo auksinę žvaigždutę, o paskui...

- Elis...

- Kokio velnio jūs iš manęs norite? Kad pulčiau raudoti? Aš jo nekenčiau, girdit? Nekenčiau jo didelių besigraibstančių letenų ir kvailų rudų gaurų - nekenčiau visko, suprantat?

- Merseris sakė, kad jūs prašėt skyrybų. Tai tiesa?

- Ne, aš neprašiau skyrybų. Henkas niekuomet nebūtų sutikęs.

- Kodėl nesuteikėt jam galimybės?

- Kuriems galams? Na, o jis pats? Laikė uždaręs tame prakeiktame bute, kur aš laukdavau, kol jis grįš po kokio apiplėšimo, pjautynių ar muštynių. Nejau tai gyvenimas moteriai?

- Kai tekėjote, žinojote, kad jisai policininkas.

Elis nutylėjo.

- Galėjote paprašyti skyrybų, Elis. Galėjote pabandyti.

- Velniai rautų, nenorėjau. *Norėjau, kad jisai mirtų.*

- Na, ką gi, jis mirė. Jis ir dar kiti du. Dabar turėtumėt džiūgauti.

Elis staiga nusišypsojo.

- Visa tai manęs pernelyg nejaudina, Stivai.

- Ne?

- Prisiekusiųjų teisme turėtų būti *vyrų,* - jinai patylėjo. - O vyrams aš patinku.

Prisiekusiųjų teisme iš tiesų buvo aštuoni vyrai.

Nuosprendžiui priimti jiems prireikė lygiai šešių minučių.

Kai prisiekusiųjų seniūnas skaitė sprendimą, o teisėjas paskelbė nuosprendį, Merseris kūkčiojo. Elis išklausė teisėją šaltai ir abejingai, atlošusi pečius, aukštai pakelta galva.

Prisiekusiųjų teismas abu pripažino kaltais pirmo laipsnio žmogžudyste, ir teisėjas pasmerkė juodu mirti elektros kėdėje.

Rugpjūčio devynioliktą Stivenas Karela ir Teodora Franklin klausė savo nuosprendžio.

- Ar kuriam nors iš jūsų žinoma priežastis, kuri kliudytų judviem susijungti santuokos ryšiais? Jei kuris nors iš čia dalyvaujančių galėtų pateikti priežastį, dėl kurios abi pusės negalėtų būti sujungtos legaliais santuokos ryšiais, tegul kalba dabar arba vėliau apskritai tyli.

Leitenantas Bernsas tylėjo. Detektyvas Helas Vilis nepratarė nė žodžio. Nedidelė draugų ir artimųjų grupelė sudrėkusiomis akimis žvelgė į porą.

Miesto savivaldybės sekretorius atsisuko į Karelą.

- Ar jūs, Stivai Luisai Karela, imate sau į žmonas šią moterį bendram gyvenimui teisėtoje santuokoje? Ar mylėsite, gerbsite ir globosite ją, kaip dera ištikimam vyrui, - jai sveikai esant ir ligai ištikus, džiaugsmuose ir varguose, ir būsite jai ištikimas iki gyvos galvos?

- Taip, - pasakė Karela. - Taip, mylėsiu, gerbsiu ir globosiu. Aš imu ją į žmonas. Taip.

- Ar jūs, Teodora Franklin, imate sau į vyrus šį vyriškį bendram gyvenimui teisėtoje santuokoje? Ar mylėsite, gerbsite ir branginsite jį, kaip dera ištikimai žmonai, - jam sveikam esant ir ligai ištikus, džiaugsmuose ir varguose, ir būsite jam ištikima iki gyvos galvos?

Tedi linktelėjo. Jos akys buvo sklidinos ašarų, tačiau veide neblėso ekstazės kupina šypsena.

- Kadangi abu jūs pareiškėte sutikimą susituokti ir patvirtinote tai prieš visus čia susirinkusius, remdamasis valdžia, suteikta man šios valstijos įstatymų, skelbiu jus vyru ir žmona. Ir tegu Dievas laimina jūsų sąjungą.

Karela apkabino ją, pabučiavo. Valdininkas šypsojosi. Leitenantas Bernsas krenkštelėjo. Vilis pakėlė akis į lubas. Kai Karela paleido Tedi, ją pabučiavo valdininkas. Pabučiavo Bernsas. Pabučiavo Vilis. Visa vyriškoji draugų ir artimųjų pusė ėjo jos pabučiuoti.

Karela paikai šypsojosi.

- Greičiau grįžk, - tarė jam Bernsas.

- Greičiau grįžti? Man medaus mėnuo, Pitai!

- Na, ką gi, vis tiek greičiau grįžk. Kaip mes be tavęs suksimės šitame skyriuje? Juk tu vienintelis policininkas mieste, kuriam pakanka drąsos stoti prieš užsispyrusį, nepagrįstai savimi pasikliaujantį detektyvą - leitenantą Bernsą...

- Ak, eik po velnių, - šypsodamasis tarė Karela.

Vilis paspaudė jam ranką.

- Sėkmės, Stivai. Ji nuostabi mergina.

- Dėkui, Helai.

Tedi priėjo prie jo. Jis ją apkabino.

- Nagi, - tarė, - eime.

Drauge jie išėjo iš salės.

Bernsas susimąstęs žvelgė jiems pavymui.

- Jis geras policininkas, - pasakė.

- Aha, - atsiliepė Vilis.

- Eime, - tarė Bernsas. - Eime pažiūrėti, kas naujo kontoroje.

Drauge jiedu nusileido į gatvę.

- Reikia nusipirkti laikraštį, - pasakė Bernsas. Stabtelėjęs prie kiosko, jis paėmė Sevidžo laikraštį. Pranešimai apie teismo procesą buvo jau išstumti iš pirmųjų puslapių. Atsirado svarbesnių naujienų.

Antraštės trumpai skelbė:

KARŠČIO BANGA ATSLŪGSTA!
LAIMINGA DIENA!

Makbeinas E.

Ma 223 Žmogus, kuris nekentė policininkų: Romanas /E. McBain; Iš anglų k. vertė J. Ramunytė. - V.:Žaltvykslė, 1994. - 204,[1] p.

ISBN 9986-06-006-0

Visus didžiulio Amerikos miesto 87-ojo policijos skyriaus detektyvus sukrečia žinia: žuvo jų kolega. Netrukus žudiko kulka atneša mirtį dar vienam policininkui. Kas žudikas - maniakas, siautėjantis miesto gatvėse, žmogus, kuris nekenčia policininkų? Ar bus lemta įminti šią mįslę detektyvui Stivui Karelai, ar mirtis pasiglemš ir jį?

UDK 820(73)-3

Ed McBain

ŽMOGUS, KURIS NEKENTĖ POLICININKŲ

Romanas

Iš anglų kalbos vertė
JONĖ RAMUNYTĖ

Redaktorė AGNĖ IEŠMANTAITĖ.
Techniniai redaktoriai JUOZAS KRIVAS
ir VIDAS VALUNTONIS.
Dailininkė ELZĖ GRAFAITĖ.

SL 034. 1994 02 09. Leidyb. apsk. l. 19,3. Tiražas 14 000 egz.
Užsakymas Nr. 224.
Leido "Žaltvykslės" leidykla, Laisvės pr. 43-89, 2044 Vilnius.
Spausdino Valstybinė įmonė "Spauda", Laisvės pr. 60, 2044 Vilnius.

94'ŽALTVYKSLĖ'39

87-as POLICIJOS SKYRIUS

Mes negalime leisti žudyti policininkų, nes policininkas - įstatymo ir tvarkos simbolis. Ir jei sunaikinsi tą simbolį - gatves užvaldys žvėrys, o tokių ir dabar apstu gatvėse.

